

Entoni Flu (Antony Flew)

POSTOJI BOG

KAKO JE NAJPOZNATIJI SVETSKI ATEISTA
PROMENIO SVOJE MIŠLJENJE

"Odvažno i hrabro ... Fluove (Flew's) kolege iz crkve fundamentalnog ateizma će biti skandalizovane"
- Frensis N. Kolins (Francis N. Collins) , autor knjige "Božiji jezik"

PREDGOVOR

"Poznati ateista sada veruje u Boga: Jedan od vodećih svetskih ateista sada veruje u Boga, manje ili više bazirano na naučnim dokazima." Ovo je bio naslov Asošiejted presa (Associated Press) 9. decembra 2004. , priča dalje kaže : "Britanski profesor filozofije koji je bio vodeći šampion ateizma više od pola veka je promenio svoje mišljenje. On sada veruje u Boga , manje ili više bazirano na naučnim dokazima i rekao je to na videu puštenom u četvrtak " Gotovo odmah , priznanje je postalo medijski događaj u izveštajima i komentarima širom sveta na radiju i televiziji, u novinama i po internet sajtovima. Priča je dobila takav momenat da je Ap izbacio dve slične izjave vezane za originalnu objavu. Predmet priče i mnogih drugih špekulacija bio je profesor Entoni Flu (Antony Flew) , autor preko trideset profesionalnih filozofskih dela koja su pomogla postavljanje programa ateizma više od pola veka . Ustvari , njegova "Teologija i falsifikacija" (Theology and Falsification) , knjiga prvi put predstavljena 1950. na sastanku Oksfordskog univerziteta Sogkratovog kluba vođenog od strane C.S. Levisa (C.S. Lewis) je postala najštampanije filozofsko izdanje prošloga veka. Sada , po prvi put , on daje mnoštvo argumenata i dokaza koji su ga vodili do promene mišljenja. Ova knjiga , ustvari , predstavlja ostatak priče.

Ja sam igrao malu ulogu u Ap (Associated Press) priči jer sam pomogao organizaciju simpozijuma i videa koji je Toni Flu (Tony Flew) objavio , koji će kasnije humoristički nazvati njegovim "Duhovnim buđenjem". Ustvari od 1985. ja sam pomagao nekoliko konferencija na kojima je on pravio slučaj za ateizam . Tako , ovaj rad je lična kulminacija puta koji je počeo pre dve decenije.

Zanimljivo je da su u odgovoru na priču u Ap-u Fluove je kolege proglasile na ivici histerije. Na ateističkom veb sajtu jedan dopisnik je mesečno objavljivao Fluov pad od prave vere. Glupe uvrede i mladalačke karikature su bile zajedničke po slobodoumskim blogovima. Isti ljudi koji su se žalili na inkviziciju i spaljivnje veštica sada su uživali u sopstvenom malom jurišu na jeretike. Advokati tolerancije sami i nisu bili tako tolerantni. I , očigledno , religiozni žiloti nemaju monopol nad dogmatizmom , neljudnosti , fanatizmom i paranojom.

Ali besna rulja nemože prepravljati istoriju. I Fluovo mesto u istoriji ateizma prevazilazi sve što današnji ateisti imaju da ponude.

FLUOV ZNAČAJ U ISTORIJI ATEIZMA

Nije previše reći da bez poslednjih sto godina, nijedan poznati filozof nije uspeo da razvije vrstu sistematičnosti, dubokoumnosti, originalnosti i uticajnosti u objašnjavanju ateizmja kakva se može naći u Fluovom pedesetogodišnjem antiteolškom pisanju. Prioritet za Flua , najveća izvinjenja za ateizam su bila ona od velikih mislilaca kao Davida Hjuma (David Hume) i nemačkog filozofa devetnaestog veka Artura Šopenhauera (Arthur Schopenhauer), Ludvig Fejerbaha (Ludwig Feuerbach), i Fridriha Ničea (Fredrich Nietzsche).

Ali šta sa Bertradom Raselom (Bertrand Russell) (koji je tehnički bio agnostik sve dok je bio ateista u praksi) Serom Alfredom Ajerom (Sir Alfred Ayer), Žan-Polom Sartreom (Jean-Paul Sartre), Albertom Kamusom (Albert Camus) i Martinom Heidegerom (Martin Heidegger) , svima kojima su bili ateisti dvadesetog veka mnogo pre početka Fluovog pisanja. U Raselovom slučaju jasno je da on nije

napravio ništa više od nekoliko polemičkih pamfleta o svojim skeptičnim pogledima i oholosti prema organizovanoj religiji. Njegove (knjige) Religija i nauka (Religion and Science) i Zašto ja nisam hrišćanin (Why I Am Not a Christian) su prosto bile antologija članaka - on je produkovao nesistematičnu filozofju religije. Kao najbolje, on je podvlačio pažnju na problem zla i opovrgavao tradicionalne argumente za postojanje Boga bez dodavanja bilo kakvih sopstvenih argumenata. Ajer , Sartre , Kamus i Heideger imaju ovo zajedničko : njihova koncentracija na građenju sprecificnog puta upotrebljavanog u filozofskim raspravama i u krajnjem ishodu bilo je negiranje Boga. Oni su imali sopstveni način razmišljanja u kome je ateizam bio sporedni proizvod. Vi morate ući u njihove sisteme da biste ušli u njihov ateizam. Isto se može reći i za kasnije nihiliste kao što su Ričard Rorti (Richard Rorty) i Džeks Derida (Jacques Derrida).

Naravno, bilo je velikih filozofa iz Fluove generacije koji su bili ateisti : V.V. Kvin (W.V.Quine) i Žilbert Ril (Gilbert Ryle) su očigledni prikazi. Ali niko nije napravio korak dalje u razvijanju argumenata književne veličine za podršku njihovih sopstvenih verovanja. Zašto tako ? U mnogo prikaza , profesionalni filozofi u onim danima su odbijali da prljaju svoje delikatne ruke učestvujući u takvim popularnim , čak i vulgarnim raspravama. U drugim slučajevima motiv je bila opreznost.

Svakako u , kasnijim godinama , bilo je ateista fiozofa koji su kritikovali i odbacivali tradicionalne argumente za Božije postojanje. To seže od Pola Edvardsa (Paul Edwards) , Valasa Metsona (Wallace Matson) , Kaja Nilsena (Kai Nilsen) i Pola Kurca (Paul Kurtz) do J.L.Mekaja (J.L.Meckie), Ričarda Gela (Richard Gale) i Majkla Martina (Michael Martin) . Ali njihovi radovi nisu promenili tok i oblik rasprava kao što je to uradila Fluova publikacija.

Gde leži originalnost Fluovog ateizma ? U (knjigama)"Teologija i Falsifikacija" (Theology and Falsification) , "Bog i Filozofija" (God and Philosophy) , i "Pretpostavke ateizma" (The Presumption of Atheism) on je razvio novelske argumente protiv teizma koji su , uz dužno postovanje , vodili do mape puta religijske filozofije. U (knjizi)Teologija i falsifikacija on razvija pitanje o tome kako religijske izjave mogu da naprave značajne tvrdnje (njegov najcitiraniji izraz "smrt od strane hiljadu kvalifikacija" obuhvata ovu poentu nezaboravno); u (knjizi) Bog i filozofija on argumentuje da nijedna rasprava o Božijem postojanju nemože početi dok saglasnost o sveprisutnom, sveznajućem duhu ne bude utvrđena . U (knjizi) Pretpostavke ateizma on utvrđuje da je teret dokazivanja na teizmu i da ateizam treba da ima standardno mesto. Naravno, on je usput analizirao tradicionalne argumente za Božije postojanje. Ali to je bila njegova reinovacija ramova aluzije koja je promenila celu prirodu rasprave.

U kontestu svega iznad, Fluovo skorašnje odbacivanje ateizma je bilo čist istorijski događaj. Ali malo je poznato da je, čak i u svojim ateističkim danima , Flu imao u sebi otvorena vrata za novi i oživljeni teizam .

FLU , LOGIČKI POZITIVIZAM I PREPOROD RACIONALNOG TEIZMA

Ovde je paradoks . Braneći legitimnost rasprava teoloških tvrdnji i izazivajući religiozne filozofe da razjasne svoje tvrdnje , Flu je pomogao preporod racionalnog teizma u analitičkoj filozofiji posle mračnih dana logičkog pozitivizma . Mala pozadinska informacija će biti od važnosti ovde.

Logički pozitivizam , kao što će se neko setiti , je bila filozofija predstavljena od strane evropske grupe koja se zove Bečki krug (Vienna Circle) u ranim 1920-im koja je popularizovana od strane A.J.Ajera u engleskogovorećem svetu sa njegovim delom iz 1936 "Jezik , Istina i logika" (Language Truth and Logic) . Prema logičkim pozitivistima , jedine značajne izjave su one sposobne da budu potvrđene kroz čulna iskustva ili istinite jednostavno po svojim formama i značenjima reči koje su upotrebljavane . Prema tome izjava je imala punovažnost ako istinitost ili laž mogu biti potvrđene u empiriskim posmatranjima (e.g. naučnim studijama) . Logične i čiste matematičke izjave su bile tautologija ; to znači da su bile istinite po definiciji i da su bile prosto put upotrebe simbola koji nisu izražavali bilo kakvu istinu o svetu . Nije postojalo nista drugo što se moglo znati ili koherentno raspravljati . U srcu logičkog pozitivizma bio je princip potvrde , stav u kome se značenje predloga sadrži u sopstvenoj potvrdi . Rezultati su bili takvi da su jedine značajne izjave bile one upotrebljavane u nauci , logici i matematici . Izjave u metafizici , religiji , estetici i etici su bile bukvalno beznačajne , zato što nisu mogle biti potvrđene empirijskim metodama . One nisu bile validne ni invalidne. Ajer je rekao da je samo apsurd biti ateista kao i biti teista otkad izjava "Bog postoji" jednostavno nema značenje .

Danas mnoga uvodna filozofska dela povezuju Fluova načela u "Teologiji i Falsifikaciji" sa Ajerovom vrstom logičkog pozitivizma koja napadaju religiju , pošto su oba pitanja beznačajnost religijskih tvrdnji . Problem sa ovom slikom je taj da ona ni na koji način ne odražava Fluovo razumevanje materije

tada ni sad . Ustvari , daleko od podupiranja pozitivističkog pogleda na religiju , Flu je uzimao u obzir svoj papir kao konačni nalaz tog partikularnog puta filozofiranja .

U prezentaciji 1990. god. ja sam organizovao četrdesetogodišnjicu publikacije "Teologije i falsifikacije" , Flu je izjavio :

Kao maturant ja postajao sve frustriraniji i ogorčeniji u filozofskim raspravama koje su se samo okretale, i nikada udaljavale od logičkog pozitivizma brilijantno objašnjenog u ... "Jeziku , Istini i logici" ... Namera u oba ova papira (verzije "Teologije i falsifikacije" prvi put prezentovane u Sokratovom klubu a onda objavljene na Univerzitetu) je bila ista . Umesto arogantnog proglašenja da sve što neki vernik može da izabere da kaže je da ne uzima u obzir saglasnost priornog kao sastavnog dela potvrđenja nasilja pretpostavljenog neprikosnovenog verifikacionog principa - ovde zanimljivo ostaje kao sekularno otkriće - Ja sam više voleo da ponudim odmereniji izazov . Pustite vernike da govore sami , individualno i pojedinačno .

Priča je uzdignutija u današnjem delu , gde Flu opet komentariše poreklo svog proslavljenog rada :

Za vreme mog zadnjeg semestra na Oksfordskom Univerzitetu , publikacija A.J.Ajerove knjige "Jezik , Istina i logika" je ubedila mnoge članove Sokratovog kluba da Ajerov jeres logičkog pozitivizma - sadržajnost da svi religijski predlozi bez saznjnih uverenja - trebaju biti odbačeni . Prvi i jedini papir koji sam ikada čitao u Sokratovom klubu , "Teologija i falsifikacija" doprinela je ono što sam ja tada smatrao dovoljnim za obaranje . Verovao sam da sam dostigao totalnu pobjedu i da onde nije više bilo prostora za dalje debate .

Kao što će svaka istorija filozofije pokazati , logički pozitivizam je zaista došao do 1950-ih zbog svoje interne nedoslednosti . Ustvari Ser Alfred Ajer lično, u doprinosu jedne antologije koju sam prepravio , tvrdi : "Logički pozitivizam je umro odavno . Nemislim mnogo da je "Jezik , istina i logika" tačna . Mislim da je puna grešaka. Mislim da je bila važna knjiga u svoje vreme zato što je imala vrstu drugačijeg efekta... Ali kada dođete do detalja , mislim da je puna grešaka na kojim sam proveo zadnjih pedeset godina ispravljajući ili pokušavajući da ih ispravim"

U svakom pogledu , odstupanje od logičkog pozitivizma i Fluova nova pravila obaveza dali su svež podstrek filozofskom teizmu . Ima Brojnih glavnih radova o teizmu u analitičkoj tradiciji , od kada su napisani od strane Ričarda Svinburna (Richard Swinburne) , Alvina Plantige (Alvin Plantiga) , Petra Geha (Peter Geach) , Vilijama P. Alstona (William Alston) , Džordža Mavrodesa (George Mavrodes) , Normana Krecmana (Norman Kretzmann) , Džejsma F. Rosa (James F. Ross) , Petra Van Invagena (Peter Van Inwagen) , Eleonore Stump (Eleonore Stump) , Brajana Leftova (Brian Leftow) , Džona Haldena (John Haldane) i mnogih drugih tokom zadnje tri decenije . Nisu samo nekoliko od ovih adresa zahtevne kao beznačajnost potvrđivanja Boga , logičko slaganje viših atributa i pitanja da li je verovanje u Boga valjano - preciznije pitanja koja je Flu u raspravama hteo da stimuliše . Preobražaj u teizam je bila priča u centru pažnje Tajm (Time) magazina aprila 1980.-te : "U tihoj revoluciji misli i argumenata , koju je teško neko mogao da predvidi pre samo dve decenije , Bog pravi povratak. Njintrigantnije je šta se dešava... u poznatim intelektualnim krugovima akademskih filozofa"

"NOVI ATEIZAM" ILI DRUGAČIJI POZITIVIZAM

U svetlu ovog istoriskog progressa , iznenadna pojava onoga što je bilo nazvano "novi ateizam" je od delimičnog učešća . Godina "novog ateizma" je bila 2006 (frazu je prvi put korišćena u Vajrd (Wired) magazinu novembra 2006.-te) Od Danijel Denetove (Daniel Dennett's) (knige "Lomljenje čini" (Breacking the Spell) i Ričard Davkinsove (Richard Dawkin's) "Božija varka" (The Gods Delusion) do Levis Volpertove (Lewis Wolpert's) "Šest nemogućih stvari pre doručka" (Six Impossible Things Before Breackfast) , Viktor Stendžerove (Victor Stenger's) "Razumljivi kosmos" (The Comprehensible Cosmos) i Sem Harisove (Sam Harris's) "Kraj vere" (The End of Faith) (objavljene 2004.-te ali njen nastavak je izašao u 2006.-oj) eksponati gledaj-nazad-u-ljutnji , ne-uzimaj-zarobljenike tipa ateizma su bili van u punoj snazi . Ono što je bilo značajno u vezi sa ovim knjigama nije bio nivo njihovih argumenata - koji su bili skromni da bi nežno

uspeli - već nivo vidljivosti koje su primile i kao best-seleri (najprodavaniji-e) i kao "nove" priče otkrivene od strane medija . "Priča" je bila potpomognuta čak i dalje činjenicom da su (njeni) autori bili rečiti i slikoviti kao što su njihove knjige bile srčane .

Glavna meta ovih knjiga je , bez pitanja , svaka vrsta , vreme ili mesto organizovane religije . Paradoksalno , same knjige se čitaju kao fundamentalne propovedi . Autori , najvećim delom , zvuče kao propovednici vatre I vrata pakla , čak I apokalipse , ako se ne pokajemo naših neposlušnih uverenja I pridruženih praksa . Tamo nema mesta za dvoznačnost I suptilnost . Crno je I belo . Ili ste sa nama ili ste jedan sa neprijateljem . Čak I ugledni mislioci koji su izražavali simpatije ka drugoj strani su proglašavani izdajnicima . Evangelisti sami su hrabre duše koje propovedaju svoju poruku oči u oči s neizbežnim mučeništvom .

Ali kako se ova dela I autori uklapaju u veću filozofsku diskusiju o Bogu u zadnjih nekoliko decenija ? Odgovor je ne uklapaju se .

Na prvom mestu , oni odbijaju da angažuju važna pitanja umešana u pitanje Božjeg postojanja . Niko od njih čak I ne spominje centralne temelje za pozicioniranje božanske stvarnosti (Denet je potrošio čak sedam stranica na argumente za Božije postojanje , Haris nijednu) . Oni odbijaju da odrede problem porekla racionalizma ugrađenog u fabriku univerzuma , života shvaćenog kao autonomne agencije , I svesti , konceptualne misli , I licnosti . Davkins govori o poreklu života I svesti kao "jedan od" događaja pokrenutih od strane "inicijala početničke sreće" . Volpert piše : "Namerno (!) sam izbegavao svaku diskusiju o svesti , u kojima I dalje ostaje premalo razumevanja" . O poreklu svesti , Denet , konzervativni fizičar , jednom je napisao "I onda čudo se desilo" . Nijedan od ovih pisaca nije predstavio moguće razmatranje koje računa postojanje "poslušnosti zakona" , podrške života I racionalno dostupnog svemira .

Drugo , oni ne pokazuju nikakvu svesnost o zabludama I zbrkama koje su vodile do pada logičkog pozitivizma . Oni koji su ignorisali greške istorije imaće da ih ponove u nekoj tački . Treće , oni izgledaju totalno nesvesni masivnih korpusa radova u analitičkoj filozofiji religije ili sofisticiranih novih argumenata generisanih unutar filozofskog teizma .

Bilo bi fer reći da "novi ateizam" nije ništa manje nego regresija (vraćanje na staro) ka logičko pozitivističkoj filozofiji koja je bila čak I ustupljena od svojih najvatrenijih predlagača . Ustvari , "novi ateisti" moglo bi se reći čak I ne dostižu logički pozitivizam . Pozitivisti nisu nikada bili toliko naivni što se tiče sugerisanja da Bog može biti naučna hipoteza – oni su proglasili koncept o Bogu beznačajnim preciznije zato što nije bio naučna hipoteza . Davkins , s druge strane , drži da " je prisustvo odsutnosti kreativne super-inteligencije nedvosmisleno naučno pitanje" Ovo je vrsta komentara za koji kažemo da čak nije ni pogrešan ! . U Dodatku A (Appenix A) ja tražim da pokažem da se naše neposredno iskustvo racionalnosti , života , svesti , misli , I licnosti bori protiv svake forme ateizma , uključujući I najnoviji .

Ali dve stvari ovde moraju biti rečene o izvesnim Davkinsovim komentarima koji su direktno relevantni u sadašnjoj knjizi . Posle pisanja da je Bertrand Rasel "bio ateista koji je pošteno obraćao pažnju I bio više nego željan da se oslobodi iluzije ako izgleda da logika to traži" , on dodaje u napomeni : "Mi bi smo mogli videti nešto slično danas u preko-publiciranom izvrđavanju filozofa Entoni Flua koji je u svojim kasnijim godinama objavio da se preobrazio u vernika u nekoj vrsti božanstva (pokrenuvši pomamu željnog ponavljanja svuda po internetu) . S druge strane , Rasel je bio veliki filozof . Rasel je dobio Nobelovu nagradu" . Puerile petulance kontrasta sa "velikim filozofom" Raselom i preziran osvrt na Fluovo "staro doba" su paritet za kurs u Davkinsovima poslanicama do prosvećenja . Ali ono što je interesantno ovde je Davkinsov izbor reči , onaj kod kog on nesvesno otkriva način na koji njegov um funkcioniše .

Izvrđavanje znači "odmetništvo" . Pa je Fluov glavni greh bio odmetanje od vere očeva . Davkins je lično drugde priznao da su njegova ateistička ubeđenja bazirana na veri . Kada je upitan od Edž Fondacije (Edge Foundation) "Ono u šta verujete je tačno čak iako ga nemožete dokazati" Davkins replicira "Ja verujem da sav su život, sva inteligencija , sva kreativnost I sav 'dizajn' bilo gde u univerzumu direktni ili indirektni proizvod Darwinove (Darwinian – Charles Darwin) prirodne selekcije . Odatle sledi da dizajn dolazi kasnije u univerzumu , posle perioda Darwinove evolucije . Dizajn nemože predhoditi evoluciji dakle I nemože podvući svemir " . Na kraju onda Davkinsovo odbacivanje krajnje Inteligencije je stvar verovanja bez dokaza . I kao mnogi čija su verovanja bazirana na slepoj veri , on nemože trpeti otpadništvo od crkve ili prebegavanje .

S obzirom na Davkinsov pristup prema racionalnosti skrivenoj u svemiru , fizičar Džon Berov (John Barrow) je promatrao u diskusiji : "Vi imate problem sa ovim idealima , Ričard , zato što vi ustvari I niste pravi naučnik . Vi ste biolog " Džulija Vitulo-Martin (Julia Vitullo-Martin) uočava da biologija za Berova jeste malo više od branše prirodne istorije . "Biolozičari" kaže Berov "imaju ograničeno , intuitivno

shvatanje kompleksnosti . Oni su zaglavljani s jednim naslednim konfliktom iz devetnaestog veka , I jedino su zainteresovani za rezultate , za ono što trijumfuje nad ostalima . Ali rezultati vam ne govore skoro ništa o zakonima koji upravljaju svemirom “ .

Davkinsov intelektualni otac izgleda da je Bertrand Rasel . On govori o tome kako je bio “inspirisan ... u otprilike šestnaest godina” Raselovm esejom “Šta ja verujem” iz 1925-te . Rasel je bio određeni protivnik organizovane religije , I napravio je sebe rolom šablona za Harisa I Davkinsa ; Stično oni oponašaju Raselov način za sarkazam , karikature , preklapanje I preuveličavanje . Ali Raselovo odbijanje Boga nije bilo motivisano samo intelektualnim faktorima . U (knjizi) “Moj otac Bertrand Rasel” , njegova ćerka Katarina Tait (Katharine Tait) piše da Rasel nije bio otvoren za ozbiljnije rasprave o Božjem postojanju : “Ja nisam mogla ni razgovarati s njim o religiji” . Rasel je naizgled bio isključen iz vrste religioznih vernika koje je bio susreo . “Ja bih volela da uverim svog oca da sam našla ono što je tražio , nešto neopisivo za čim je čeznuo čitav svoj život . Volela bih da ga ubedim da potraga za Bogom nemora da bude umišljena . Ali to je bilo beznadežno . On je poznavo previše slepih hrišćana, pustih moralista koji su sisali radost iz života I progonili svoje protivnike; on nikada ne bi bio sposoban da vidi istinu koju su sakrivali“ .

Tait ipak veruje da je Raselov “ceo život bio potraga za Bogom...Negde u pozadini uma mog oca , na dnu njegovog srca , u dubinama duše bilo je prazno mesto koje je nekada bilo ispunjeno Bogom , I nikada nije našao nešto da ga popuni” On je imao “kao duh osećaj nepripadnosti , nemanja doma u ovom svetu” . U bolnom prolazu Rasel je jednom rekao : “Ništa nemože da probije usamljenost ljudskog srca osim vrste ljubavi najjačeg intenziteta koju religiozni učitelji propovedaju” Namučili bi ste se da pronađete bilo koji prolaz koji udaljeno liči na ovaj u Davkinsu .

Vraćajući se na račun Fluovog “izvrđavanja” , možda se Davkinsu nikada nije desilo da filozofi , da li veliki ili manje poznati , mladi ili stari, promene svoja mišljenja bazrano na dokazima. Možda je bio razočaran time da su oni bili “I više nego željni da bi bili oslobođeni iluzija ako bi izgledalo da logika to traži” ali onda opet oni su vođeni logikom , ne strahom od izvrđavanja .

Rasel je osobito bio naklonjen izvrđavanjima o čemu je jedan drugi proslavljeni britanski folozof C.D. Brod (C.D.Broad) jednom rekao : “Kao što svi znamo , G.Rasel svakih nekoliko godina proizvodi drugačiji sistem filozofije” . Bilo je I drugih primera da filozofi menjaju svoja mišljenja bazirana na dokazima. Mi smo već posmatrali da je Ajer porekao pozitivizam svoje mladosti . Još jedan primer onog koji je podneo takvu radikalnu promenu je J.N. Fajndlej (J.N.Findlay) , koji je argumentovao , u Fluovoj knjizi “Novi eseji u filozofskoj teologiji” , da Božije postojanje može biti opovrgnuto – ali onda preobratio sebe u svom delu “Uspinjanje prema apsolutnom” (Ascient to the Absolute) iz 1970-te . U kasnijim I sledećim knjigama , Fajndlej argumentuje da um , razlog , inteligencija , I volja se sadrže u Bogu , samopostojanju , kome je dužno obožavanje I neobavezna samopredanost .

Davkinsov “starinski” argument (ako se on može nazvati tako) je strana varijacija reklamiranih nepravilnih zabluda koje nemaju mesta u civilizovanim raspravama . Pravi mislioci procenjuju argumente I težinu dokaza bez obzira na izlagačevu rasu , pol ili godine .

Još jedna postojana tema u Davkinsovoj knjizi , I u onima od nekih drugih “novih ateista” je tvrdnja da nijedan naučnik vredan njegove ili njene oštroumnosti ne veruje u Boga . Davkins na primer objašnjava dalje Ajnštajnovu (Einstein's) izjavu o Bogu kao metaforičkom osvrtu na prirodu . Ajnštajn lično kaže da je u najboljem ateista (kao Davkins) a u najgorem panteista . Ali ovaj delić Ajnštajnovog egsegeze je očito nepošten . Davkinsovi osvrti samo citiraju da pokažu Ajnštajnovu naklonost ka organizovanoj I otkrivajućoj religiji . On namerno isključuje ne samo Ajnštajnovu komentare o svom verovanju u “superiorni um” I “superiornu rasuđujuću silu” na poslu u zakonima prirode , nego I Ajnštajnovu specifično poricanje da je panteista ili ateista . (Ovo namerno iskrivljenje je ispravljeno u ovoj knjizi) .

Baš nedavno , kada je u poseti Jerusalimu upitan da li veruje u postojanje Boga , poznati teoretski fizičar Stiven Hovking (Stepfen Hawking) je izjavio I odgovorio da “veruje u Božije postojanje ali da je ova Božanska sila utvrdila zakone prirode I fizike I da posle toga nije ulazila u kontrolisanje sveta” . Naravno , mnogi drugi veliki naučnici modernog doba kao Hajsenberg (Heisenberg) I Plank (Planck) su verovali u Božanski Um na racionalnim terenima . Ali ovo je takođe prekrečeno u Davkinsovom izveštaju naučne istorije .

Davkins ustvari pripada specifičnom klubu popularnih naučnih pisaca kao što je Karl Zagan (Carl Sagan) I Ajzak Asimov (Isaac Asimov) iz prethodne generacije . Ovi popularizatori su gledali sebe ne prosto kao pisare , nego kao visoke sveštenike . Kao I Davkins oni su na sebe uzeli zaduženje ne samo edukacije javnosti naučnim otkrićima nego takođe I u odlučivanju o tome šta je dopustivo za naučnu verodostojnost kojoj treba verovati u materiji metafizike . Ali dozvolite da budemo jasni ovde . Mnogi od

najvećih naučnika su videli direktnu vezu između svog naučnog rada i svog potvrđivanja "superiornog Uma", Uma Boga. Objasnite to kako god želite ali ovo je očit podatak da popularizatorima sa svojim programima rada nemože biti dozvoljeno da se kriju. O pozitivizmu, Ajnštajn ustvari kaže: "Ja nisam pozitivist. Pozitivizam navodi da ono što nemože biti posmatrano nepostoji. Ova zamisao je naučno neodbranjiva, za nju je nemoguće napraviti validne afirmacije o tome šta ljudi 'mogu' ili 'nemogu' posmatrati. Neko bi morao reći da 'samo ono što posmatramo postoji' što je očigledno netačno"

Ako oni žele da obeshrabre verovanje u Boga, popularizatori moraju da opreme argumente za podršku njihovih sopstvenih ateističke pogleda. Danas ateisti evangelisti teško čak i pokušavaju da argumentuju svoje slučajeve u ovim promatranjima. Umesto toga oni treniraju svoje oružije na dobro poznatim vredanjima u istoriji velikih svetskih religija. Ali ispadi i strahote organizovane religije nemaju veze s bilo čim u postojanju Boga jednako kao što pretnja nuklearnim povećanjem nema veze sa pitanjem da li je $E = mc^2$.

Pa da li postoji Bog? Šta je sa argumentima ateista starih i novih? I kakve veze ima moderna nauka sa materijom? Napadajući slučajnost u ovom naročitom trenutku intelektualne istorije kada je stari pozitivizam ponovo u modi, isti mislilac koji je pomogao završetak njegove vladavine pre pola veka, vraća se na bojno polje ideja da odgovori na ova prava pitanja.

U V O D

Još od objave mog "preobrata" u teizam, u mnogim prilikama ja sam bio upitan da dam izveštaj o okolnostima koje su me vodile do promene svog mišljenja. U nekoliko narednih članaka i u novom uvodu u mom izdanju Bog i filozofija (God and Philosophy) iz 2005-te ja sam skretao pažnju na nedavna dela značajna za tekuću raspravu o Bogu ali nisam pažljivije obradio svoje vlastite poglede. Ja sam sada uveren da predstavljam ovde ono što se može nazvati mojom zadnjom voljom i testamentom. Ukratko, kako naslov kaže, ja sada verujem da postoji Bog!

Podnaslov 'Kako je najpoznatiji svetski ateista promenio svoje mišljenje' nije bio moj izum. Ali to je jedan koji sam srećan da iskoristim, pronalazak i zaposlenje većih i još privlačnih naslova za Fluove je nešto od porodične tradicije. Moj otac, teolog, je jednom sa jednim od svojih bivših učenika uredio kolekciju eseja i dao ovoj polemici džepno izdanje, paradoksični i još posve odgovarajući i valjano informativni naslov 'Katoličanstvo protestantizma' (The Catholicity of Protestantism). U građi forme prezentacije, ako ne sadržajne doktrine, sledeći njegov primer, ja sam u svoje vreme izdao papire sa takvim naslovima kao što su: "Da li dobri čine ne dobra?" (Do gooders Doing No Good) i "Da li je Paskalovo klađenje jedina sigurana opklada?" (Is Pascal's Wager the Only Safe Bet?)

Na početku bih trebao da rasčistim jednu stvar. Kada su izveštaji o mojoj promeni mišljenja bili rašireni medijski i širom interneta, neki od komentatora su bili brzi da prigovore da moje poodmakle

godine imaju veze sa mojom "promenom". Bilo je rečeno da strah koncentriše um moćno i ovi kritičari su zaključili da su očekivanja predstojećeg ulazka u zagrobni život pokrenula promenu u samrtnoj postelji. Očigledno ovi ljudi nisu bili upoznati niti sa mojim pisanjima o nepostojanju zagrobnog života niti sa mojim trenutnim pogledima u temi. Preko pedeset godina ja prosto nisam poricao postojanje Boga nego takođe i postojanje zagrobnog života. Moja Gifford predavanja (Gifford Lectures) izdavana kao "Logika smrtnosti" (The Logic of Mortality) predstavljaju vrhunac ovog procesa misli. Ovo je jedna oblast u kojoj nisam promenio mišljenje. Odsutno specijalno otkriće, mogućnost koja je dobro prikazana u ovoj knjizi N.T. Vrajtovim (N.T. Wright's) doprinosom, ja nemislim o sebi kako "preživljam" smrt. Za zapisnik onda ja želim da počinu sve one glasine koje mi smeštaju Paskalove opklade.

Trebao bih da istaknem nadalje da ovo nije prvi put da sam "promenio mišljenje" o fundamentalnom problemu. Između ostalih stvari, čitaoci koji su upoznati sa mojom snažnom odbranom slobodnih tržišta mogu biti iznenađeni da nauče da sam jednom bio marksista (za detalje vidite drugo poglavlje ove knjige). U dodatku, pre preko dve decenije oporekao sam svoje ranije poglede da su svi ljudski izbori potpuno određeni od strane fizičkih uzroka.

Budući da je ovo knjiga o tome zašto sam promenio svoje mišljenje o Božijem postojanju, očigledno pitanje bi bilo u šta sam ja verovao pre "promene" i zašto. Prva tri poglavlja traže da odgovore na ovo pitanje, a zadnja sedam poglavlja opisuju moje otkriće Božanskog. U pripremi zadnjih sedam poglavlja bio sam veoma potpomognut diskusijama sa profesorom Ričardom Svinburnom (Richard Swinburne) i profesorom Brajanom Leftouom (Brian Leftow) bivšim i sadašnjim stanarima Nolloth stolice (Nolloth Chair) u Oksfordu.

Postoje dva dodatka u ovoj knjizi. Prvi je analiza takozvanog novog ateizma Ričarda Davkinsa i drugih od Roja Abrahama Vargezea (Roy Abraham Varghese). Drugi je otvoreni dijalog na temu od velikog interesa za mnoge religiozne vernike – pitanje da li ima bilo kakve vrste Božanskog otkrića u ljudskoj istoriji, sa posebnom pažnjom na tvrdnje napravljene o Isusu iz Nazareta. U interesu unapređenja dijaloga, učenik Novog Zaveta (New Testament) N.T. Vrajt, koji je sadašnji biskup Durama (Durham), ljubazno je dao svoju procenu tela istorijske činjenice koja je temelj vere hrišćanskih teista u Hrista. U stvari ja moram da kažem da je biskup Vrajt do sada predstavljao najbolji slučaj za prihvatanje hrišćanske vere koji sam ikada video.

Možda bi nešto trebalo da bude rečeno o mojoj "poznatosti" kao ateiste koja je navedena u naslovu. Prvo od mojih antiteoloških dela bio je moj papir Teologija i falsifikacija. Taj papir je kasnije preštampan u Novi eseji filozofske teologije (1955), antologije koju sam prepravljao zajedno sa Elesdeiom Mekajntirom (Alasdair MacIntyre). Novi eseji je bio pokušaj da se uokviri udar na teološke teme koji je tada bilo nazivan "revolucijom u filozofiji". Sledeće veliko delo bilo je Bog i filozofija, prvi put izdato 1966-te a zatim ponovo 1975, 1984 i 2005-te. U uvodu izdanja iz 2005-te, Pol Kurc, jedan od vodećih ateista našeg doba i autor dela "Ljudski manifest II" piše da su "prometejske knjige odševljene da predstave ono što je od sada postalo klasika u filozofiji religije". Bog i filozofija je bila praćena delom "Pretpostavka ateizma" (The Presumption of Atheism), koje je bilo izdano kao "Bog, sloboda i besmrtnost" 1984-te u Sjedinjenim Državama. Druga značajna dela su bila "Hjumova filozofija verovanja" (Hume's Philosophy of Belief) i "Logika i jezik" (Logic and Language) (prva i druga serija), "Uvod u zapadnjačku filozofiju: ideje i argumenti od Platona do Sartrea, Darwinova evolucija" (An introduction to Western Philosophy: Ideas and Arguments from Plato to Sartre, Darwinian Evolution) i "Logika smrtnosti" (The Logic of Mortality).

Zaista je paradoksalno da je moj prvi publikovani argument za ateizam bio originalno predstavljen na forumu pod predstavništvom najvećih hrišćanskih apologeta (apologist) prošlog veka – Sokratovog kluba ustoličenim sa C.S. Levisom. Još jedan paradoks je činjenica da je moj otac bio jedan od vodećih metodističkih pisaca i propovednika u Engleskoj. Preko toga, na početku svoje karijere, ja nisam imao naročitog interesa u postojanju profesionanog filozofa.

Otkad, dobro poznato, sve dobre stvari, ako ne sve stvari bez izuzetaka, moraju doći kraju, ja ću završiti svoje uvodne reči ovde. Ostavljam ih čitaocima da odluče šta da rade sa razlozima za promenu mog mišljenja po pitanju Boga.

DEO 1

MOJE PORICANJE
BOŽANSKOG

STVARANJE ATEISTE

Ja nisam oduvek bio ateista . Svoj život sam počeo prilično religiozno. Odgojen sam u hrišćanskom domu I pohađao sam privatnu hrišćansku školu . Ustvari ja sam sin propovednika .

Moj otac je proizvod Merton koledža (Merton College) , Oksforda (Oxford) I ministar religije na Veslijan Metodistu (Weslyan Methodist) radije nego na utemeljenoj crkvi, crkvi Engleske. Kako je njegovo srce uvek preostajalo u evangelizmu I , kako bi Anglikanci rekli , u parohijskom poslu , moja najranija sećanja na njega su tutor u studijama Novog Zaveta na Metodist teološkom fakultetu u Kembridžu . Kasnije je uspeo da bude glava tog fakulteta I naposljetku se povukao i umro u Kembridžu . U dodatku osnovnom školovanju I učenju dužnosti ovih službi , moj otac se prihvatio velikog poslovnog dogovora kao Metodist predstavnik u različitim intercrkvenim organizacijama . Takođe je služio jednogodišnje uslove kao predsednik obe metodističke konferencije I Federalnog konzila slobodne crkve (Free Church Federal Council) .

Bio bih veoma pritisnut da u svom dečaštvu izolujem ili identifikujem ikakave znake mojih kasnijih ateističkih uverenja . U svojoj mladosti , pohađao sam Kingsvord školu (Kingsword School) u Batu , nezvanično poznatu kao K.S. Bila je , I srećno još uvek ostaje , javni internat (posebna institucija koja bi bilo gde drugde u englesko-govorećem svetu bila opisana , paradoksalno , kao privatni javni internat) . Osnovao ga je Džon Vizli (John Wesley) , osnivač Metodističke crkve , za edukaciju sinova njegovih propovednika . (Vek ili više kasnije posle osnivanja Kingsvord škole , Kvinsvord škola (Queensword School) je bila osnovana da bi primila ćerke metodističkih propovednika na pikladno ravnopravan način) .

Pošao sam na Kingsvord kao angažovani I savesni , ako neentuzijastičan , hrišćanin. Nikada nisam mogao da vidim poentu u obožavanju I uvek sam bio previše ne muzičan da bih uživao u ljudskom pevanju . Nikada nisam pristupio nikakvoj religioznoj literaturi sa istim neobuzdanim nestrpljenjem sa kojim sam konzumirao knjige o politici, istoriji, nauci, ili skoro bilo kojoj drugoj temi . Ići u kapelu ili crkvu, moliti se , I svi drugi religiozni običaji su za mene bili manje ili više zamarajuća dužnost. Nikada nisam osećao manju želju da opštım s Bogom.

Zašto bih bio– od svojih najranijih sećanja – generalno nezainteresovan za religijske običaje I probleme koji su oblikovali svet mog oca nemogu reći . Prosto nisam dozvao osećaj nekog interesa ili entuzijazma za takva pridržavanja . Čak I nemislim da sam ikada osetio svoj um očaranim ili "svoje srce neobično zagrejanim," da upotrebim Vizlijevu poznatu frazu , u hrišćanskoj studiji I obožavanju. Da li je moj mladalački nedostatak entuzijazma za religiju bilo uzrok ili efekat – ili oba – ko može reći ? Ali ja mogu reći da koju god da sam veru imao kada sam ušao u K.S. nestala je u vreme kada sam završio .

TEORIJA DEVOLUCIJE

Rekao sam da je grupa Barna (Barna Group) , ugledna hrišćanska demografska anketna agencija , zaključila iz svojih anketa da u srži onoga što verujete u vreme kada imate trinaest godina je ono sa čim ćete umreti verujući .Da li je ovaj nalaz tačan ili ne , ja znam da su verovanja koja sam formirao u svojim ranim tinejdžerskim godinama ostala uz mene najvećim delom mog odraslog života .

Samo kada I kako je promena počela nemogu precizno da se setim . Ali sigurno , kao sa bilo kojim osobom koja misli , višestrukim faktorima kombinovanim u kreaciji mojih uverenja . Ni najmanje izmedju ovih faktora nije bilo onog što je Imanuel Kant (Immanuel Kant) nazvao "nestrpljenje uma nije neumesno prema obrazovanju " u šta sam verovao delio sa svojim ocem. Obojica , I on I ja bili smo izloženi da pratimo stazu "mudrosti" kako ju je Kant opisao : "Mudrost je ta koja ima vrednost selekcije između bezbrojnih problema koji predstavljaju sebe same I onih čije rešenje je važno za ljudsku vrstu." Hrišćanska uverenja mog oca uveravala su ga da nemože biti ničeg više "važnog za ljudsku vrstu" od tumačenja , propagiranja I primene onoga što god je istina učenja Novog Zaveta . Moj intelektualni put vodio me je u različitim pravcima , naravno , ali jedan koji je bio manje obeležen od strane nestrpljenja uma ja sam delio s njim .

Bio sam potsećen od strane mog oca više nego u jednoj prilici da kada biblijski školarci žele biti

blizi sa nekim posedom koncepta Starog Zaveta , oni ne pokušavaju da pronađu odgovor prosto misleći samostalno . Umesto toga oni sakupljaju I pregledavaju , sa toliko konteksta koliko ga mogu naći , svim raspoloživim savremenim primerima upotrebe relevantne hebrejske reči. Ovaj školski pristup je na mnogo načina formirao osnove mojih najranijih intelektualnih istraživanja – I jedan kojim se još zanosim – sakupljanje I pregledavanje , u kontekstu , svih relevantnih informacija na datu temu. Ironično je , možda, da je domaćinstvo u kome sam odrastao po svojoj prilici usadilo u mene entuzijazam za kritičko istraživanje koje me je eventualno vodilo do odbačaja vere moga oca .

LICE ZLA

Ja sam rekao u nekim svojim kasnijim ateističkim pisanjima da sam dostigao zaključak o nepostojanju Boga previše brzo , previše lako I što mi je kasnije izgledalo pogrešnih razloga. Preispitao sam ovaj negativni zaključak opširno I često , ali blizu sedamdeset godina nakon toga nikada nisam pronašao motiv dovoljan da garantuje osnovni zaokret. Jedan od tih ranijih razloga za moju promenu u ateizam je bio problem zla .

Moj otac je poveo moju majku I mene na godišnji letnji odmor u inostranstvo . Iako ovo nije bilo moguće priuštiti ministarskom platom , bilo je moguće jer je moj otac često provodio rani deo leta istražujući za Odbor više škole sertifikovanih istraživanja (Higher School Certificate Examinations Board) (sada nazvanu A-nivo istraživanja(A-level examinations)) I bio je plaćen za taj posao . Bili smo takođe u mogućnosti a putujemo jeftinije odkada je moj otac bio veličina u Nemačkoj posle dve godine teoloških studija na univerzitetu Marburga (University of Marburg) pre prvog svetskog rata. On je tako bio sposoban da nas povede na odmor u Nemačku , I jednom ili dvaput u Francusku , bez potrebe za trošenjem novca na putničkog agenta . Takođe je bio imenovan za predstavnika metodizma na nakoliko internacionalnih teoloških konferencija . Na ove me je vodio , kao jedino dete , I moju majku kao neučestvujućeg gosta.

Ja sam bio pod velikim utiskom od strane ovih ranih putovanja u inostranstvo u godinama pre drugog svetskog rata . Živopisno se sećam transparenta I znakova izvan malih gradića proglašavajući : “Jevreji nisu poželjni ovde”. Sećam se znakova izvan ulaza u narodnu biblioteku proglašavajući : “Pravila ove ustanove zabranjuju izdavanje bilo kojih knjiga jevrejskim pozajmljivačima” . Posmatrao sam marš deset hiljada jurišnika u braon majcama kroz bavarsku letnju noć . Putovanja moje porodice izložile su me ekipama Vafen SS (Wafen SS) u njihovim crnim uniformama sa kapama sa lobanjom I ukrštenim kostima .

Takva iskustva skicirala su pozadinu mog mladalačkog života I za mene, kao I za mnoge druge, predstavljala su neminovan izazov postojanju sve-moguće Božije ljubavi. Stepem u kom su ona uticala na moje razmišljanje ja nemogu meriti. Ako ništa drugo , ova iskustva su probudila u meni doživotnu svesnost za blizance zla , anti-semitizam I totalitarizam .

OGROMNO ŽIVAHNO MESTO

Odrasti tokom 1930-ih I 1940-ih u takvom domaćinstvu kao našem – ravno kako je bilo metodističkom naimenovanju – je bilo biti u Kembridžu, ali ne van njega. Za početak , teologija nije tad I tamo bila prihvaćena kao “kraljica nauka” , kao što je bila u drugim institucijama . Nije bilo ni sveštениčkog trening koledža bio koje vrste matičnog univerziteta . Kao rezultat , ja nikada nisam identifikovao Kembridž, sve dok se moj otac osećao prilično kao kod kuće tamo . u svakom slučaju, od 1936-te kada sam pošao da pohađam školu , skoro nikada nisam bio u Kembridžu za vreme termina .

Uprkos tome , Kingsvord je bio u mom danu ogromno živo mesto , vođeno od strane ljudi koji sigurno zaslužuju da budu ocenjeni jednim od velikih upravnika . U godini pre nego što sam stigao , osvojila je više otvorenih nagrada na Oksvordu I Kembridžu nego bilo koja druga Upraviteljska konferencijska škola (Hedmasters Conference school). Naša uzbuđenost nije bila ograničena učionicom I laboratorijom .

Niko nije trebao biti iznenađen time da , stavljen u ovu mešanu okolinu , ja sam počeo da preispitujem postojanu veru mojih očeva , veru prema kojoj nikada nisam osećao neku jaku privrženost. U

vreme kada sam bio u višoj šestoj formi na K.S. (niži šesti , usput , je jednak sa jedanaestim razredom u Americi a viši šesti sa dvanaestim) , ja sam regularno raspravljao sa svojim kolegama maturantima da je ideja o Bogu koji je oba i svemoćan i savršeno dobar , nekompatibilna sa manifestom zala i nesavršenostima sveta . U moje vreme na K.S. regularna nedeljna propoved nikada nije sadržala osvrt na budući život u raju ili paklu . Kada je upravnik A.B. Seket (A.B.Sacket) bio propovednik , što je bilo retko , njegova poruka je uvek sadržala čuda i slavu prirode . Barem , za vreme dok sam dostigao svoji petnaesti rođendan, ja sam odbacio tezu da je univerzum stvorio svedobri , svemoćni Bog.

Jedan može dobro pitati ako nikada nisam pomislio da konsultujem svog veroučitelja o svoji sumnjama u pogledu postojanja Boga . Nikada nisam . Radi domaćeg mira i , delom, da bih poštedeo svog oca , pokušavao sam što sam duže mogao da sakrijem od svih kući svoju nereligioznu promenu . Uspevao sam u ovome , koliko sam znao , dobrih mnogo godina .

Ali januara 1946-te kada sam bio blizu dvadesettri (godine) svet je dobio – i dao mojim roditeljima – da sam ja bio oba , ateista i moralista (nevernik u život posle smrti) i to da je bilo malo verovatno da će biti ikakvog povratka nazad .Tako totalna i čvrsta je bila moja promena da je smatrana uzaludnom da se može upustiti u ikakvu diskusiju na materiji kod kuće . Kako god , danas , posle skoro pola veka , mogu reći da bi moj otac bio silno oduševljen na mojim današnjim pogledima o postojanju Boga – ne najmanje on bi smatrao ovo velikom pomoći načelima hrišćanske crkve .

DRUGAČIJI OKSFORD

Sa Klingsvorda otišao sam na Oksford univerzitet . u Oksford sam stigao u hilari (Hilary?) periodu (od januara do marta) 1942. Drugi svetski rat je bio u toku i jednog od mojih prvih dana kao studenta osamnaestogodišnjaka bio sam medicinski pregledan i onda zvanično regrutovan u Rojal Er Fors (Royal Air Force – kraljevska vazдушna snaga – avio jedinica) . Za vreme tih ratnih dana , skoro svi fizički sposobni muški studenti provodili su jedan dan od svake terminske nedelje u odgovarajućoj servisnoj organizaciji . U mom slučaju ovo je bila Vazдушna eskadrila oksfordskog univerziteta (Oxford University Air Squadron) .

Ovaj vojni servis , koji je jednu godinu delimično i nakon toga stalno je totalno bio neborilački . On je uključio učenje malo japanskog u školi orijentalnih i afričkih studija na londonskom univerzitetu a nakon toga prevođenje presretnutih i dešifrovanih signala vazdušne snage japanske armije kod Blečli parka (Bletchley Park) . Posle japanske predaje (i dok sam čekao svoj red na demobilizaciju) radio sam na prevođenju presretnutih signala iz novo izgrađene francuske armije okupacije što je tada bila zapadna Nemačka .

Kada sam se vratio na stalne studije na Oksfordskom univerzitetu rano u januaru 1946-te i bilo pravo da dam svoj zadnji ispit u leto 1947-me , Oksford kom sam se vratio je bio sasvim drugačije mesto . Izgledao je kao mnogo uzbudljivija institucija nego ona sa koje sam otišao blizu tri godine ranije . Takođe je bilo i većih raznovrsnosti obe, mirovni i aktuelnih vojnih karijera sada bezbedno završenih nego što je bilo nakon prvog svetskog rata . Čitao sam sebe za priznanje završne 'Časne škole literalne humanista' (Honors School of Literae Humaniores) , i neke od mojih lektura o istoriji klasične Grčke su bile date od veterana koji su bili aktivni u asistiranju grčkog otpora bilo na Kritu ili Grčkoj unutrašnjosti , praveći lekture romantičnije i stimulativnije za studentsku publiku .

Uzeo sam svoje poslednje ispite za letnji termin 1947. Za moje iznenađenje i oduševljenje bio sam nagrađen Prvim (First)(engleski izraz za prolaz studentskih ispita sa prvoklasnim odlikovanjima). Po prijemu ovoga vratio sam se Džonu Mabotu (John Mabbott) mom ličnom tutoru na St. Jonovom koledžu (St. John's College) . Rekao sam mu da sam napustio pređašnji cilj da radim za drugo studentsko priznanje u tada novije osnovanoj školi filozofije i psihologije . Ja sam sada pokušavao da započnem raditi na višem priznanju u filozofiji .

VOŠTITI FILOZOFSKI

Mabot mi je sredio da se upustim u postdiplomske studije pod nadzorom Gilberta Rila (Gilbert Ryle) koji je tada bio (Waynflete?) profesor metafizičke filozofije oksfordskog univerziteta . Ril je u drugom delu akademske 1947-48. godine bio starija od tri oksfordske stolice filozofije .

Tek posle mnogo godina sam shvatio iz Mabotove privlačne knjige 'Oksfordova sećanja' (Oxford Memories) da su Mabot i Ril bili prijatelji od kada su se upoznali u Oksfordu . Da sam bio na drugom koledžu i da sam upitan od drugog tutora koledža kojeg od tri mogućih profesionalnih supervizora bih preferirao , zacemento bih izabrao Henri Prajsa (Henry Price) , zbog našeg zajedničkog interesovanja za ono što se sada zove parapsihologija ali se tada još uvek zvalo psihičko istraživanje . Kako je i bilo , moja prva knjiga je bila nazvana 'Novi pristup psihičkom istraživanju' (A New Approach to a Psychological Research) i Prajs i ja smo postali govornici na konferencijama zaokupljenim psihičkim istraživanjima . Ali siguran sam i da nisam osvojio univerzitetsku nagradu iz filozofije u posebno jakoj godini , moje postdiplomske studije bi bile pod nadzorom Henri Prajsa . Proveli smo previše vremena pričajući o našim zajedničkim interesima .

Posle posvećivanja akademskoj 1948-oj prema čitanju za više priznanje u filozofiji pod Rilovim nadzorom , osvojio sam gorespomenutu univerzitetsku nagradu , stipendiju Džon Loka (John Locke) u mentalnoj filozofiji . Tada sam postavljen u šta bi se u drugim Oksfordskim koledžima sem Hristovoj crkvi nazvalo (uslovno pušteno) družina – to je reći , punovremeni posao učenja . U rečniku Hristove crkve , međutim , rekao sam da sam postao (uslovno pušteno) student.

U godini kada sam proučavao na Oksfordu , učenja poznatog filozofa Ludviga Vitgenštajna (Ludwig Wittgenstein) , čiji će pristup filozofiji uticati na moj sopstveni , stigla su na Oksford . Međutim , ova učenja , kasnije izdavana kao njegova 'Plava knjiga' (Blue Book) , 'Braon knjiga' (Brown Book) i 'Lektura na matematici' (Lectures on Mathematics) , došla su u formi kucanih skripti pojedinačnih lekture – i bila su praćena pismima od Vitgenštajnovih pokazivanja kome bi se određene lekture mogle ili nemogle pokazati . Kolega i ja smo uspeli da napravimo , bez kršenja nekog obećanja Vitgenštajnu , kopije svih njegovih lekture tada dostupnih u Oksfordu , pa je svako ko je želeo mogao da ih čita .

Ovaj dobar kraj – sada ovde pišem rečnikom filozofa smrtnika tog perioda – je bio postignut prvo pitanjem svih koje smo poznavali i bili aktivno filozofirajući na Oksfordu u to vreme da li poseduju neku kucanu skriptu i ako da koju . Tada , pošto je to bilo mnogo pre fotokopija , našli smo i unajmili kucača (na mašini za pisanje) da napravi dovoljno kopija da zadovolji zahtev . (Malo smo znali da bi kruženje ovih poticajnih kucanih skripti samo članovima jedne unutrašnje grupe i tada pod svečanim obećanjima diskrecije izazvalo autsajdere da komentarišu da se Vitgenštajn , koji je nesumljivo bio filozof genija , često ponaša kao šarlatan pokušavajući da bude čovek genija!)

Ril je bio upoznao Vitgenštajna kada je austrijski filozof posetio Kembrodž . Kasnije je Ril razvio prijateljstvo s njim , privoleći Vitgenštajna da mu se pridruži na hodajućoj turneji u Engliš Lejk Distriktu (English Lake District) u 1930. i 1931-ve . Ril nikada nije izdao neki izveštaj ove turneje ili na kojoj je štogod naučio od i o Vitgenštajnu . Ali posle te turneje , i ikada posle , Ril se ponašao kao posrednik između Vitgenštajna i , šta filozofi zovu , "špoljašnjeg sveta" .

Kako je nužno nekad posredovanje bilo moglo je biti razotkriveno rekordom razgovora između Vitgenštajna , koji je bio jevrej , i njegovih sestara neposredno posle zauzimanja kontrole Hitlerove vojske nad Austrijom . Vitgenštajn je uveravao svoje sestre tada da , zbog njihovih bliskih veza sa "glavnim ljudima i porodicama" bivšeg režima , nisu ni on ni one nalazili ni u kakvoj opasnosti . Kada sam kasnije postao profesionalni profesor filozofije , ja sam se kolebao da otkrijem svojim učenicima da je Vitgenštajn , koga smo ja i mnoge moje kolege smatrali za filozofskog genija , bio tako obmanjen u praktičnim stvarima .

Ja sam lično svedočio Vitgenštajna u akciji najmanje jedanput . Ovo je bilo za vreme mog studentskog vremena kada je on posetio Džover društvo (Jowerr Society) . Njegov izjavljeni subjekat je bio "Cogito ergo sum" , izveden naravno od pozanate izjave francuskog filozofa Rene Dekartea (Rene Descartes) "mislim dakle postojim" . Prostorija je bila popunjena . Publika je čekala na bilo koju reč velikog čoveka . Ali jedina stvar koje sada mogu da se setim o njegovim komentarima je da oni apsolutno nisu imali razbirljive veze sa izjavljenom temom . Pa kada je Vitgenštajn završio , isluzeni profesor H.A. Pričard (H.A. Prichard) je ustao . Sa očiglednim ogorčenjem je upitao šta je " Her (gospodin) Vitgenštajn" – Kembriđžov D.F. (Ph.D. - Doctor of Philosophy – doktor filozofije, Dr.) naizgled nije bila prepoznat na Oksfordu ! – "mislio o Cogito ergo sum" . Vitgenštajn je odgovorio pokazujući na svoje čelo kažiprstom svoje ruke i rekavši samo "Cogito ergo sum . To je veoma specifična rečenica" . Ja sam mislio tada i dalje mislim da bi najpogodniji protivudarac Vitgenštajnovoj izjavi bilo prisvajanje titlova Džejms Turberovog (James Thurber's) crtanog filma 'Ljudi , žene i psi' : "Možda nemaš šarm Lili , ali si vrlo zagonetan"

SUKOBLJAVAJUĆI SE SA LEVISOM

Za moje vreme kao postiplomca pod nadzorom Gilberta Rila , ja sam postao svestan da je njegova očigledna praksa bila da uvek odgovara direktno , licem u lice , bilo kojoj zamerci rečenoj bilo kojim njegovom folozofskom uverenju . Moja sopstvena pretpostavka , iako Ril ovo sigurno nikada nije otkrio meni ili koliko ja znam , nikom drugom , je bila da se on pokoravao komandi koju je Platon u 'republici' pripisuje Sokratu : "Mi moramo pratiti argumente gde god vodili." Između ostalog , ovaj princip zahteva da svaka pretpostavka napravljena licem u lice mora takođe biti sretnuta licem u lice . To je princip koji sam ja lično pokušavao sasvim da sledim u dugom I veoma naširoko kontroverznom životu .

Sokratov princip je takođe formirao inspiraciju Sokratovog kluba , grupe koja je zaista bila u centru intelektualnog života kog je bilo u Oksfordu u vreme rata . Sokratov klub je bio živi forum za rasprave između ateista I hrišćana I ja sam bio redovni učesnik na njegovim sastancima . Njegov moćni predsednik od 1942. do 1954-te je bio poznati hrišćanski pisac C.S. Levis (C.S.Lewis) . Klub je sazivan svakog ponedeljka uveče za vreme termina na studentskoj 'Mladoj zajedničkoj sobi Sv. Hildinog koledža' (Junior Common Room of St. Hilda's college). U njegovom uvodu prema prvom problemu Sokratove zbirke , Levis je citirao Sokratov nauk "partite dokaze gde godoni vodili" . On je istakao da je ova " arena specijalno posvećena konfliktu između hrišćana I nevernika , novost . "

Mnogi od vodećih ateista na Oksfordu sukobljavali su se sa Levisom I njegovim dugovima hrišćanima . Do tada najpoznatiji susret je bila proslavljena debata februara 1948. između Levisa I Elizabet Enskomb (Elizabeth Anscombe) koja je vodila Levisa do ispravke trećeg poglavlja svoje knjige 'Čuda' (Miracles) . Još uvek se sećam članstva male grupe prijatelja koji se vraćaju zajedno sa velike debate , hodajući direktno iza Elizabet Enskomb I njene družine . Ona je likovala I njeni prijatelji podjednako . Tačno ispred ove družine C.S.Levis je gazio sam , hodajući toliko brzo koliko je mogao prema utočištu u svojim sobama u Magdaleninom koledžu (Magdalen College) , samo od mosta koji smo svi bili prelazili .

Iako su mnogi okarakterisali Levisa kao permanentno demoralizovanog od rezultata ove debate , Enskomb lično je mislila drugačije. "Sastanak Sokratovog kluba na kom sam čitala svoj papir," napisala je kasnije, "je bio opisan od strane nekoliko njegovih prijatelja kao užasno I šokantno iskustvo koje ga je veoma uznemirilo . Ni Dr. Havard (Dr.Havard) (koji je Levisa I mene vodio na večeru nekoliko nedelja kasnije) ni profesor Džek Benet nisu zapamtili neka takva osećanja na Levisovom delu... Ja sam sklona da tumačim neobične izveštaje materije nekih njegovih prijatelja ... kao interesantan primer fenomena zvanog 'projekcija'"

Levis je bio naj efektivniji hrišćanski apologet u sigurno kasnijem delu dvadesetog veka . Kada je BBC nedavno upitao da li sam ikada apsolutno demantovao Levisovu hrišćansku pohvalu ,ja sam odgovorio : "Ne. Ja samo nisam verovao da postoje dovoljan razlog za verovanje u to . Ali naravno kada sam kasnije razmišljao o teološkim stvarima , izgledalo mi je da slučaj hrišćanskog otkrovenja veoma jak ako verujete u bilo koje otkrovenje uopšte."

VISOKO POZITIVNI RAZVOJI

Za vreme mog zadnjeg termina na Oksfordu , publikacija A.J.AJerove knjige 'Jezik , istina I logika' je pridobila mnoge članove Sokratovog kluba da Ajerov jeres logičkog pozitivizma – tvrdnja da su svi religijski predlozi bez spoznajnog značenja – moraju biti demantovani . Prvi I jedini papir koji sam čitao Sokratovom klubu , 'Teologija I falsifikacija,' daje ono šta sam tada smatrao za dovoljno demantovanje . Verovao sam da sam postigao potpunu pobeđu I da nema više mesta da dalje debate .

Na Oksfordu sam takođe upoznao Enis Donison (Annis Donnison) , moju buduću ženu . Upoznala nas je Enisina zaova na društvenom Labor klubu (Labor Club) na Oksfordu . Posle tog upoznavanja sa Enis nisam obraćao pažnju ni na koga u tom klubu . Prilika na kraju tog društva kada sam organizovao sledeći sastanak sa Enis činila je prvu priliku u kojoj sam ikada izveo devojkju . Naši društveni uslovi u vreme našeg prvog sastanka su bili veoma različiti . Ja sam učio u Hristovoj crkvi , samo muškoj instituciji , dok je Enis bila na prvoj svojoj godini kao učenica na Somervilu (Somerville) , ženskog koledža koji , kao I svi drugi ženski koledži u Oksfordu u to vreme I deceniju ili tako posle , prošto izbacuje sve studente koji "se venčaju" .

Moja buduća tašta je bila razumljivo zabrinuta o tome što se akademski starija osoba kao ja sastaje sa

njenom mnogo mlađom ćerkom . Zato se savetovala sa svojim sinom , mojim budućim zetom . On je uveravao da sam ja , kako bi shvatila , 'zaljubljen ili tako nešto' I da bih bio slomljenog srca ako bih bio sprečen da nastavim tu vezu . Oduvek sam pretpostavljao da je on prosto želeo da njegova mlađa sestra bude prepuštena da sama vlada svojim životom , znajući da je razborita devojka kojoj se može verovati da neće praviti nikakve nagle odluke . Iako sam se odavno udaljio od očeve vere , nikada nisam odbio ono što sam naučio od svojih roditelja metodista . Nikada nisam ni pokušao da zavedem Enis pre našeg venčanja , verujući da je takvo ponašanje uvek moralno pogrešno. Niti kao sin , akademika , nisam negovao misli o nagovaranju Enis da se uda za mene pre nego što diplomira I osvoji svoje priznanje .

Službeno sam prestao da budem (untenured?) tutor Hristove crkve , Oksforda na kraju septembra 1950 I počeo sam da služim kao predavač moralne filozofije na Aberdin Univerzitetu (Universitu of Aberdeen) u Škotskoj oktobra te godine .

IZA OKSFORDA

Tokom mojih godina u Aberdinu , govorio sam nekoliko puta na radiju, učestvovao u tri ili četiri radio diskusije sponzorisan od tada novoosnovanog I ratoborno intelektualnog BBC treveg programa , I služio kao subjekt u nekoliko psiholoških eksperimenata . Velika privlačnost Aberdina za nas je bila kolegijalnost skoro svakog kog smo sreli ; snaga I raznovrsnost kretanja obrazovanja odraslih; sama činjenica da je Aberdin bio u grad Škotskoj radije nego u Engleskoj , što je bilo novo za nas; I činjenica da nam je dao raznovrsne mogućnosti za šetnju po obali I Keirngormima (Cairngorms) . Mislim da nismo nikada propustili da se pridružimo Keirngorm klubu na njegovim regularnim mesečnim izletima na ta brda .

Za vreme leta 1954 putovao sam iz Aberdina u Severnu Ameriku da postanem profesor filozofije na Koledžu Severnog Stafordsajr Univerziteta (Universitu College of North Staffordshire) koji je kasnije zaradio svoju povelju kao Kil Univerzitet (Universitu of Keele) . Kroz sedamnaest godina koje sam proveo tamo Kil je ostala najbliža stvar koju je Ujedinjeno Kraljevstvo ikada imalo prema takvim liberalnim umetnim kolegama u U.S. (United States – Ujedinjene države) kao što su Oberlin (Oberlin) I Svartmor (Swarthmore) . Brzo sam postao posvećen njemu I otišao isključivo kada je počeo , polako ali nezadrživo , da gubi svoju razlikovnost .

Provevši akademsku 1970-71. kao posećujući profesor u Sjedinjenim Državama , na kraju 1971-ve sam se povukao sa onoga što je tada postao Kil Univerzitet (moj naslednik na Kil-u je bio Ričard Svinburn (Richard Swinburne)) . Januara 1972. prešao sam u Kaljari Univerzitet (University of Calgary) u Alberti , Kanada . Moja početna namera je bila da se nastanim tamo . Međutim , maja 1973 , posle samo tri semestra u Kaljariju , prebacio sam se na Riding Univerzitet (University of Reading) , gde sam ostao do kraja 1982.

Pre nego što sam tražio I dobio rano penzionisanje od Ridinga bio sam dogovorio da predajem po jedan semester svake godine na Jork (York) univerzitetu , Toronto , za vreme ostalih šest godina mog normalnog akademskog univerziteta . Na pola kroz taj period, međutim, povukao sam se sa Jorka da bih prihvatio poziv od Centra za socijalnu filozofiju I politiku (Social Philosophy and Policy Center) na Bouling Grin državnom univerzitetu (Bowling Green State University) u Ohaju , da služim sledeće tri godine kao istaknuti naučni saradnik . Poziv je kasnije produžen za još tri godine . Nakon toga , konačno sam se skroz penzionisao u – I dalje pripadam – Ridingu .

Ovaj kratki pregled moje karijere ne adresira pitanje o tome zašto sam postao filozof . Moji interesi dati na Kingsvordu , može izgledati da sam bio spreman da postanem profesionalni filozof mnogo pre odlaska u Oksford. Ustvari jedva da sam znao da postoje takva bića u to vreme. Čak I u moja dva termina u Oksfordu , pre pridruženja u RAF , najbliže kada sam prišao filozofiji je bilo na sastancima Sokratovog Kluba . Moji glavni interesi van studija su bili politički . To je bilo još uvek tačno do januara 1946 kada su predmeti koje sam studirao počeli da uključuju folozofiju .

Jednio sam počeo da vidim filozofiju kao udaljenu mogućnost nekoliko meseci pre preuzimanja finala u decembru 1947. Da sam se plašio ostvarenja svojih strahova da ću biti stavljen u II klasu , čitao bih za drugi set finala , sa koncentracijom na psihologiju u novoj Školi filozofije, psihologije I fiziologije . Umesto toga otišao sam pravo da radim za novotarski B.Fil.(B.Phil.) pod ndžorom Gilberta Rila . To je bilo jedino u zadnjim nedeljama 1949., posle nego što sam bio postavljen zahtevno puštenom studentskom životu u Hristovoj crkvi , da sam postavio svoj kurs (I zaista , spalio svoje mostove) odbijajući

ponudu da se pridružim Administrativnoj klasi kućnog civilnog servisa - izbora zbog kog sam zažalio dok nisam primio ponudu iz Aberdin .

U sledeća dva poglavlja , ja pokušavam da detaljizujem slučaj koji sam izgradio godinama protiv postojanja Boga . Ja prekopavam prvo u pola veka ateističkih argumenata koje sam sakupio I razvio I onda prosledio , u poglavlju 3, da potražim različite obrte I okrete koje je moja filozofija uzela, delimično kako to može biti razrađeno kroz moje česte debate na temi ateizma .

Kroz sve to , nadam se da će se videti , kao što sam rekao u prošlosti , da moj dugotrajni interes u religiji nikada nije bio ništa drugo nego razborit , moralan , ili prosto znatiželjan . Kažem razborit od kad , ako postoji Bog ili bogovi koji su umešali sebe u ljudske događaje , bilo bi ludo nepromišljeno nepokušati što je dalje moguće zadržati pravu stranu njih . Ja kažem da je moj interes bio moralan , od kada bi mi trebalo biti drago naći ono što je Metju Arnold (Matthew Arnold) jednom nazvao “večnim *ne za sebe* koje pravi pravednost.” I ja kažem da je moj interes bio znatiželjan od kada svaka naučno sklona osoba mora želeći da otkrije šta , ako nešto , je moguće znati o ovim materijama . Pa ipak može dobro biti da niko nije tako iznenađen kao ja da me je moje istraživanjem Božanskog posle svih ovih godina promenilo od odbijanja do otkrića .

GDE DOKAZI VODE

Kada je Alisa putovala kroz ogledalo u Levis Kerolovoj (Lewis Carrol's) poznatoj fantastiji , srela je kraljicu koja je tvrdila da ima (je stara)“sto jednu pet meseci I dan” :

“Nemogu da verujem u to” reče Alisa.

“Nemožeš li?” reče kraljica sažalnim tonom.

“Probaj ponovo : Duboko udahni I zatvori oči”

Alisa se nasmejala.”Nema svrhe pokušavati,” reče ona: “jedan nemože verovati nemoguće stvari.”

“Usušujem se reći da nisi puno vežbala” reče kraljica. “Kada sam bila tvojih godina , ja sam uvek to radila po pola sata na dan. Zbog čega bih ponekad verovala toliko kao šest nemogućih stvari pre doručka”

Usušujem se reći da se moram simpatisati s Alisom . Jesam li pokušao da zamislim put svog života I studija na koje sam pošao – čak I posle nego što sam počeo studije filozofije pod nadzorom Gilberta Rlla – svakako mora da sam ga zanemario sav kao neverovatan ako ne nemoguć .

Teško sam mogao da zamislim , kada sam prvi put izdao “Teologiju I falsifikaciju” , da ću unutar sledećeg pola veka izdati nekih trideset I pet izdanja na veliku raznovrsnost filozofskih tema. Iako sam najpoznatiji po svojim pisanjima po pitanju Božijeg postojanja , pisao sam na temama rangiranim od lingvističke filozofije do logike; od morala , društva , I političke filozofije do filozofije nauke; I od parapsihologije I obrazovanja do slobodne volje – determinizmičke rasprave I ideje o zagrobnom životu .

Ali iako sam postao ateista sa petnaest godina I razvio takođe raznovrsne druge filozofske ili semifilozofske interese kao student u Kingsvord školi , trebale su godine da moji filozofski pogledi da sazru I stvrdnu . Za vreme kad su to uradili , ja sam stigao na principe vodilice koji neće samo upravljati moje doživotno pisanje I rasuđivanje , nego takođe najzad diktirati dramatični obrt : od ateizma do teizma .

RANIJA ISTRAŽIVANJA...I NEPRILIKE

Neki od mojih filozofskih pogleda su uzeli oblik čak pre mog dolaska u Kingsvord školu . Ja sam se već ispovedio kao komunista na upisu tamo , I ostao vrelo energični levo-krilni socijalista do ranih 1950-ih kada sam odstupio od Labor (Labor) partije , britanskog istorijski levičarskog pokreta .

Šta me je sprečavalo da se zpravo učlanim u Komunističku partiju, kao što nekoliko mojih savremenika sa Kingsvorda jeste, je bilo ponašanje Britanske Komunističke partije posle nemačko-sovjetskog pakta 1939. (kada sam još uvek bio tinejdžer). U poslušnosti instrukcijama iz Moskve , ova servilna I izdajnička organizacija je počela da osuđuje rat protiv Nacional Socialista (Naci) Nemačke kao “imperijaliste” I zato bez posla britanskog naroda . Ove javne osude se nastavljaju čak I kroz 1940-te dok je zemlja bila ugrožena invazijom . Kako god , ovaj takozvani imperijalistički rat odjednom je postao

“napredni narodni rat” (sa komunističke perspektive) kada su nemačke snage napale SSSR. U narednim godinama ja sam postao sve više kritičan teoriji i praksi komunizma, sa svojim tezama da je istorija upravljana zakonima srodnim onima iz fizičke nauke.

Za vreme ovog perioda, kao i mnogi moji savremenici na Kingsvordu, otkrio sam razotkrivajuća pisanja C.E.M. Džoda (C.E.M. Joad). U to vreme, Džod je bio filozof najpoznatiji britanskoj publici zbog svojih emitovanih rasprava na filozofske teme i po svom popularnom stilu pisanja (napisao je nekih sedamdeset i pet knjiga u celini). Delom kroz čitanje Džoda otkrio sam različite najprodavnije ali kako sam do tada naučio, užasno nepouzdanе knjige o psihičkom istraživanju, predmetu sada običnije poznatom kao parapsihologija.

Pretpostavljam mnogi od nas, kako starimo, gledamo nazad na svoju mladost sa pomešanosću nostalgije i neugode. Siguran sam da su ove emocije prilično zajedničke. Međutim nemaju svi od nas dodatnu nesreću da budu zabeležene – i publikovane, ne manje – neke od ovih neprilika. Ali takav je moj slučaj.

Moj interes u parapsihologiji je vodio do publikacije, 1953., moje prve, moje prve bolesno napisane knjige. Napisao sam i isporučio par emitovanih rasprava u 1951-oj napadajuće popularnom pogrešnom prikazu navodnog parapsiholoških fenomena. Ovi razgovori su podstakli poziv izdavača da napišem knjigu o predmetu koji, razlomljenoj aroganciji mladosti, sam nazvao ‘Novi dodatak psihičkom istraživanju’ (A New Approach to Psychical Research).

Knjiga obrađuje obe navodne činjenice i filozofske probleme parapsihologije. Nadam se da će mi se oprostiti neki od stilističkih defekata u tom radu, od kada su oni delom dug činjenici da su ga izdavači želeli u stilu ispraznog eseja. Postojali su, međutim, značajniji nedostaci. Sa empirijske strane, prihvatio sam tada diskreditovan eksperimentalan rad S.G.Sola (S.G. Soal), matematičara i istraživača londonskog univerziteta. Sa filozofske strane nisam još uvek bio uhvatio puno značenje za parapsihologiju od vrste argumenata skiciranih od strane škotskog filozofa Dejvida Hjuma u Sekciji Iks (Section X) njegove prve ‘Istrage’. Decenijama kasnije, dovršio sam knjigu čitanja, koju sam smatrao više zadovoljavajućom nego bilo koju prethodnu dostupnu na predmet, nazvanu “Čitanja u filozofskim problemima parapsihologije” (Readings in the Philosophical Problems of Parapsychology). U moji uredničkim doprinosima ja sam sumirao šta, u uticajnim godinama, sam naučio od rešenja za te probleme.

ISTRAŽIVANJE NOVIH INTERESA

Druga dva filozofska interesa su iznikla iz popularnih naučnih pisanja koje sam čitao u svojoj mladosti. Prvi je bio u sugestiji da evolucionarna biologija može pružiti garanciju napredka. Ova sugestija je moćno napravljena u jednom od ranih dela Džulijana Hakslija (Julian Huxley's) u “Esejima biologičara” (Essays of Biologist). On mu je stremio, sa sve većim očajem, do kraja svog života. U “Vremenu, osvežavajućoj reči” (Time, the Refreshing River) i “Istorija je na našoj strani” (History Is on Our Side), Džozef Nedam (Joseph Needham) je kombinovao ovu sugestiju sa marksističkom filozofijom istorije, doktrinom zagovaranja prirodnih zakona nesmiljenog istorijskog razvoja. Prema tome marksisti su verovali da postoje univerzalni zakoni neizbežnog klasnog ratovanja koji upravljaju razvojem društava. To je delom bilo da bi demantovali ovu literaturu koja, kada sam upitan u srednjim 1960-im da doprinesem serijama Novih Studija u etici, ja sam preduzeo da proizvedem esej dužine knjige, “Evolucionarna etika” (Evolutionary Ethics). (Ovo je takođe delom bio razlog zbog kojeg sam napisao (delo) “Darvinova evolucija” kada sam bio upitan da doprinesem serijama pokreta i ideja u ranim 1980-im. U ovoj kasnijoj knjizi ja sam tražio da pokažem da je prestiž darvinizma bio prizvan da podupre druge ideje i verovanja koja manjkaju nekim čvrstim organizacijama – kao na primer ideja da je Darvinova teorija garancija ljudskog napredka.)

Drugi filozofski interes podstaknut mojim čitanjima popularne naučne literature je bio u pokušajima da nacrtam neo-Berkilijanski (neo-Berkeleyan) zaključak iz razvitaka fizike dvadesetog veka. Neo-Berkilijanci pripadaju školi filozofije zvanog idealizam. Idealisti veruju da je sva fizička realnost čisto mentalna i da samo umovi i sadržaji umova postoje. Glavne izvorne knjige ovde su bila dela Sera Džejsma Džinsa (Sir James Jeans) i Sera Artura Edingtona (Sir Arthur Eddington). Suzan Stibing (Susan Stebbing) je bila ta, sa svojom “Filozofija i fizičari” (Philosophy and the Physicists), koja me je naučila kako da počnem sebi da sečem put iz ove naročite džungle.

Godinama kasnije , u 'Uvodu u zapadnjačku filozofiju' ja ću pokušati da pokažem da je takav idealizam bio fatalan za nauku . Citirao sam odlomak iz (knjige) "Um percepcija I nauka" (Mind Perception and Science) uglednog britanskog neurologa , spretno nazvanim Lord Brejn (Lord Brain – Lord Mozak)(W.Russell Brain), koji je uočio da su neurolozi obično idealisti koji veruju da je čin sagledavanja objekta prosto događaj u subjektivom mozgu. Takođe sam citirao Bertrand Raselovu tvrdnju da "percepcija daje neposredno znanje o fizičkom objektu" . Ako je ovo bilo tačno , rekao sam , onda ne postoji takva stvar kao što je percepcija. I pošto naučnici I moraju da se oslanjaju, za svoje konačno opravdanje za svoja otkrića, na temelju direktnog opažanja , ovaj zaključak neophodno potkopava nalaze iz kojih je izveden . Ukratko ovaj pogled otklanja osnove svih naučnih izvođenja . Protiv ovoga ja sam argumentovao da je normalna svesna percepcija koju moram imati odgovarajuće čulno iskustvo (npr zvuk I prizor čekića koji udara o ekser); I to , ako je išta iskreno rečeno bilo opaženo, onda ta stvar (čekić I ekser) mora biti deo uzroka o mom imanju tog iskustva.

NOVI UVIDI U FILOZOFIJI

Tokom mog vremena na Oksfordu (1946-50) novi put bavljenja filozofijom , ponekad nazvan "revolucijom u filozofiji" je bio u punom cvatu . Dok sam na Oksfordu (dve godine kao student, drugu kao postdiplomac I osamnaest meseci kao mlađi tutor u Hristovoj crkvi) proživljavao sebe u ovoj "novoj filozofiji" , koju su mnogi neprijatelji opisivali kao "lingvističkim" ili "običnim jezikom" . Dominantne filozofske figure u to vreme na Oksfordu si bili Gilbert Ril I Džon Ostin. Ril, kako sam istakao, je bio supervizor mojih B.Fil. (B.Phil) studija. Video sam više od Ostina kada sam, posle mog sastanka u Hristovoj crkvi, bio sposoban da postanem redovni posetilac na njegovim poznatim "subotnjim jutrima" – raspravama održanim u njegovim prostorijama na Oksfordu subotama ujutro da bi se raspravljalo o napretku nauke.

Ova Oksfordova filozofija 1940-ih I 1950-ih pružila je nekoliko dragocenih uvida koje još uvek držim za istinite . Možda najznačajniji I najdalekosežniji od ovih uvida je bio taj da mi moramo postati konstantno I konkretno svesni o tome kako sva filozofija (ukoliko je filozofija konceptualno istraživanje) mora biti zaokupljena pravilnom verbalnom upotrebom. Mi možemo imati nikakav pristup konceptima osim kroz učenje lingvističke upotrebe I , stoga , upotrebe tih reči kroz koje su ovi koncepti izraženi . Ovaj uvid mi je prizvao u sećanje biblijske učenike koje sam spominjao ranije (ilustrovano od strane mog oca) koji su studirali neki vrlo specifičan koncept Starog Zaveta sakupljajući I ispitivajući , sa toliko konteksta koliko su mogli naći , svim dostupnim upotrebama relevantne hebrejske reči .

Kako su nagli I uticajani , na razvijanju mog sopstvenog filozofskog pravca, bili ti dani , ova " nova filozofija " nije bila ni tako nova niti tako usko potrebna kako je to ponekad izgledalo. "Revolucija" je uključila fokus na konceptualnu gramatiku , upotrebu koncepata na običnom jeziku , studije koja bi pomogla odstranjivanje mnogih očiglednih problema u filozofiji . Jedan takav problem je bio da li smo mi mogli imati znanje od strane poznavaoa (logički javnost)"spoljašnjeg" sveta . Ovaj problem je prvi put formulisan u sedamnaestom veku od strane Dekarte I kasnije bez pitanja prihvaćen od strane njegovih nastavljača – Loka, Barklelija, Hjuma, I Kanta među njima. Ova "nova filozofija" međutim odbacila je problem Kartezijinog (Cartesian) skepticizma odbacujući njegovu polaznu tačku : da je osoba bila netelesni subjekt koja je imala jedino privatno iskustvo. Ovo verovanje je bilo nepostojano sa pretpostavkom u našem regularnom govoru koji poznajemo od znanaca I fizičkog sveta I drugih ljudi . Ali kao što sam rekao , ovo nije bilo sasvim novo; Platon koji je napisao "Theaetetus" I Aristotel od Nikomaheanske etike (Nicomachean Etics) bili bi u potpunosti kod kuće u seminarima koje vode Ril I Ostin .

NAPREDAK U FILOZOFIJI

Pre napuštanja Oksforda, dostavio sam material za kolekciju nazvanu 'Logika I jezik' serije I (prve) izdavaču . Druge serije su ubrzo sledile. Oba voluma su bila izmenjena sa kratkim uvodima od moje strane , prvi u 1951-oj I drugi u 1953-oj . Pa ubrzo nakon uzimanja svoje pozicije kao predavača na univerzitetu Aberdin , pronašao sam sebe kao određenog ali ipak prepoznatljiv predstavnika u Škotskoj za "Oksfordsku lingvističku filozofiju". Kada je škotski filozofski klub , kolekcija svih onih koji su podučavali filozofiju u Škotskoj , izbacio novi časopis "Filozofski tromesečnik" rani problem je sadržao napad na ovu

Oksfordovu školu. Na ovo me je urednik upitao da odgovorim . Rezultat , “Filozofija I jezik” (Philosophy and Language) , kasnije je , u modifikovanoj formi , postao uvodni deo u trećoj kolekciji eseja nazvanim “Eseji u konceptualnoj analizi” (Essays in Conceptual Analysis) . Kritičar sa engleske strane , Mihajl Djumet (Michael Dummett) opisao je pokret kao “kult običnog jezika” I znatiželjno tvrdio da “članstvo” u ovoj školi “očito zavisi o nominacije profesora Flua”.

Sigurno su neki od praktičara nove filozofije , čak lako vrlo malo , bili predani beznačajnim , ezoteričkim I besmislenim istragama. Reagovao sam protiv takvog očiglednog beznačajstva I bezmisla papirom koji sam napisao I pročitao u B.Fil. klubu nazvanim “Stvar koja znači” (Matter That Matters) . Argumentovao sam da je bilo I moguće I poželjno koncentrisati se na probleme koje čak I filozofski neuke osobe mogu uočiti kao interesantno I važno umesto trošenja vremena I truda u filozofskom šadouboksinu (eng. Shadowboxing – borba sa senkom, u prazno; vežba u boksu) (I ovo sam rekao bez otpuštanja – zaista, dok je pozitivno profitirajuća forma – uvid dobiven na Oksfordu).

Došao sam da vidim , kako bih pisao u ‘Uvodu u zapadnjačku filozofiju’ , da tamo može biti napredka u filozofiji uprkos generalnom odsustvu konsenzusa . Sreća konsenzusa u filozofiji nije nezavisno suvišna demonstracija da subjekt ne pravi napredak . Pokušaj da se pokaže da nema filozofskog znanja od prosto urgiranja da uvek postoji neko ko može biti oslonjen na to da ostane neuveren u zajedničku zabludu napravljenu čak I od strane istaknutog filozofa poput Bertranda Rasela . Nazvao sam je ali-uvek-postoji-neko-ko-se-neće-složiti diverzijom . Onda postoji teret u filozofiji da nikada nije moguće dokazati nekome da ste upravu I da on ili ona nije. Ali nedostajući deo u ovom argumentu je razlika između proizvodnje dokaza I ubeđivanja osobe. Osoba može biti ubeđena užasnim argumentum I ostati neuverena onim koji treba biti prihvaćen .

Napredak u filozofiji je drugačiji od napredka u nauci ali to neznači da je zato nemoguć. U filozofiji vi obasjavate esencijalnu prirodu deduktivnog argumenta; vi razlikujete između pitanja o valjanosti ili nevaljanosti argumenata I pitanja o istinitosti ili neistinitosti njihovih premisa ili zaključaka; vi ukazujete na strogu upotrebu termina neistinitost; I vi identifikujete I osvetljavate takve neistinitosti kao ali-uvek-postoji-neko-ko-se-neće-složiti diverzija. Opseg da su ove stvari postignute boljim zaključivanjem I većom efektivnošću, napredak će biti viđen – jednako kao što konsenzus I uverenje ostaju neshvatljivi I nedovršeni.

OBRAĆANJE VIŠE PAŽNJE NA ATEIZAM

C.S.Levisov sokratov klub je bio otvoren za posao za vreme vrhunca nove filozofije I sokratov princip koji sam video ilustriran tamo – o sleđenju dokaza gde god oni vodili – sve više je postajao vodeći princip u razvijanju, profinjenosti I ponekada preokretima u mojim sopstvenim filozofskim pogledima . On je takođe bilo u sastancima sokratovog kluba koji “lingvistički” filozofi , koji su bili optuženi za banalizovanje dubokoumne discipline, počeli da istražuju šta je Kant poznato istakao kao tri velika pitanja u filozofiji – Bog , sloboda I besmrtnost . Moj doprinos raspravama u ovom forumu je bio papir nazvan “Teologija I falsifikacija” .

Kao što sam I mislio, temelji na kojima sam prigrlio ateizam sa petnaest godina su bili čisto neadekvatni . Bili su izgrađeni na onome što sam kasnije opisivao kao dvema “mladalačkih istraganosti” : (1) problem zla je bilo presudno probijanje postojanja sve-dobrog, svemoćnog Boga; I (2) “slobodna volja odbrane” nije olakšavala Kreatora odgovornosti za očita zla kreacije. Ali još od mojih školskih dana sam posvetio mnogo više pažnje razlozima za ili protiv dosezanja ateističkih zaključaka. Moj početni hitac u ovoj istrazi je bila “Teologija I falsifikacija” .

“Teologija I falsifikacija” je prvi put predstavljena u leto 1950-te godine sokratovom klubu na Oksfordu I onda izdata u oktobru u prolaznom studentskom časopisu zvanom ‘Univerzitet’ . Prvo kopiranje se pojavilo 1955-e u ‘Novim esejima u filozofskoj teologiji’ kolekcije zajednički uređene od strane Elesdejra Mekintajra (Alasdair MacIntyre) I mene . Novi eseji su bili značajna kolekcija zaključaka filozofiji religije sa perspektive nove filozofije . Tajms litereri supliment (Times Literary Supplement) tada ih je opisao kao “posedovanje izvesne devičanske svežine”

Moj glavni cilj u “Teoloiji I falsifikaciji” je bio da razjasnim prirodu tvrdnji napravljenu od strane religioznih vernika. Upitao sam: Da li brojne kvalifikacije okruženja teološkog izražavanja rezultuju u njihovom umiranju smrti od strane hiljadu kvalifikacija ? Ako napravite tvrdnju ona je smisljena samo ako isključuje neke stvari . Na primer , tvrdnja da je zemlja globus isključuje mogućnost da je ravna. Iako može izgledati da je ravna , ova očigledna kontradikcija može biti objašnjena zemljinom ogromnom

veličinom , perspektivom sa koje je gledamo, I tako dalje. Tako , kada jedared dodate odgovarajuće kvalifikacije , tvrdnja može biti zadovoljavajuće usklađena sa fenomenima koji se pojavljuju da opovrgavaju. Ali ako se kontradiktorni fenomeni I pridružene kvalifikacije ustraju umnožavati, onda sama tvrdnja postaje sumljiva .

Ako kažemo da nas Bog voli, onda moramo pitati koji fenomen ta tvrdnja isključuje . Očigledno, postojanje boli I patnje se pojavljuju kao problem za takvu tvrdnju. Teisti kažu da, sa odgovarajućim kvalifikacijama , ovaj fenomen može biti usklađen sa postojanjem ljubavi Božije. Ali onda se pitanje uzdiže što se tiče toga zašto ne bi smo jednostavno zaključili da nas Bog ne voli. Teisti, može izgledati , ne dopuštaju nikakvim fenomenima da računaju protiv tvrdnje da nas Bog voli. Ovo bi značilo da se ništa ne računa za njega takođe . On efikasno postaje prazan. Zaključio sam da “fina, razlomljena hipoteza može tako biti ubijena inčima, smrt od strane hiljadu kvalifikacija”.

Iako moja namera u pokretanju ovih pitanja izgleda jasno, ja sam se ponovo susreo sa tvrdnjama da sam tumačio svoje poglede o smislu – ili česće besmislenosti – sveg religijskog jezika . Samo preovladavajuće su bile tvrdnje da sam bio izričito apelovao na (ili bar uzimao zdravo za gotovo) I oslanjao se na poznate potvrđne principe starog originalnog Bečkog Kruga logičkih pozitivista – da samo izjave koje mogu biti potvrđene koristeći metode nauke su bile smislene.

Ali ustvari ja nikada nisam održavao neke opsežne teze o smislu ili besmislu svog religijskog jezika . Moja početna namera u “Teologiji I falsifikaciji” je bila da začinem blag dijalog između logičkog pozitivizma I Hrišćanske religije I da postavim raspravu između verovanja I neverovanja na drugačije I plodnije linije . Nisam nudio nikakvu opsežnu doktrinu o svim religijskom verovanju ili svom religijskom jeziku . Nisam govorio da su tvrdnje religijskog verovanja bile besmislene . Prosto sam izazivao religiozne vernike da objasne kako njihove izjave trebaju biti shvaćene , posebno u svetlu sukobljavanja podataka .

UČENJE IZ NESLAGANJA

List je izmamio brojne odgovore , neki od kojih su se pojavili decenijama kasnije I mnogi od kojih su mi pomogli da izoštrim – I ponekad ispravim – svoje poglede . Možda najradikalniji odgovor je bio prvi , od R.M.Hara (R.M.Hare), koji će kasnije držati post (eng.-post?) Vajtovih profesora moralne filozofije na Oksfordu (White's Professor of Moral Philosophy at Oxford) . On je sugerisao da religiozni izrazi mogu biti interpretirani ne kao pravljene izjave , nego kao izrazi onoga što je nazivao treptajem – nešto kao opšti pristup ili opšti stav .Treptaj , kako ga je opisao , je prosto interpretacija našeg iskustava koje nemože biti potvrđeno ili falsifikovano . Koliko ja znam , Har nikada nije razvio ovu ideju dalje u štampu , ali to nije ona koja bi zadovoljila religiozne vernike, otkad osporava svaku racionalnu bazu za verovanje .

U originalnoj raspravi , Bazil Mičel (Basil Mitchell) , koji je nasledio C.S.Levisa kao predsednik sokratovog kluba , rekao je da je bilo nečeg čudnog u mojoj prezentaciji teološkog slučaja. Teološka izražavanja moraju biti tvrdnje, I da bi bila tvrdnja mora postojati nešto što bi računalo protiv njihove istine . On je istakao da teolozi ne poriču ovo I da ustvari teološki problem zla se pojavio upravo zato što postojanje bola izgleda da računa protiv istine da Bog voli ljudsku vrstu. Njihov odgovor je bio slobodno-voljna odbrana . Ali Mičel je priznao da su vernici često u opasnosti od preobražaja njihovih tvrdnji u obrazce koji su praznog značenja.

U Mičelovoj (knjizi) ‘Vera I logika’ , I.M. Krombi (I.M.Crombie) , filozof poznat po svom delu o Platonu, predstavio je mnogo više kroz tretman teme . Teisti veruju u misteriju iza iskustva , Krombi je rekao , ali je tvrdio da nađe tragove ove misterije u iskustvu . Nadalje teisti se bore da izraze svoje verovanje da su obavezni da koriste jezik vođen paradoksalnim pravilima.

Krombi je primetio da možete razumeti teološke izjave samo ako vršite pravdu u tri predloga : teisti veruju da je Bog transcendentno biće I izjave o Bogu se odnose na Boga a ne na svet; teisti veruju da je Bog transcendentan I zato neshvatljiv ; otkad je Bog misterija I kako bi dobio pažnju mi moramo govoriti razgovetno , mi možemo jedino govoriti o Bogu u slikama . Teološke izjave su ljudske slike božanskih istina koje mogu biti izražene kao parabole.

Drugi respondenti “Teologiji I falsifikaciji” uključili su Reburna Heimbecka (Raeburne Heimback) I Anglikansko božanstvo Erik Maskal (Anglican divine Eric Mascall) . u njegovoj ‘Teologiji I značenju’ Heimbeck , profesor filozofije I religioznih studija centralnog univerziteta u Vasingtonu , je optužio da je “Teologija I falsifikacija” napravila tri važne greške . Prvo , ona pretpostavlja da je značenje svake rečenice isto što I empirijske implikacije onoga što

zagovara . Drugo , ona pogrešno implicira da računanje protiv verovanja je isto što i biti nekompatibilan s njim. Konačno , ona je pretpostavila da su izjave o Bogu koji izražava ljubav ili postojanje Boga u principu nepogrešive . Fundamentalna greška , u njegovom pogledu je bilo indentifikovanje temelja za verovanje izjavi da bude istinita ili lažna sa uslovima koji bi je napravili istinitom ili lažnom . Meskal (Mascall) je uzeo stranicu od Vitgenštajna ističući da mi možemo otkriti ako je izjava beznačajna samo deternisanjem ako ga ljudi mogu razumeti u lingvističkom kontekstu i zajednici u kojoj je korišten .

Ja sam citirao ove reakcije u nekoj dužini delimično da bih ilustrovao ulogu "Teologije i falsifikacije" u simulaciji novih talasa misli koje su pomogle da se uzdrma stagnantni bazen teološke rasprave . Ova diskusija se nastavlja do današnjeg dana . Ustvari prolećna objava 2005-e Richmond žurnala filozofije (Richmond Journal of Philosophy) je prikazao još jedan članak raspravljajućih vrednosti mojih argumenata iz 1950-te.

Takođe sam pomenuo odgovore "Teologiji i falsifikaciji" zbog prouzrokovane debate koja je imala efekta na meni i mojoj filozofskim pogledima . Kako je mogla neuspeti ako sam ja dosledan u svojoj nameri da sledim dokaze gde god oni vodili ? Zaista , u srebrnom jubileju preštampavanja ovog lista ja sam priznao valjanost dveju optužbi napravljenih od strane kritičara. Bazil Mičel (Basil Mitchell) me je doveo do zadatka o jednoj čudnovatosti u mom postupku slučaja o teozima . Mičel je demonstrirao da teolozi ne poriču da činjenica bola računa protiv tvrdnje da Bog voli ljude i da je tačnije ovo ono što generiše teološki problem zla. Mislim da je upravo u ovome. Takođe sam priznao silu Hejmbekove (Haimbeck) kritike i rekao da sam pogrešio prema kolapsu razlici između "biti protiv" i "ne slagati se" . Moj glavni argument busi direktno samo na kasniji .

BOG I FILOZOFIJA

Jedanaest godina posle 'Novh eseja' izdao sam "Bog i filozofija" (God and Philosophy). Ovo je bio pokušaj da se predstavi i ispita slučaj Hrišćanskog teizma. Nisam mogao da nađem neku prethodnu prezentaciju slučaja koji je bilo naširoko prihvaćen od strane savremenih vernika kao adekvatan i standardan . Pokušao sam da pitam prijatelje Hrišćane i kolege za sugestiju ali sam našao da je bilo malo ili nikakvog preklapanja između rezultujućih lista koje su nudili . Tako sam sakupio , iz nekoliko izvora , najjači slučaj koji sam mogao , zahtevajući od onih koji su bili nezadovoljni da prikopčaju i proizvedu nešto što bi oni i njihovi ko-vernici mogli naći za više zadovoljavajuće .

'Bog i filozofija' je prvi put izdata 1966. Knjiga je ponovo izdata 1984. kao 'Bog: kritična istraga' (God: A Critical Enquiry). Zadnje izdanje sa izdavačevim predgovorom i sa mojim novim i vrlo nezadovoljavajućim uvodom je puštena od strane Prometeje (Prometheus) 2005-e .

U (knjizi) Bog i filozofija ja sam izneo sistematični argument za ateizam . Na početku sam se borio da naša početna tačka treba da bude pitanje doslednosti, primenljivosti i legitimnosti samog koncepta Boga. U sledećim poglavljima ja sam adresirao oba argumenta prirodne teologije i tvrdnji božanskog otkrivenja dok analiziram pojmove objašnjavanja , reda i namera . Podvlačeći Dejvida Hjuma i druge slične mislioce argumentovao sam da dizajn , kosmološki i moralni argumenti za Božije postojanje su neispravni . Takođe sam pokušao da pokažem da je bila nemoguća valjano izvoditi dokaze iz određenog religioznog iskustva koje je za svoj objekat imalo transcendentno božansko biće .

Ali najznačajniji doprinos voluma je bilo poglavlje "Početak iz početka" . Istakao sam da se na tri problema mora odgovoriti sa poštovanjem koncepta Boga :

Kako identifikovati Boga.

Kako pozitivni nasuprot negativnim izrazima kao *netelesni* mogu biti primenjeni na Bogu.

Kako nedoslednost definisanih karakteristika Boga sa nepobitnim činjenicama mogu biti objašnjene (i.e. kako zla u univerzumu trebaju biti usaglašena sa Svemoćnim Bogom).

Drugo i treće od ovih pitanja su odbranili teisti teorijom analogije kada govorimo o Božijim atributima i sa odbranom slobodne volje kada se suočavamo sa problemom zla . Ali prvo pitanje nikada pre nije bilo uspešno istaknuto .

Identifikacija i individualnost su stvari biranja dogovora , prepoznatljivog i konstantnog subjekta razgovora . Ali bilo je daleko od očiglednog kako takva pojedinačna stvar kao Mozaični Bog može biti identifikovan kao deljiv i odvojeno od celog "stvorenog" univerzuma . I koje čulo , ako neko , može biti dato insistiranju da ovo Biće postoji jedno i samo, sada aktivno ili kroz vreme ili – još više zbunjujuće –

nekako "izvan" vremena ? Sve dok I ukoliko imamo autentičan , konherentan I primenljiv koncept , pitanje da li takvo biće postoji se nemože uzdići. Drugim rečima mi nemožemo početi da diskutujemo o razlozima za verovanje da postoji specifična vrsta Boga dok ne utvrdimo kako da identifikujemo Boga o kome želimo da diskutujemo . Mnogo manje možemo razumeti kako pojedinac možete biti ponovo identifikovan kroz prolaz vremena . Tako , na primer , kako bi mogla "osoba bez tela" (i.e. duh) koja je prisutna svuda " biti identifikovana i ponovo identifikovana – I tako kvalifikovati kao mogući predmet za raznorazna opisivanja ?

Teisti su na ovu rečenicu odgovorili na nekoliko načina . Najzapaženiji od svih je bio Ričard Svinburn (moj naslednik na Univerzitetu Kil I kasnije Nolot (Nolloth) profesor filozofije hrišćanske religije na Oksfordu) sa svojom knjigom "Konherencija teizma" (The Conherence of Theism). On je rezonovao da činjenica da smo jedine O koje smo ikada videli jesu X ne podrazumeva da nije koherentno pretpostaviti da postoje O koje nisu X . On je rekao da niko nema ikakvog posla da argumentuje ovo , samo zato što sve tako-I-tako sa kojima su se oni desili sebi da bi bili upoznati su bili takvi-I-takvi , stoga takvi-I-takvo-uopšte (such-and-suchness) moraju biti esencijalna karakteristika svega što treba da bude valjano ocenjeno kao tako-i-tako. O identitetu , on je argumentovao da je identitet osobe nešto konačno I nemože biti analizirano u terminima kontinuiteta tela , memorije ili karaktera. J.K. Meki (J.K.Mackie) , ateista folozof, prihvatio je Svinburnovu definiciju Boga kao duha koji je svugde prisutan , svemoćan , I sveznajući I prosto izjavio da "zaista ne postoji problem" kada dođe do identifikacije I individuacije.

Istoričar filozofije, Frederik Kopleston (Frederick Copleston) je priznao silu u problemu koji sam podigao s obzirom na koherenciju koncepta Boga I odgovorio drugačijom vrstom odgovora. "Ne mislim" , rekao je , "da to može opravdano biti zahtevano od ljudskog uma da bi trebao biti sposoban da pričvrsti Boga kao leptira u staklenoj vitrini" Prema njemu :

Bog postaje stvarnost za ljudski um u ličnom pokretu transcendentnosti. U Ovom pokretu, Bog se pojavljuje kao neviđeni cilj pokreta. I budući da kao Transcendentalan nemože biti uhvaćen u sebe I poplaviti (overflows), da tako kažem , naša konceptualna mreža, sumnja neizostavno teži da se uzdigne. Ali unutar pokreta transcendentnosti , sumnja je odmah izjednačena potvrdom umešanom u samom pokretu . To je unutar konteksta ovog ličnog pokreta ljudskog duha da Bog postaje stvarnost za čoveka .

Šta danas mislim o argumentima iznesenim u (knjizi) 'Bog I filozofija' ? 2004-te u pismu (listu) 'Filozofija danas' promatrao sam da sada (knjigu) 'Bog I filozofija' smatram istorijskom relikvijom (ali naravno jedan nemože slediti dokaze gde god vodili bez davanja šanse drugima da vam pokažu nove perspektive koje niste sasvim razmotrili) . I moji trenutni pogledi na teme tretirane tamo su predstavljeni u Delu 2 ove knjige "Moje otkriće Božanskog" .

PRETPOSTAVKE ATEIZMA

Deceniju posle knjige 'Bog i filozofija' proizveo sam "Pretpostavke ateizma" (The Presumption of Atheism) (Izdato kao Bog , sloboda I besmrtnost u Ujedinjenim državama (God , Freedom and Immortality in the United States)). U ovoj knjizi sam argumentovao da rasprava o Božijem postojanju treba da počne sa pretpostavkama ateizma, da obaveza dokaza mora biti sa teistima . Istakao sam da ovaj novi dodatak stavlja celo pitanje postojanja Boga u sasvim svežu perspektivu. Ono pomaže da se izdime konceptualni problemi sa teistima koji mogu inače pobeći pažnju I prisiliti teiste da počnu od apsolutnog početka . Teistička upotreba reči Bog mora biti pružana sa značenjem koje je pravi teoretski mogućom za stvarno biće da bi tako bilo opisano . Dakle , ja sam održao, sa ovom svežom perspektivom , ceo poduhvat teizma koji se pojavljuje još kritičnije nego što sam to uradio pre .

Pretpostavke ateizma mogu biti opravdane neminovnim zahtevom za temeljima. Da bi verovali da postoji Bog mi moramo imati dobre temelje za verovanje. Ali ako takvi temelji nisu pružani ne postoji nijedan dovoljan razlog za verovanje u Boga I jedina razumna pozicija je biti negativni ateista ili agnostik (pod negativnim ateistom sam mislio "a-teista" paralelno sa rečima kao atipičan I amoralan).

Moram istaći ovde šta ova "pretpostavka" nije . Nije bila skandalozno pristrasna pretpostavka zaključka kojeg treba dokazati. Radijeto je bio proceduralni princip birajući zabavu na koga bi teret

dokazivanja trebao da leži , slično kao I pretpostavka nevinosti koja potpasuje Englesko zajedničko pravo.

Borio sam se da u svakoj valjanoj sistematičnosti apologetike predlagač Božije hipoteze mora početi , kao bi I predlagač bilo koje egzistencijalne hipoteze , prvo objašnjavajući određeni koncept Boga da bi bio zaposlen I onda pokazao kako će odgovarajući objekt biti identifikovan . Samo kada I ako ova dva esencijalna zadatka budu zadovoljavajuće izvršena može postati razborit da počne postavljati dokaze koji pokušavaju da pokažu da se koncept primenjuje .

Ovaj argument je privukao mnoge I raznolike odgovore. Pisući kao agnostik , engleski filozof Entoni Keni (Anthony Kenny) je tvrdio da može postojati pretpostavka za agnosticizam, ali ne za pozitivni ili negativni ateizam. On je sugerisao da treba mnogo više napora da se pokaže da nešto znaš nego da neznaš (ovo uključuje čak I tvrdnju da koncept Boga nije koherentan) . Ali je rekao da ovo ne ostavlja agnostike van kuke; kandidat na ispitu može biti sposoban da opravda tvrdnju da on ili ona nezna odgovor na neko od pitanja, ali ovo ne omogućuje osobu da prođe ispit.

Kai Nilsen (Kai Nielsen) moj drug ateista I bivši kolega , citirao je kritičara koji navodi da moralno superiorniji stav ostaje potpuno neizručen dok se ne naprave adekvatni razlozi . Nilsen je onda nastavio da govori da bih ja trebao da pokažem da vernici I skeptici imaju zajednički koncept racionalnosti sa kriterijumima potrebnim za procenu vrednosti njihovih drugačijih tvrdnji. On je dodao da postoji "veliki znak pitanja pre (moje) pretpostavke ateizma" ako nisam proizveo univerzalno prihvatljivi koncept racionalnosti.

Nadaleko najuzbudljiviji argument je došao iz Amerike. Modalni logičar Alvin Plantinga (Alvin Plantinga) je predstavio ideju da je teizam valjano osnovno verovanje. On je izjavio da verovanje u Boga je slično verovanju u druge osnovne istine kao što je verovanje u druge umove ili percepciju (videti drvo) ili memoriju (verovanje u prošlost) . U svim ovim primerima vi verujete svojim spoznajnim sposobnostima iako nemožete dokazati istinitost verovanja u pitanju . Slično , ljudi uzimaju izvesne predloge (npr. postojanje sveta) kao osnovne I druge kao izvedene od osnovnih. Vernici, to je dokazano , uzimaju postojanje Boga kao osnovni predlog .

Tomistički (Thomist) filozof Ralf Mekajneri (Ralph McInerny) je argumentovao da je normalno za ljudska bića da veruju u Boga zbog reda , uređenja I zakonskog karaktera prirodnih događaja . Toliko je, rekao je, ideja o Bogu je skoro urođena da izgleda kao 'prima facie'(u prevodu - glavni) argument protiv ateizma. Pa dok Plantiga dokazivao da teisti ne nose teret dokazivanja, Mekajneri je otišao još dalje, držeći da teret dokazivanja mora pasti na ateistima !

Trebao bih da istaknem ovde da, za razliku od mojih drugih antiteoloških argumenata , argument za pretpostavku ateizma može dosledno biti prihvaćen od strane teista. Dajući adekvatne temelje za verovanje u Boga teisti nisu počinili nijedan folozofski greh u svom verovanju ! Pretpostavka ateizma je , u najboljem, metodologička početna tačka , ne ontološki zaključak.

PROMENA MOG MIŠLJENJA

Kao profesionalni filozof svoje mišljenje o raspravljanim temama sam menjao više od jedanput. Ovo ne bi trebalo da izgleda iznenađujuće, naravno, dana moja verovanja s obzirom na mogućnost napretka u filozofiji I principa sleđenja dokaza gde god me vodio.

Za vreme predavanja na Univerzitetu Kil 1961. napisao sam knjigu o Hjumovoj 'Istrazi s obzirom na ljudsko shvatanje' (Inquiry Concerning Human Understanding) nazvanu "Hjumova filozofija verovanja" (Hume's Philosophy of Belief). Sve do tada Hjumova 'Istraga' (Obično nazivana prvom 'Istragom' da bi se razlikovala od kasnije 'Istrage s obzirom na principe morala') je obično bila tretirana , u kontrastu od toga šta je autor mislio o njoj, kao puka mešavina nakon-mišljenih (*after-thought) eseja. Danas se smatra najvećim Hjumovim delom. O mojoj knjizi o Hjumu, Gilbert Ril je rekao: "Veoma visoko mislim o knjizi. Obrazovna je i vatrena. Skoro rekord". I Džon Pesmor (John Passmore) je rekao : "Svaka naredna rasprava Hjumovog sekularizma mora početi sa Fluom".

Uprkos ovim pohvalama dugo sam čekao da napravim veće ispravke u svojoj knjizi 'Hjumova filozofija verovanja'. Jedna stvar posebno poziva na opsežne ispravke. Tri poglavlja "Ideja potrebne korekcije", "Sloboda I neophodnost" I "Čuda I metodologija" sva trebaju da budu ponovo napisana u svetlu moje novopronađene svesnosti da je Hjum bio potpuno pogrešio u tvrdnji da mi nemamo iskustva I zato pravih ideja o činjenju da se stvari dogode I o sprečavanju stvari od događanja, o fizičkoj neophodnosti I

fizičkoj nemogućnosti. Generacije Hjumeanaca su u sledu bile obmanute u ponudi analiza uzrokovanja i prirodnih zakona koji su bili daleko preslabi zato što nisu imali osnove za prihvatanje postojanja bilo kog uzroka i efekta prirodnih zakona. U međuvremenu u "Slobode i potrebnosti" i "Čudima" Hjum lično je silno želeo nakon (čak i kada on zapravo nije bio zaposlen) ideja uzroka koje su isposlovale efekte jače nego ijedan koji je bio spreman da prizna kao legitiman.

Hjum je porekao uzrokovanje u prvoj 'Istrazi' i tvrdio da sve što spoljašnji svet zaista sadrži su konstantni veznici; to je, događaji ove vrste su regularno praćeni događajima te vrste. Mi primećujemo ove konstantne veznike i forme jakih navika povezujući odevu sa idejama onoga. Mi vidimo da voda ključa kad je zagrejana i povezujemo ta dva. U razmišljanju o stvarnim povezanostima tamo izvan, međutim, mi u zabuni projektujemo naše sopstvene psihološke povezanosti. Hjumov skepticizam o uzroku i efektu i njegov agnosticizam o spoljašnjem svetu su naravno odbacivanje u trenutku kada napušta studije. Zaista, Hjum odbacuje sav svoj najradikalniji skepticizam čak i pre nego što napušta svoju studiju. Ne postoje, na primer, tragovi ovih teza da uzročne povezanosti i neophodnosti nisu ništa drugo do lažne projekcije na prirodu u poznatom odevku "Čuda" u prvoj 'Istrazi'. Ponovo u svojoj "Istoriji Engleske" (History of England) Hjum nije davao nagoveštaj skepticizma ni o spoljašnjem svetu ni o uzrokovanosti. U ovome nas Hjum može podsetiti na one naše savremenike koji na nekim sociološkim ili psihološkim temeljima odbijaju mogućnost objektivnog znanja. Oni tada iz ovih korozija univerzalne subjektivnosti izuzimaju svoje sopstvene političke tirade, njihova sopstvena manje obimna istraživačka dela i iznad svega njihova sopstvena primarna otkrovenja koja tu nemogu biti objektivno znanje.

Druga stvar zbog koje sam promenio svoje mišljenje je bila slobodna volja, ljudska sloboda. Ovaj problem je važan zato što pitanje da li smo mi slobodni leži u srcu najvećih svetskih religija. U mojim ranijim antiteološkim pisanjima, ja sa podvukao pažnju na nesrazmernost zla u univerzumu stvorenog od strane svemoćnog, sve-dobrog Boga. Odgovor teista na ovu opaženu nesrazmernost je bila tvrdnja da Bog ljudima daje slobodnu volju i da sva ili najočiglednija i skandalozna zla jesu neposredno ili konačno usled zloupotrebe ovog opasnog poklona, ali da će krajnji rezultati biti realizacija iznosa većih dobra nego što bi u drugom slučaju bilo moguće. Ja sam ustvari prvi etiketirao odbranu slobodne volje.

Ali u zavisnosti da li je prikazana kao debate između slobodne volje i prezentacije ili, po sekularnom, slobodne volje i determinizma, pitanje da li mi imamo slobodnu volju je od suštinske važnosti. Odgovorio sam pokušavajući da je imam u oba pravca, upoznavajući poziciju sada poznatu kao kompatibilizam. Nekompatibilisti kažu da temeljit determinizam nije kompatibilan sa slobodnom voljom. Kompatibilisti, u drugu ruku tvrde: ne samo da može biti dosledno reći oba, da će neko napraviti slobodan izbor i to da je značenje tog budućeg izbora unapred poznato nekoj budućoj stranci nego takođe i ti slobodni izbori mogu biti i slobodni izbori čak i ako su bili fizički uzrokovani da bi bili napravljeni u značenjima u kojima su napravljeni i čak i kada je njihovo postojanje napravljeno u ovim značenjima bilo determinisano od strane nekog zakona ili zakona prirode.

Dok i dalje držim da ljudi prave slobodne izbore, u ranijim godinama došao sam da vidim da nemožeš u isto vreme dosledno verovati da ovi su slobodni izbori fizički uzrokovani. Drugim rečima, kompatibilizam ne funkcioniše. Zakon prirode nije izjava puke suve činjenice da jedna posebna sorta dešavanja će, kada se desi, uspeti ili pratiti neku drugu vrstu dešavanja. To je, bolje rečeno, tvrdnja da događaj jedne posebne sorte fizički učini nužnim događaj druge vrste takvim da on pravi nedogađanje fizički nemogućim. Ovo očigledno nije slučaj sa slobodnim izborom.

Mi takođe trebamo razlikovati dva radikalno drugačija značenja reči uzrok, sa odgovarajućim razlikama između značenja determinizam. Uzroci ljudskih delovanja jesu fundamentalna, i najrelevantnije, drugačija od uzroka svih onih događaja koji nisu ljudske akcije. Dati pun uzrok, takoreći, eksplozije, to postaje nemoguće bilo kojoj moći unutar svemira da spreči tu eksploziju. Ali ako vam dam dovoljan uzrok da slavite, ovo ne čini potrebnim vaše izgovoreno "Juupiiii!". Iz ovoga sledi da nemože svaki pokret ljudski organizama biti potpuno determinisan nužnim fizičkim uzrocima.

Dva značenja 'uzroka' mogu biti istaknuta koristeći Hjumovu terminologiju morala i fizičkih uzroka. Kada govorimo o nekom sveukupnom neljudskom događaju – pomračenju sunca, recimo – tada mi angažujemo reč 'uzrok' u smislu implicirajući obe fizičke neophodnosti i fizičke nemogućnosti: šta se desilo je bilo fizička neophodnost i sve drugo je bilo, u okolnostima, fizički nemoguće.

Još ovo upravo nije slučaj sa drugim značenjem 'uzroka', značenjem u kome govorimo o uzrocima (ili razlozima ili motivima) ljudskih delovanja. Pretpostavimo, da uzmemo primer iznad, da ja isporučim neku vrstu dobrih vesti vama. Ako izaberete da odgovorite na vesti slaveći, vi možete sasvim valjano opisati moju akciju kao uzrok vašeg slavlja. Ali ja nisam uistinu uzrok vašeg slavlja; to je bilo nepotrebno i neizbežno. Mogli ste da izaberete da ne slavite zato što smo bili, recimo, u biblioteci i to

vreme . Da kažemo drugačije , moje vesti možda jesu rezultovale u vašem vikanju “Juuupiii !” Ali ja vas nisam neizbežno uzrokovao da poviknete “Juuupiii !” . Mogli ste da kažete “Uuuraaa !” umesto toga. Da bi usvojili poznatu frazu filozofa-matematičara Gotfrajda Lajbnica (Gottfried Leibniz) , uzroci ovog drugog, motivišu sortu nagiba, ali ne čine nužnim .

Otkada je Hjum odbacio legitimnost koncepta fizičke neophodnosti, on lično je bio nesposoban da napravi ovu razliku u tačno istom smeru kao što je to napravljeno ovde. Ipak njegov izbor oznaka je pokazao prema fundamentalnj razlici između , u jednu ruku , prirodnih nauka I , u drugu , socijalnih I psiholoških .

Dajući ova dva fundamentalno različita značenja reči ‘uzrok’ , postaje jasno da , u najmanjem mi diskutujemo ponašanje ljudskih bića, mi sada prema tome trebamo da razlikujemo dva različita značenja *determinizma* : determinacije od strane *fizičkih* uzroka I determinacije od strane *moralnih* uzroka. Svakako ako deo ponašanja (šta bihejviorisi zovu *ponašanje*) u potpunosti je determinisano fizičkim uzrocima , onda ponasalač ne bira da se ponaša na taj način. Niti bi mogao on ili ona , u vreme kada se to ponašanje pojavi ,da ga spreči od dešavanja. Ali determinacija od moralnih uzroka je druga stvar. Objasniti pojedince vođene referencama od strane njihovih razloga za – to jest, moralnih uzroka za – njihovo ponašanje kao što su uradili je pretpostaviti da su mogli da deluju drugačije. Želje I htenja sigurno nisu neodoljivi zaključci kao takvi. Mnogi od nas su dovoljno disciplinovani da se uzdrže od rađenja stvari koje vrlo mnogo želimo da radimo.

Ljudi su zasigurno zbog nedostatka ovih fundamentalnih I kritičkih razlika toliko obmanuti u zaključivanju da sva objašnjenja postupaka u terminima uzroka bilo koje vrste , fizičke ili moralne, podržavaju sve olakšavajuće doktrine univerzalne fizičke neophodnosti. Ovo bi značilo da je za ikoga bilo fizički nemoguće da se ponaša na ijedan drugi način nego na način na koji su učinili.

Ono šta je potrebno za izbegavanje takvih grešaka jeste logička analiza (kao ona koju sam izvršio u ‘Socijalnom zivotu I moralnom sudu’ (Social Life and Moral Judgement)) tri intimno povezanih pojmova biti agent, imati izbor I biti sposoban uraditi nešto drugo nego što obično radimo. U pravljenju fundamentalne razlike između *pomeranja* I *pokreta* , mi postajemo sposobni da objasnimo jednako fundamentalan koncept akcije. Pomeranje je kretanje koje može biti pokrenuto ili prekinuto po volji; Pokret je kretanje koje nemože. Moć pomeranja je atribut specifičan ljudima, dok entiteti nesposobani svesti ili namere mogu manifestovati samo pokret . Agenti su stvorenja koja , precizno I samo ukoliko su agenti, mogu I nemogu ali praviti izbore : izbore između alternativnih kurseva akcija ili neakcija koji su s vremena na vreme otvoreni za njih kao pojedince – pravi izbori između pravih mogućnosti. Agenti , u svojim ulogama agenata, neizbežno moraju izabrati – nemogu nikako izbeći biranje – jednu od dve ili obično mnogo više opcija koje su im u određenim prilikama otvorene I dostupne .

Nerv razlika između *pomeranja* umešanih u *akciji* I *pokreta* koji ponašanje čine nužnim je kasnije ponašanje u fizičkoj neophodnosti , dok značenje , pravac I karakter akcija kao takvih je takav, kao stvar logike , one neophodno nemogu biti fizički neophodne (I kao stvar brutalne činjenice , one nisu). Ako zato postane nemoguće održati doktrinu univerzalne fizičke neophodnosti determinizma, doktrina koja kaže da sva kretanja u univerzumu – uključujući svako ljudsko telesno kretanje, pomeranje kao I pokreti – su determinisani fizički nužnim fizičkim uzrocima.

U svetlu mog dezerterstva od punog kompatibilizma, mnogo od materjala koji sam izdao o slobodnoj volji ili izboru, I u religioznom I u sekularnom kontestu , zahteva reviziju I ispravku . Pod pretpostavkom da problem ovde sadrži drugo od onoga šta je Kant nazvao trima glavnim pitanjima filozofije – Bog, sloboda I besmrtnost – moja promena mišljenja o ovoj materiji je skroz radikalna kao I moja promena po pitanju Boga.

ATEIZAM MIRNO RAZMOTREN

On je bio glavni igrač lige, prvo kao bacač a kasnije kao pozicioni igrač koji je pogodio dvadeset i devet home runova (osvojenih poena) dok je bacao takođe u sedamnaest utakmica 1919. godine . I onda je Harry Frazee (Harry Frazee) vlasnik Boston red soka (Boston Red Sox) , kome je , neki kažu , trebao keš za finansiranje Brodvejske igre, prodao Džordža Hermana "Bejba" Rute (George Herman "Babe" Ruth) Nju Jork jenkijima (New York Yankees) za 125,000 dolara i drugih nagrada. Rute je otišao da vodi jenkije u sedam titula američkih liga i četiri svetska šampionata . Red soksi neće osvojiti sledeću titulu Svetske serije do 2004. godine, osamdeset i pet godina kasnije.

Zanimljivo 2004-ta je takođe bila godina kada sam javno otkrio - u Nju Jorku kako se dogodilo – moj sopstveni "prekidač" : posle više od šest decenija objavio sam da sam promenio timove, da tako kažemo. Ali u drugom smislu , iako sam došao da vidim stvari iz drugačije perspektive, i dalje sam igrao igru sa vrlo mnogo iste strasti i principa kao pre.

DUŽNOST PREMA DIJLOGU

Moj slučaj ateizma je kulminirao sa publikacijom (knjige) ' Pretpostavke ateizma' .

U narednim pisanjima sam se pozabavio sasvim drugačijim temama i predmetima. U stvari u eseju za knjigu 1986-te nazvanu 'Brtanska filozofija danas', komentarisao sam da su svakako postojale druge stvari koje sam želeo da radim, da sam imao dovoljno prostora i vremena. Na primer voleo bih da istražim velike istorijskim neslaganjima o strukturi Trojstva i o čemu se radi u Euharistiji. U kasnijim 1960-im, međutim, postalo mi je jasno da su moje usluge postale urgentno potrebne drugde. Znao sam da u ostatku svog radnog života moram koncentrisati svoje energije na široka sekularna područja filozofije socijalne nauke i socijalne filozofije.

Objavio sam jednu opomenu, međutim. Od kada sam rekao puno o filozofiji religije tokom godina, priznao sam da sam ostao intelektualno dužno obavezan da odgovorim na izazov ili kritikizam kad god je moguće, ili da priznam da sam pogrešio ili da objasnim zašto se nisam složio sa mojim kritikama. Ova me je opomena zato držala vezanim sa braniocima teizma koji su izazivali moj slučaj ateizma čak i kada sam se preместio na druga filozofska bavljenja.

Takva obaveza nije bila ništa novo za mene; ustvari, cela moja filozofska karijera je bila potrošena na duhovnim dijalozima i javnim debatama s misliocima koji su se razlikovali od mene u različitim pitanjima krećući se od socijalne filozofije, telo-um problema i slobodne volje – determinizma neslaganja po pitanju Boga. Teme pod raspravom u mojim debatama o postojanju Boga su razvile preko pola veka mog aktivnog intelektualnog života. Mi smo 1950-ih tražili da bliže odredimo šta to znači reći "Bog vas voli"; 1976-te smo pokušali da razjasnimo da li je koncept Boga bio koherentan; 1985-te smo pokušali da determinišemo na kome leži teret dokazivanja; i 1998 smo debatovali o implikacijama kosmologije velikog praska.

Kroz sve to, međutim, moje javne obaveze o teološkim temama nisu samo pomogle da zaoštrim svoju sopstvenu dijaletiku, nego su me takođe upoznale sa mnogim mojim kolegama i protivnicima vrednih mog poštovanja – i neslaganja.

OSTATI PRI SVOM ORUŽJU

Od svih mojih debata, dve najposećenije su bile 1976. i 1998. Debata iz 1976-te sa Tomasom Varenom (Thomas Warren) u Dentonu, Teksas, je imala publiku, različitim danima, od pet do sedam hiljada. Debata iz 1998-me sa Vilijamom Lenom Kregom (William Lane Craig) u Medisonu, Viskonsin, je vukla gomilu od oko četrdeset hiljada. Ova dva događaja su bila jedina vremena u mom životu u kojima sam služio kao jedan od dva protagonista u formalnoj javnoj debati.

Debate u Ujedinjenom kraljevstvu su se tipično odvijale pred malom akademskom publikom. Tako, moje prvo izlaganje masovnoj publici u kontekstu debate je bilo moje suočavanje sa kasnijim profesorom Tomasom B. Varenom (Thomas B. Warren), hrišćanskim filozofom. Debata se održala na kampusu Severnog teksaskog državnog univerziteta (North Texas State University) sada Univerziteta severnog Teksasa (University of North Texas) u Dentonu, u četiri uzastopnih večeri počevši od 20. septembra, datumima koji su se podudarali sa prvim predsedničkim debatama u U.D. (U.S. – United States; Ujedinjene Države) između Džimi Kartera (Jimmy Carter) i Džeralda Forda (Gerald Ford). Pred entuzijastičnom publikom, Dr. Varen je upotrebio impresivan niz tabela i slajdova.

Zanimljivo, dobar deo njegovog slučaja je bio napad na teoriju evolucije, koja mi je u to vreme činila novim poduhvatom. Kada je dr. Varen upitao da li verujem da može postojati biće koje je polu majmun polu čovek, odgovorio sam da je ovo bilo kao odlučivanje da li je neko ćelav. Moj supervisor Gilbert Ril je nesumljivo bio jajast (egglike), i nema sunje da to svako mora zvati ćelavim. Ali ako idemo dlaku po dlaku onda nije lako reći ko je ćelav a ko ne.

Kako god, dani moji trenutni pogledi, nekoliko mojih veoma deklarativnih izjava iz te debate mogu biti od interesa u opisivanju revnosti (fervency) mojim tadašnjim ateističkim uverenjima:

"Znam da ne postoji Bog"

"Sistem verovanja o Bogu" sadrži istu "sortu kontradikcije" kao "nevenčani muž ili okrugli kvadrati"

"Ja sebe naklanjam verovati da univerzum bio bez početka i da će biti bez kraja. Zaista, ja neznam dobre razloge za osporavanje ovih sugestija"

"Verujem da su se živi organizmi razvili u nemerljivo dugom periodu od neživih materijala"

Bio sam impresioniran gostoprimstvom mojih domaćina, ali na kraju debate smo I Varen I ja ostali pri svom oružju.

OKRŠAJ KOD O.K. KORALA

Moja sledeća debata je bila skoro deset godina kasnije, takođe u Teksasu. Održana je u Dalasu 1985-e I osećala se kao poznati okršaj kod O.K. Korala. Pridružio sam tri druga ateistička revolveraša : Valasa Metsona (Wallace Matson) , Kaja Nilsena (Kai Nielsen) I Pola Kurca (Paul Kurtz) . Mi smo se borili sa odgovarajućom falangom vodećih teističkih filozofa : Alvinom Plantingom (Alvin Plantinga) , Vilijamom P. Alstonom (William P. Alston) , Džordžom Mavrodesom (George Mavrodes) I Ralfom Mekajnernom (Ralph McInerny) .

Za razliku od poznate revolveraške bitke, ipak , ova debata nije pružila nikakav vatromet zato što nijedna grupa nije bila voljna da angažuje drugu. Svaka strana se držala pozicije da je teret dokazivanja na protivničkoj strani. Ja sam se držao pretpostavki ateizma izvedenih iz stare pravne maksime da "obaveza dokazivanja leži na onome ko potvrđuje a ne na onome ko poriče ". Plantiga je, sa teističke strane insistirao na tome da je verovanje u Boga svojski osnovno, misleći da teisti nemaju obaveza da pružaju argumente za svoje verovanje, kao što nemogu I nemaju da pruže argumente za podržavanje drugih fundamentalnih verovanja kao što je postojanje sveta. Što se tiče mojih drugova ateista, Nilsen je argumentovao da je filozofija religije dosadna I Metson da su tradicionalni argumenti za Boga bili manjkavi; Kurc se borio da nije moguće zaključiti iz tvrdnji božanskog otkrivenja da postoji božanski Otkrivač.

Dok sam u Dalasu sreo dva jevanđeljska hrišćanska filozofa, Terija Mitia (Terry Miethe), sa Oksfordskog studijskog centra I Gerija Hebermasa (Gary Habermas) sa Linčburgškog koledža u Virdžiniji (Lynchburg College in Virginia) koji su postali dobri prijatelji . Imao sam dve objavljene debate o vaskrsenju Hrista sa Hamermasom I debatu o postojanju Boga sa Mitiom.

Moja strana debate sa Mitiom je bilo ponovno izlaganje od mnogih pozicija koje sam razvio s godinama na koherenciji koncepta Boga I pretpostavkama ateizma. Miti je predstavio moćnu verziju kosmološkog argumenta koji se oslanjao o sledećim premisama :

Neko ograničeno , promenljivo biće(a) postoji.

Trenutna prisutnost svakog ograničenog, promenljivog bića
je uzrokovana od strane drugog.

Nemože postojati beskonačno vraćanje uzroka bića, zato što beskonačno vraćanje konačnih bića
neće

uzrokovati postojanje ničega .

Stoga , postoji prvi Uzrok za sadašnje postojanje ovih bića.

Prvi Uzrok mora biti beskrajn, nužan , večan I jedan.

Prvi neuzrokovani Uzrok je identičan sa Bogom judeo-hrišćanske tradicije.

Ovaj argument se oslanjao na principu dovoljnog razloga , koji sam odbacio ali na principu egzistencijalne uzročnosti. Odbacio sam ovaj argument na osnovi da su efikasni uzroci u univerzumu delotvorni u svom sopstvenom pravu bez potrebe za prvim neuzrokovanim efikasnim Uzrokom. Rekao sam , ipak , da premda " je mnogo teže nositi uverenje sa tvrdnjama koje su pravo kontinuirano postojanje fizičkog univerzuma koje zahteva neka spoljašnja objašnjenja , " uprkos tome " mnogo je lakse ubediti javnost da je originalnom velikom prasku potrebna neka vrsta Prvog (početnog) Uzroka " .

BRZO DRŽANJE

Za vreme mog predavanja na Bouling Grin univerzitetu u Ohaju 1980-ih imao sam podosta debata sa filozofom Ričardom Svinburnom koji me je , kao što smo primetili ranije , nasledio na Kil univerzitetu I onda preuzeo mesto Nolot (Nolloth?) profesora na Oksfordu. Svinburn se pojavio kao najpoznatiji branilac

teizma u englesko-govorećem svetu. Dobro poznati skeptik i moj bivši kolega Terens Penelhum (Terence Penelhum) je rekao o Svinburnovoj "Konherentnosti teizma" (The Coherence of Theism) : "Ja neznam odbranu protiv savremenog filozofskog kritizma koja se može porediti sa ovom u kvalitetu argumentovanja ili čistote misli."

Jedan snažno odbranjen koncept od strane Svimburna je bio o sveprisutnom netelesnom duhu, jednoj od primarnih meta u mojoj (knjizi) 'Bog i filozofija'. Kao i moja debata sa Plantigom, debata sa Svinburnom se takođe završila izjavom, obojica smo se brzo držali svojih početnih tački. Ja nisam mogao da napravim smisao o konceptu netelesnog duha a Svinburn nije mogao da vidi zašto bi neko imao problem sa tim. Moj dijalog sa Svinburnom se nije onde završio ali, kako će se kasnije pokazati u ovoj knjizi, nastavio se do današnjice. (Usput, na vesti o mojoj promeni mišljenja o Bogu, Plantiga je prokomentarisao : "To veoma dobro govori o poštenju profesora Flua. Nakon svih ovih godina protivljenja ideji o Tvorcu, on okreće svoju poziciju na bazi dokaza")

Debata sa Svinburnom je bila praćena debatom sa Vilijamom Lejnom Kregom 1998-e u Medisonu, Viskonsin. Debata je obeležila pedesetu godišnjicu poznate BBC debate o postojanju Boga između Bertranda Rasela i Frederika Koplestona (Frederick Copleston). Kreg je argumentovao da poreklo univerzuma i složeni red u univerzumu mogao biti objašnjen postojanjem Boga. Odgovorio sam da se naše znanje o univerzumu mora zaustaviti sa velikim praskom, koji treba da bude viđen kao konačna činjenica. Što se tiče argumenta dizajna istakao sam da su čak i najsloženiji entiteti u univerzumu – ljudska bića – proizvodi nesvesnih fizičkih i mehaničkih sila.

U ovoj debati sam ponavljao svoju poziciju da bi svemogući Bog mogao stvoriti ljudska bića na takav način da bi oni mogli da biraju da mu se pokoravaju. Ovo znači da tradicionalna odbrana slobodne volje nemože izbeći posledice da Bog predodređuje sve stvari, uključujući i slobodne izbore. Uvek sam bio odbijen doktrinom prezentacije koja drži da Bog predodređuje prokletstvo većine ljudskih bića. Važna karakteristika ove debate je bilo Kregovo odbacivanje tradicionalnih predestinacijskih deja i njegova liberalna odbrana slobodne volje. Kreg je držao da Bog deluje direktno na efekte a ne na sekundarne agente i da je zato bilo nemoguće za Boga da stvori svet autentično liberalnih stvorenja koja uvek rade pravu stvar. On je citirao stihove iz Biblije koji ističu Božiju želju da "sve osobe budu spašene" (e.g., 2 Petar 3:9). Tek nedavno saznao sam da je Džon Vizli, koga sam smatrao jednim od velikih sinova moje zemlje, vodio veliku kontroverzu protiv predodređenosti i u ukusu "Arminske" (Arminian) alternative, delimično u svom najvećem papiru "Predodređenost mirno razmotrena" (Predestination Calmly Concidered). Takođe razumem da mnogi (exegets?) danas vide pisanja sv. Pavla o predodređenosti kao osvrtnje na ulogu specifičnih individualaca u radu crkve a ne njihovom spasenju ili prokletstvu.

MOJA NJUJORŠKA DEBATA

Zadnja od mojih javnih debata, simpozijum na njujorškom univerzitetu, dogodila se Maja 2004-te. Drugi učesnici su bili izraelski naučnik Džerald Šroder (Gerald Schroeder), autor best-selera o nauci i religiji, naročito (knjige) "Nauka Boga" (The Science of God) i škotski filozof Džon Helden (John Haldane) čija je (knjiga) "Teizam i ateizam" (Theism and Atheism) bila debata o Božijem postojanju sa mojim prijateljem Džekom Smartom (Jack Smart).

Na iznenađenje svih zainteresovanih, na početku sam objavio da ja sada prihvatam postojanje Boga. Šta bi moglo da izgleda kao intenzivna promena od suprotnih pogleda okončanih kao zajedničko istraživanje razvoja u modernoj nauci koje je izgleda pokazivalo ka višoj Inteligenciji. U video simpozijuma, najavljiivač je nabacio da je od svih velikih otkrića moderne nauke, najveće Bog.

Na simpozijumu, kada sam upitan da le je skorašnji rad o poreklu univerzuma pokazao na aktivnost kreativne Inteligencije, rekao sam :

Da, ja sada mislim da jeste ... skoro sasvim zbog DNK istraživanja. Šta ja mislim da je DNK uradila je to što je pokazano, od strane skoro neverovatne kompleksnosti uređenja koja je potrebna da proizvede (život), da inteligencija mora biti umešana u dospevanju ovih izvanredno različitih elemenata da rade zajedno. Sastanak ova dva dela u pravo vreme nasumice je prosto minut. To je sve stvar ogromne kompleksnosti kod kojih rezultata je bila postignuta, što mi je izgledalo kao delo

inteligencije.

Ova izjava je predstavila veliku promenu naravno za mene, ali ona je ipak bila dosledna sa principima koje sam prigrio od početka svog filozofskog života – o sleđenju argumenata gde god vodili .

Bio sam posebno impresioniran Geri Šroderovim tačka po tačka opovrgavanjem onoga što sam zvao “majmunski teorema”. Ova ideja koja je bila predstavljena u nekoliko oblika i varijacija, brani mogućnost nastajanja života nasumice koristeći analogiju mnoštva majmuna lupajući dalje po kompjuterskoj tastaturi i eventualno završe pisanje Šekspirovog sonata.

Šroder je prvo uputio na eksperiment sproveden od strane Britanskog Nacionalnog Koncila Umetnosti (British National Council of Arts). Kompjuter je bio stavljen u kavez sa šest majmuna. Posle jednog meseca ustrajnog rada po njima (tako dobro nalik koristeći ih kao kupatilo !) majmuni su proizveli pedeset otkucanih strana – ali ni jednu reč. Šroder je opazio da je ovo bio slučaj iako najkraća reč u engleskom jeziku je jedno slovo (a ili l). A je reč samo ako postoji prostor sa svake njene strane. Ako uzmemo da tastatura ima trideset karaktera (dvadeset i šest slova i drugih simbola) onda verovatnoća dobijanja reči od jednog slova je 30 puta 30 puta 30 što je 27,000. Verovatnoća dobijanja reči od jednog slova je jedan prema 27,000 .

Šroder je onda primenio verovatnoće na analogiju sonata. “Koja je šansa za dobijanje Šekspirovog soneta?” upitao je. Nastavio je :

‘Svi soneti su iste dužine. Oni su po definiciji četrnaest reda dugi. Izabrao sam jedan kome sam znao početni red “Trebam li porediti drvo s danom leta ?” . Izbrojao sam broj slova ; ima 448 slova u tom sonetu. Koja je verovatnoća ustrajnog rada i dobijanja 448 slova u tačnom nizu kao l u “Trebam li porediti drvo s danom leta ?” ? Ono šta ćete dobiti je 26 pomnožen 448 puta – ili 26 na 448-mi. Ili drugim rečima na osnovi 10 , 10 na 690-i.

(Sada) broj čestica u svemiru – ne zrna peska , govorim o protonima i neutronima- je 10 na 80-i. Deset na 80-i je 1 sa 80 nula iza . Deset na 690-i je 1 sa 690 nula iza. Nema dovoljno čestica u univerzumu da zapišu pokušaje; Morali bi ste otpasti zbog faktora od 10 na 600-ti.

Da ste uzeli ceo univerzum i pretvorili ga u kompjuterske čipove – zaboravite majmune – svaki težine milioniti deo grama i imali svaki kompjuterski čip sposoban da zavrti 488 pokušaja, recimo , milion puta u sekundi (proizvedeći) nasumična slova , broj pokušaja koji ćete dobiti od početka vremena je 10 na 90-i . Nikada nećete dobiti sonet nasumice. Univerzum treba da bude 10 na 600 puta veći. Pa ipak svet upravo misli da majmuni mogu to da urade svaki put.’

Nakon slušanja Šroderove prezentacije rekao sam mu da je veoma zadovoljavajuće i odlučno utvrdio da je “majmunski teorema” bila tovar smeća, i da je naročito bilo dobro uraditi to samo sa sonetom; teorema je ponekad iznošena pomoću Šekspirovih dela ili pojedinih predstava kao *Hamlet* naprimer. Ako teorema neće raditi na pojedinom sonetu onda je naravno prosto apsurd sugerisati da komplikovanija majstorija porekla života može biti ostvarena nasumice.

SUOČAVAJUĆI SE S DAVKINSOM

Pored mojih javnih debata , bavio sam se raznim polemičkim raspravama pismeno. Jedan upadljiv primer takve rasprave su razmene koje sam imao sa naučnikom Ričardom Davkinsom. Iako sam komentarisao njegov ateistički rad, oduvek sam bio kritičar njegove sebično-genske škole misli.

U mojoj knjizi "Darvinova evolucija" istakao sam da prirodna selekcija pozitivno ne proizvodi ništa. Ona samo eliminiše ili teži da eliminiše što nije takmičarski. Varijacija netreba da podeli ikakvu takmičarsku prednost da bi izbegla eliminaciju; dovoljno je da ona ne optereti svog vlasnika bilo kakvim takmičarskim nedostatkom. Da odaberemo radije luckastu ilustraciju, pretpostavimo da imam beskorisna krila skupljena pod mojim kaputom, krila koja su preslaba da me podignu sa zemlje. Beskorisna, kakva jesu, ova krila mi ne omogućuju da pobegnem predatorima ili sakupim hranu. Ali sve dok me ne prave ranjivijim prema predatorima, ja ću možda preživeti i preneti svoja krila svojim potomcima. Darvinova greška u crtanju previše pozitivnih izvođenja, s njegovim predlogom da prirodna selekcija proizvodi nešto, je bio možda dug njegovoj upotrebi izraza "prirodna selekcija" ili "preživljavanje najспособnijih" draže nego njegova sopstvena ultimativno preferirana alternativa "prirodno očuvanje".

Nastavio sam da komentarišem da je Ričard Davkinsova (knjiga) "Sebični gen" (The Selfish Gene) bila velika vežba u popularnoj mistifikaciji. Kao ateistički filozof, razmotrio sam ovo delo popularizacije tako destruktivno na sopstvene načine kao i "Goli majmun ili ljudski zoo-vrt" (The Naked Ape or The Human Zoo) od Desmonda Morisa (Desmond Morris). U svojim delima, kao rezultate Morisa nudi zoološko osvetljenje doseže do sistematičnog odbijanja svega što je najspecifičnije našim vrstama razmatrano kao biološki fenomen. On ignoriše ili objašnjava dalje očigledne razlike između ljudskih bića i drugih vrsta.

Davkins se, u drugu ruku, trudio da popusti ili amortizuje ishod pedeset i više godina rada u genetici – otkriće da su uočljiva obeležja organizama najvećim delom uslovljena interakcijama mnogo gena, dok većina gena ima mnogostruke efekte na takvim obeležjima. Za Davkinsa glavna sredstvo za proizvodnju ljudskog ponašanja je atribut genskih karakteristika koje značajno mogu biti pripisane samo osobama. Onda, posle insistiranja da smo svi bezizborna bića naših gena, on izvodi da mi nemožemo pomoći nego podeliti neljupke lične karakteristike onih sve-kontrolisajućih monada.

Geni naravno nemogu biti ni sebični ni nesebični više nego bilo koji drugi nesvesni entiteti koji se mogu angažovati u takmčenje ili pravljenje selekcija. (Opšte poznato je da prirodna selekcija i nije selekcija; i to je nešto manje poznata logička činjenica da, ispod ljudskog nivoa, borba za opstanak nije "takmičarska" u pravom smislu te reči.) Ali ovo nije zaustavilo Davkinsa od proglašavanja da ova knjiga "nije naučna fantastika; ona je nauka... Mi smo mašine za preživljavanje – robot vozila slepo programirana da očuvaju sebične molekule poznate kao geni". Iako je kasnije objavio povremena osporavanja, Davkins u svojoj knjizi nije dao upozorenja protiv shvatanja njega doslovno. Dodao je, senzacionalno, da "argument ove knjige je da mi, i sve druge životinje, smo mašine stvorene od strane naših gena".

Da je ista od ovoga tačno ne bi bilo svhe nastaviti propovedati, kao što Davkins jeste: "Pustite nas da proučimo velikodušnost i altruizam jer smo rođeni sebični". Nikakva leporečivost nemože pokrenuti programirane robote. Ali ustvari ništa od toga nije tačno – ili bledo razumno. Geni, kao što smo videli, ne čine i nemogu činiti naše ponašanje nužnim. Niti su sposobni za potrebnu kalkulaciju i potrebno razumevanje da zapletu kurs bilo okrutne sebičnosti bilo žrtvenog saosećanja.

IGRANJE SA STRAŠĆU I PRINCIPOM

Bejb Rut se povukao iz bejzbola sa četrdeset godina. Ja sam više nego dva puta tog doba sada i, iako sam promenio svoju poziciju o postojanju Boga, nadam se da će moja odbrana ateizma i debate sa teistima i drugima pokazati moj trajni interes u pitanjima teologije i moju spremnost za nastavak istraživanja različitih odgovora. Analitičari i psiholozi mogu od ovoga napraviti šta god hoće ali za mene je i dalje potsticaj ono šta je oduvek i bilo: sleđenje valjanih argumenata sa istinitim zaključcima.

Nadam se da mogu igrati sa onoliko strasti i principom kao što uvek jesam u sledećem delu ove knjige, kao kad iznesem moju sadašnju poziciju i telo dokaza koji su me vodili do njenog potvrđivanja.

DEO 2

MOJE OTKRIĆE BOŽANSKOG

HODOČAŠĆE RAZLOGA

Poćećemo parabolom. Zamislite da je satelitski telefon izbaćen na kopno zabaćenog ostrva naseljenog plemenom koje nikada nije kontaktiralo sa modernom civilizacijom. Meštani se igraju sa brojevima na brojčaniku I čuju drugčije glasove u zavisnosti od pogađanja određenih nizova. Oni prvo pretpostavljaju da sprava ta koja pravi ove buke. Neki od pametnijih meštana, naučnici plemena, skupljaju tačnu kopiju I opet udaraju brojeve. Oni opet čuju glasove. Zaključak im izgleda oćigledan. Ova određena kombinacija kristala I metala I hemikalija proizvodi nešto što lići na ljudske glasove I ovo znaći da su glasovi prosto svojstva aparata.

Ali plemenski mudrac sazove naućnike na raspravu. On je dugo I jako mislio o materiji I dostigao sledeći zaključak : glasovi koji dolaze kroz instrument mora da dolaze od ljudi nalik na njih same, ljudi koji su živi I svesni iako govore drugaćiji jezik. Umesto pretpostavljanja da su glasovi prosto svojstva rućnog telefona, oni trebaju da istraže mogućnost da su oni kroz neku misterioznu mrežu “u dodiru” sa drugim ljudima. Moćda bi dalja studija pored ovih redova mogla da odvede do većeg razumevanja sveta izvan njihovog ostrva. Ali naućnici se prosto smeju mudracu I kaću : “Vidi, kada oštetimo instrument, glasovi prestaju stizati. Znaći oni su oćigledno ništa više od zvukova proizvedenih jedinstvenom kombinacijom litiuma , štampanih ploća I svetlećih dioda. ”

U ovoj paraboli mi vidimo kako je lako pustiti da unapred stvorene teorije oblikuju naćin na koji gledamo dokaze umesto da pustimo dokaze da oblikuju naše teorije. Kopernikov skok moće tako biti sprećen od strane hiljadu Ptolomejskih epiciklista. (Branioći Ptolomejskog geocentrićnog modela solarnog sistema su odbijali Kopernikusov heliocentrićni model pomoću upotrebe koncepta epiciklista za objašnjavanje daljih posmatranja planetarnih pokreta koji se suprotstavljaju njihovom modelu). I u ovome,

meni izgleda, leži specifična opasnost, endemičko zlo dogmatskog ateizma. Uzeti takve izgovore kao što su "Mi ntrebamo da pitamo za objašnjavanje kako to da svet postoji; tu je I to je sve" ili "Budući da nemožemo prihvatiti transcidentalni izvor života mi biramo da verujemo u nemoguće : da je život nastao spontano šansom iz materije" ili "Zakoni fizike su 'bezakoniti' koji su nastali ni iz čega – kraj rasprave ". Oni na prvi pogled izgledaju kao racionalni argumenti koji imaju specijalni autoritet zato što imaju ne-besmisleni vazduh oko njih. Naravno ovo nije više znak da su oni racionalni ili argumenti.

Sada , da bi napravili racionalni argument koji takav I takav je slučaj, neophodno je pružiti razloge za podržavanje nečijeg slučaja. Pretpostavimo onda da smo u sumnji šta neko ko daje oduška izgovoru ove vrste argumentovanja , ili pretpostavimo da smo, radikalnije , skeptici o tome da li oni zaista argumentuju išta uopšte , jedan način pokušavanja da se shvati njihov izgovor je pokušaj da se nađe koje dokaze , ako ijedne , oni pružaju za podršku svojim tvrdnjama. Jer ako je izgovor zaista racionalan I argument on mora zaista pružiti razloge u svoju korist iz nauke ili filozofije. I sve što bi računalo protiv izgovora ili šta bi prouzrokovalo govornika da ga povuče I prizna da je bilo pogrešno shvaćeno, mora biti iznešeno. Ali ako nema ponuđenih razloga I dokaza za svoju podršku, onda nema razloga I dokaza da je to racionalni argument.

Kada Mudrac u paraboli kaže naučnicima da ispitaju sve dimenzije dokaza , on je sugerisao da istraže neuspeh što se na prvi pogled čini razumnim I obećavajućim faktorom zadržavajući mogućnost većeg razumevanja sveta izvan ostrva naseljenog plemenom.

Sada često se čini ljudima koji nisu ateisti kao da nema pojmljivog dela dokaza koji bi bio priznat naizgled naučno-sklonog dogmatičkog ateiste da bude dovoljan razlog za priznavanje "Može postojati Bog nakon svega." Zato mojim bivšim drugovima ateistima izlažem prosto centralno pitanje : "Šta bi trebalo da se desi ili se desilo da za vas čini razlog da barem razmotrite postojanje superiornog Uma? "

STAVLJANJE KARTI NA STO

Krećući dalje od parabole , za mene je vreme da stavim svoje karte na sto , da izložim svoje sopstvene poglede I razloge za njihovu podršku. Ja sada verujem da je univerzum doveden u postojanje od strane beskonačne inteligencije. Ja verujem da ovi komplikovani zakoni u univerzumu manifestuju ono šta su naučnici nazvali Božiji Um. Ja verujem da život I reprodukcija potiču u božanskom Izvoru.

Zašto ovo verujem , pod pretpostavkom da sam rastumačivao I branio ateizam više od pola veka ? Kratak odgovor je : ovo je slika sveta, kako je vidim, koja je nastala iz moderne nauke. Nauka obašjava tri dimenzije prirode koje ukazuju na Boga. Prva je činjenica da se priroda pokorava zakonima. Druga je dimenzija života, inteligentno organizovanog I svrhovno-pokrenutih bića, koja su nastala iz materije. Treća je samo postojanje prirode. Ali nije me vodila samo nauka. Takođe sam bio potpomognut obnovljenom studijom klasičnih filozofskih argumenata.

Moj odlazak iz ateizma nije bio izazvan nekim novim fenomenom ili argumentum. Preko zadnje dve decenije građa mojih misli je bila u stanju migracije. Ovo je bila posledica moje neprekidne procene zakona prirode. Kada sam konačno došao da priznam postojanje Boga to nije bila promena paradigme jer je moja paradigma ostala, kako je Platon u svojoj 'Republici' napisao svoje Sokratovo insistiranje: "Mi moramo slediti argumente gde god vodili."

Možete pitati kako ja, filozof, mogu da govorim o problemima tretiranom od strane naučnika. Najbolji način da se odgovori na ovo je drugo pitanje. Da li se bavimo naukom ili filozofijom ovde ? Kada proučavate interakciju dva fizička tela, na primer , dve čestice manje od atoma , vi se bavite naukom. Kada pitate kako te čestice manje od atoma – ili *bilo šta* fizičko – mogu da postoje i zašto, vi se bavite filozofijom. Kada izvlačite filozofske zaključke iz naučnih podataka onda razmišljate kao filozof.

MISLITI KAO FILOZOF

Pa primenimo gornji uvid ovde. 2004-te sam rekao da poreklo života nemože biti objašnjeno ako počnete samo sa materijom. Moji kritičari su trijumfalno odgovorili najavljujući da nisam pročitao naročiti

papir u naučnom časopisu ili sledio sasvim novo razviće vezano za abiogenezu (spontana generacija života od neživog materijala)

Pritom su promašili celu poentu. Moja briga nije bila sa ovim ili onim činjenicama hemije ili genetike nego sa fundamentalnim pitanjem šta znači nečemu da bude živo i kako je ovo povezano sa telom hemijskih i genetičkih činjenica gledanih u celini. Misliti na ovom nivou je misliti kao filozof. I na rizik od neskromnog zvučanja, moram reći da je ovo svojski posao filozofa, ne naučnika kao naučnika; sposobnost specifična naučnicima ne daje prednost kada dođe do razmatranja ovog pitanja, jednako kao što zvezda bejzbol igrač nema specijalnu sposobnost u dentalnim beneficijama određene paste za zube.

Naučnici su kao i filozofi naravno slobodni da misle kao i bilo ko drugi. I, naravno, neće se svi naučnici složiti sa mojom određenom interpretacijom činjenica koje oni generišu. Ali njihova neslaganja će morati da stoje na svojim sopstvenim dvema filozofskim nogama. Drugim rečima, ako se bave filozofskim analizama, ni njihov autoritet niti njihova stručnost kao naučnika nije ni od ikakve važnosti. Ovo bi lako trebalo videti. Ako oni predstavljaju svoje poglede na ekonomskim naukama, takve kao pravljenje tvrdnji o broju poslova stvorenih od strane nauke i tehnologije, oni će morati da naprave svoj slučaj u sudu ekonomskih analiza. Isto će tako naučnik koji govori kao filozof morati da opremi filozofski slučaj. Kao što je Albert Ajnštajn lično rekao: "Čovek od nauke je bedan filozof".

Na sreću ovo nije uvek slučaj. Lideri nauke u zadnjih sto godina, zajedno sa nekim današnjim najuticajnijim naučnicima, izgradili filozofski izuzetnu viziju racionalnog univerzuma koji je iznikao iz božanskog Uma. Slučajno ovo je određeni pogled sveta za koji sam sada našao da je najzvučnije filozofsko objašnjenje mnoštva fenomena sudarenih od strane naučnika i sličnih laika.

Tri domena naučne istrage su posebno bili važni za mene, i dok budemo nastavljali ja ću ih razmotriti u svetlu današnjih dokaza. Prvi je pitanje koje je zbunilo i nastavlja da zbunjuje najreflektivnije naučnike: Kako su zakoni prirode postali? Drugo je najočiglednije od svih: Kako je život kao fenomen nastao iz neživota? I treće je problem koji su filozofi predali kosmolozima: Kako je univerzum, kod kojeg mislimo na sve što je fizičko, došao u postojanje?

OPORAVAK MUDROSTI

Što se tiče moje nove pozicije u klasičnim filozofskim raspravama o Bogu, bio sam privoljen iznad svega argumentom za Božije postojanje filozofa Dejvida Konveja (David Conway) u svojoj knjizi 'Oporavak mudrosti: Odavde do antike u potrazi za Sofijom (sofija-eng.sophia, mudrost ??)' (The Recovery of Wisdom: From Here to Antiquity in Quest of Sophia). Konvej je istaknuti britanski filozof na Midlseks univerzitetu koji je jednako na svom terenu i s klasičnom i s modernom filozofijom.

Bog čije je postojanje branjeno od strane Konvoja i mene je Aristotelov Bog. Konvej piše:

U zbiru, Biću, koje je smatrao da je objašnjenje sveta i njegove široke forme, Aristotel je pripisao sledeće attribute: neizmenljivost, nematerjalnost, svemoćnost, sveznalaštvo, jedinstvenost ili nedeljivost, savršena dobrota i nužno postojanje. Postoji impresivno podudaranje između ovog seta atributa i onih tradicionalno pripisanih Bogu unutar Judeo-Hrišćanske tradicije. To je jedno koje nas potpuno opravdava u posmatranju Aristotela kako je imao isto Božansko Biće u umu kao uzrok sveta koji je objekt obožavanja ovih dveju religija.

Kako Konvej to vidi, onda, Bog monoteističkih religija ima iste attribute kao i Aristotelov Bog. U svojoj knjizi Konvej pokušava da brani ono što opisuje kao "klasična koncepcija filozofije." Ta koncepcija je "pogled da objašnjenje sveta i njegove široke forme je ustvari kreacija najviše svemoćne i sveznajuće inteligencije, obično oslovljavane kao Bog, koja ga je stvorilo kako bi dovelo u postojanje i održalo racionalna bića." Bog je stvorio svet tako da bi doveo u postojanje rasu racionalnih stvorenja. Konvej veruje, i ja se slažem, da je moguće učiti o postojanju i prirodi Aristotelovog Boga vežbom nepotpomognutog ljudskog razloga.

Moram da naglasim da je moje otkriće božanskog prešlo na čist prirodan nivo, bez ikakve reference natprirodnih fenomena. To je bila vežba u čemu je tradicionalno nazvana prirodnom teologijom. Ona nije imala veze sa ijednom od razotkrivenih religija. Niti sam tvrdio da sam imao ikakvog ličnog iskustva sa Bogom ili ikakvog iskustva koje se može nazvati natprirodnim ili čudesnim. Ukratko moje otkriće božanskog je bilo hodočašće razloga a ne vere.

KO JE NAPISAO

ZAKONE PRIRODE ?

Možda je najpopularniji i intuitivno najuverljiviji argument za Božije postojanje takozvani argument iz dizajna. Prema ovom argumentu dizajn, koji je očigledan u prirodi, sugerira postojanje kosmičkog Dizajnera. Često sam naglašavao da je ovo zapravo argument *dizajnu iz reda*, kao što takvi argumenati krenu iz opaženog reda u prirodi da pokažu dokaze dizajna i, zato, Dizajnera. Iako sam jednom bio oštro kritičan prema argumentu dizajna, tada sam došao da vidim da, kada je ispravno formulisan, ovaj argument sadrži uverljiv slučaj za postojanje Boga. Razvića u dva područja su me naročito vodila do ovog zaključka. Prvo je pitanje porekla zakona prirode i srodni uvidi istaknutih modernih naučnika. Drugo je pitanje o poreklu života i reprodukciji.

Na šta mislim pod zakonima prirode? Pod *zakonom* prosto mislim na regularnost ili simetriju u prirodi. Neki opšti školski primeri treba da pokažu šta mislim :

Bojlov zakon određuje da je, data konstantna temperatura, proizvod količine i pritiska fiksnog kvantiteta idealnog gasa, konstantna.

Prema Njutnovom prvom zakonu kretanja objekat koji miruje će ostati da miruje osim ako na njega deluje neka spoljašna i neizbalansirana sila; Objekat u kretanju će ostati u kretanju osim ako na njega deluje neka spoljašna i neizbalansirana sila.

Prema zakonu održanja energije ukupan iznos energije u izolovanom sistemu ostaje konstantan.

Važna tačka nije da samo postoje regularnosti u prirodi nego to da su ove regularnosti matematički precizne, univerzalne i "vezane zajedno". Ajnštajn je govorio o njima kao o "razlogu otelotvorenja". Pitanje koje trebamo da postavimo je kako je priroda došla upakovana u ovom obliku. Ovo je sigurno pitanje koje su naučnici od Njutna, Ajnštajna i Hajzenberga postavljali – i odgovarali. Njihov odgovor je bio Božiji Um.

Sada, ovaj način razmišljanja nije nešto pronađeno samo u dobro poznatim premodernim teističkim naučnicima kao Isaku Nutnu (Isaac Newton) i Džejmsu Maksvelu (James Maxwell). Naprotiv, mnogi istaknuti naučnici modernog doba su smatrali zakone prirode kao mislima Božanskog Uma. Stiven Hovking (Stephen Hawking) završava svojoj najprodavaniju (knjigu) "Kratka istorija vremena" (A Brief History of Time) ovim odlomkim :

Ako otkrijemo kompletnu teoriju ona bi trebala u vremenu biti razumljiva svakome, ne samo nekolicini naučnika. Onda mi trebamo svi, filozofi, naučnici i samo obični ljudi biti sposobni da učestvujemo u diskusijama po pitanju zašto mi i univerzum posojimo. Ako nađemo odgovor za to to će biti konačni trijumf ljudskog rasuđivanja – do tada trebamo znati Božiji Um.

Na prethodnoj stranici je upitao : "Čak iako postoji samo jedna moguća ujedinjena teorija, to je samo niz pravila i jednakosti. Šta je to što udiše vatru u jednakosti i pravi univerzum za njih da ga opišu?"

Hovking je imao više da kaže o ovome u kasnijim intervjuima : "Sveobuhvatni utisak je jedan iz reda. Što više otkrivamo o univerzumu to više nalazimo da je rukovođen racionalnim zakonima". I "Još uvek imate pitanje: zašto se univerzum trudi da postoji? Ako želite možete definisati Boga da bude odgovor na to pitanje".

KO JE NAPISAO SVE TE KNJGE ?

Mnogo pre Hovkinga , Ajnštajn je koristio sličan jezik : “Želim da znam kako je Bog stvorio ovaj svet... Želim da znam Njegove misli, ostalo su detalji.” U svojoj knjizi ‘Bog I filozofija’ rekao sam da mi nemožemo napraviti previše vrsti ovih odlomaka odkada je Ajnštajn rekao da veruje u Spinozinog (Spinoza's) Boga. Od kada su za Baruha Spinozu (Baruch Spinoza) reči Bog I priroda sinonimi , moglo bi se reći da je Ajnštajn, u očima Judeizma, Hrišćanstva I Islama nesumljivo bio ateista I to da je bio “duhovni otac svih ateista”

Ali nedavna knjiga “Ajnštajn I religija” (Einstein and Religion) jednog Ajnštajnovog prijatelja Maksa Džemera (Max Jammer) slika veoma drugačiju sliku o Spinozinom uticaju I Ajnštajnovim sopstvenim verovanjima takođe. Džemer je pokazao da je Ajnštajnovu poznavanje Spinoze bilo prilično ograničeno; on je pročitao samo Spinozinu “Etiku” (Ethics) I odbio ponovljene molbe da piše o Spinozinoj filozofiji. U odgovoru jenjoj molbi on je odgovorio : “Ja nemam profesionalnog znanja da pišem naučni članak o Spinozi” . Iako je Ajnštajn delio Spinozino verovanje u determinizam Jemer drži da “je ne prirodno I negarantovano” pretpostaviti da su Spinozine misli uticale na Ajnštajnovu nauku. Džemer takođe uočava da se “Ajnštajn osećao srodnim sa Spinozom jer je shvatio da oni dobro dele potrebu za samoćom kao I sudbinu odgajanja unutar jevrejske baštine ali kasnije otuđenje od njenog religioznog nasleđa.”

Dok je skretao pažnju na Spinozin panteizam, Ajnštajn je ustvari izričito poricao da je ateista ili panteista :

Ja nisam ateista I mislim da sebe nemogu nazvati panteistom. Mi smo u poziciji malog deteta koje ulazi u ogromnu biblioteku ispunjenu knjigama na mnogo jezika.
Dete zna da je neko morao da napiše te knjige. Ono ne zna kako. Ono ne razume jezike na kojima su pisane.
Dete sumnja u misteriozni red u uređenju knjiga ali ne zna šta je to. To je, čini mi se , stav čak I najinteligentnijeg ljudskog bića prema Bogu. Mi vidimo da je univerzum divno uređen I da se pokorava određenim zakonima ali samo teže shvatamo te zakone. Naši ograničeni umovi hvataju misterioznu silu koja pokreće sazvežđa. (naglasak je dodan)

U svojoj knjizi “Božija zabluda” (The God Delusion) Ričard Davkins iznosi moj stari stav da je Ajnštajn bio ateista. Pritom Davkins ignorise Ajnštajnovu kategoričku izjavu iznad da nije bio ni ateista ni panteista. Ovo je zbunjujuće jer Davkins citira Džemera po prilici ali izostavlja brojne Džemerove I Ajnštajnovu izjave koje su fatalne po njegov sopstveni slučaj. Džemer uočava , na primer , da je “Ajnštajn uvek protestovao protiv smatranja ga ateistom. U razgovoru sa Princom Hubertusom od Lovenštejna (Prince Hubertus of Lowenstein) , na primer , izjavio je ‘Ono što me ljuti jeste da oni (ljudi koji tvrde da nepostoji Bog) citiraju mene za podršku njihovim pogledima’ Ajnštajn se odricao ateizma zato što svoje poricanje ličnog Boga nikada nije smatrao poricanjem Boga.”

Ajnštajn naravno nije verovao u ličnog Boga. Ali je rekao :

Drugačije je pitanje da li verovanje u ličnog Boga treba biti osporavano. Frojd (Freud) je prihvatio ovaj pogled u svojim kasnijim publikacijama. Ja se lično nikada ne bih bavio takvim zadatkom. Za takvo verovanje izgleda mi poželjnije bilo kakvom nedostatku bilo kog transcendentnog izgleda života , I pitam se da li jedan ikada može pružiti većini čovečanstva više dostojanstvenih sredstava da bi zadovoljila njegove metafizičke potrebe.

“Da sumiramo” zaključuje Džemer “Ajnštajn je , kao Mejmonajdes (Maimonides) I Spinoza , kategorički odbio ikakav antropomorfizam u religioznim mislima.” Ali za razliku od Spinoze, koji je video jedini logički ishod poricanja ličnog Boga u identifikaciji Boga sa prirodom, Ajnštajn je smatrao da Bog manifestuje sebe “u zakonima univerzuma kao duh beskrajno superioraniji od čoveka I jedan prema čijem se licu sa našim najvećim moćima moramo osećati ponizno.” Ajnštajn se složio sa Spinozom da onaj ko poznaje prirodu poznaje Boga ali ne zato što je priroda Bog već zato što bavljenje naukom u proučavanju prirode vodi do religije.

Ajnštajn je očito verovao u transcendentni izvor racionalnosti sveta koji je raznoliko nazivao "superiornim umom", "bezgraničnim superiornim duhom", "superiornom rasuđujućom silom" i "misterioznom silom koja pomera sazvežđa". Ovo je očigledno u nekoliko njegovih izjava:

Nikada nisam pronasao bolji izraz od "religiozni" za ovo poverenje u racionalnu prirodu realnosti i njene specifične pristupačnosti ljudskom umu. Gde ovo poverenje nedostaje nauka degeneriše u nenadahnut postupak. Pusti đavola da brine ako svestenici prave kapital od ovoga. Nema pomoći za to.

Ko god je pretrpeo intenzivno iskustvo uspešnog napredovanja u ovom domenu (nauka) je pokrenut dubokim poštovanjem zbog racionalnosti koja je napravila manifest u postojanju ... veličanstvenosti razuma utelotvorenog u postojanju.

Sigurno je da uverenje, srodno religioznom osećaju, racionalnosti ili razumljivosti sveta leži iza svog naučnog rada višeg reda... Ovo čvrsto verovanje, verovanje neraskidivo povezano dubokim osećanjem, u superiornom umu koji otkriva sebe u svetu iskustva, predstavlja moju koncepciju Boga.

Svako ko se ozbiljno bavi naukom postaje ubeđen da zakoni prirode manifestuju postojanje duha beskonačno superiornog od čoveka i jednog prema čijem se licu sa našim najvećim moćima moramo osećati ponizno.

Moja religioznost sadrži ponizno divljenje beskonačnom superiornom duhu koji otkriva sebe u malim detaljima koje smo sposobni da uočimo našim krhkim i slabim umovima. To duboko emocionalno priznanje prisutnosti superiorne razumne sile, koja je otkrivena u neshvatljivom univerzumu, formira moju ideju o Bogu.

KVANT SKAČE KA BOGU

Ajnštajn, otkrivač relativnosti, nije bio jedini veliki naučnik koji je video povezanost između zakona prirode i Božijeg Uma. Praočevi kvantne fizike, drugog velikog naučnog otkrića modernog doba, Maks Plank (Max Planck), Verner Hajzenberg (Werner Haisenberg), Ervin Šrudingner (Erwin Schrodinger) i Pol Dajrak (Paul Dirac) su svi napravili slične izjave i ja ću reprodukovati nekoliko od ovih ispod.

Verner Hajzenberg, poznat po Hajzenbergovom principu neizvesnosti i matičnoj mehanici, je rekao: "U pravcu svog života ja sam iznova bio prisiljen da mozgam između ove dve oblasti misli (nauka i religija), i nikada nisam bio u stanju da sumnjam u realnost na koju pokazuju". U drugoj prilici je rekao:

Volfgang (Pauli) (Wolfgang(Pauli)) me je prilično neočekivano upitao: "Da li verujete u ličnog Boga?" ... "Mogu li da preformulišem vaše pitanje?" upitao sam. "Ja lično bih trebao više da volim sledeću formulaciju: Možete li vi, ili bilo ko drugi, dostići centralni red stvari ili događaja čije postojanje izgleda bez sumnje tako direktno kao da možete dopreti do duše drugog ljudskog bića. Koristim termin 'duša' prilično namerno da ne bih bio neshvaćen. Ako tako postavite svoje pitanje, rekao bih da ... Ako bi magnetna sila koja je vodila ovaj naročiti kompas – i šta mu je drugo bilo

izvor nego centralni red? – ikada trebala da postane ugašena , strašne stvari bi mogle da se dogode čovečanstvu, daleko strašnije čak I od koncentracionih logora I atomskih bombi.”

Drugi kvantni pionir Ervin Šrudingera , koji je razvio talasnu mehaniku, je tvrdio :

Naučna slika sveta oko mene je vrlo manjkava. Ona mi daje puno faktičkoj informaciji, stavlja sva naša iskustva u prekrasno dosledan red, ali je stravično tiha o svemu što je stvarno blizu našim srcima, što nam zaista znači. Ona nemože reći ni reč o senzaciji crvene I plave, gorkog I slatkog , osećanja radosti I tuge. Nezna ništa o lepoti I ružnoći, dobrom I lošem , Bogu I večnosti. Nauka se ponekad usuđuje da odgovori na pitanja u ovim domenima ali odgovori su veoma često tako luckasti da nismo skloni da ih uzmemo za ozbiljno.

Nauka je takođe (reticent?) po pitanju velikog Jedinstva, kojeg mi nekako formiramo deo, kome pripadamo. Najpopularnije ime za njega u našem vremenu je Bog sa velikim "B". nauka je veoma obično označena kao ateistička. Nakon onoga što smo rekli ovo nije zapanjujuće. Ako njena svetska slika čak ni ne sadrži lepotu, radost, tugu, ako je ličnost isečena iz nje sporazumom, kako bi ona mogla da sadrži najuzvišeniju ideju koja predstavlja sebe ljudskom umu.

Maks Plank , koji je prvi uveo kvantnu hipotezu , je nedvosmisleno držao da nauka dopunjuje religiju , boreći se : "Nikada nemože postojati ijedna realna suprotnost između religije I nauke; jedna je dopuna drugoj". Takođe je rekao "Religija I prirodna nauka se bore u zajedničkoj bitci neprekidno , nikad opuštajući kampanju protiv skepticizma I protiv dogmatizma, protiv neverovanja I sujeverja ... (I stoga) 'Za Boga !'"

Pol A.M. Dajrak , koji je dopunio Hajzenberga I Šrudingera trećom formulacijom kvantne teorije je uočio da je "Bog matematičar veoma visokog reda I da je On upotrebio naprednu matematiku u građenju univerzuma."

Generacijama pre ijednog od ovih naučnik, Čarls Darvin (Charles Darwin) je već izrazio sličan pogled :

(Razum mi govori o) krajnjoj teškoći ili draže nemogućnosti zamišljanja ovog bezgraničnog I predivnog univerzuma, uključujući I čoveka sa svojom sposobnošću gledanja daleko unazad I daleko u budućnost, kao rezultat slepe šanse ili neophodnosti. Kada tako reflektujem ja se osećam primoranim da gledam da je Prvi Uzrok imao inteligentan um u nekom stepenu podudaran čoveku; I zaslužujem da budem nazvan Teistom.

Ovaj tok misli je održan u životu u današnjem vremenu u pisanjima mnogih današnjih vodećih izlagača nauke. Ovo se kreće od naučnika kao što su Pol Dejvis (Paul Davis), Džon Berou (John Barrow), Džon Polkinghorn (John Polkinghorne), Frimen Disom (Freeman Dyson) Frensis Kolins (Francis Collins) , Oven Gingerlih (Oven Gingerlich) I Rodžer Penros (Rodger Penrose) do filozofa nauke kao što su Ričard Svinburn I Džon Lesli.

Dejvis I Berou , naročito , su dalje razvili uvide Ajnštajna, Hajsnerberga I drugih naučnika u teorije o vezi između racionalnosti prirode I Božijeg Uma. Obojica su dobili Templeton nagradu (Templeton Prize) za svoje doprinose I istraživanja. Njihova dela ispravljaju mnoga opšta pogrešna shvatanja dok prolivaju svetlost na ovde raspravljane probleme.

ČIJI ZAKONI ?

U svom Templeton govoru, Pol Dejvis ističe poentu da "nauka može da nastavi jedino ako naučnici usvoje esencijalno teološki pogled na svet." Niko ne pita odakle su došli zakoni fizike nego "čak I najbezbožniji naučnici prihvataju, kao čin vere, postojanje zakonskog reda u prirodi koji je barem delimično nama shvatljiv." Dejvis odbija dva opšta pogrešna shvatanja. On kaže da je ideja da će teorija

svoga pokazati da je ovo jedini logički dosledan svet "dokazivo pogrešna" zato što uopšte nepostoje dokazi da je univerzum logički neophodan i da je ustvari moguće zamisliti alternativne univerzume koji su logički dosledni. Drugo, on kaže da je "ozloglašena besmislica" pretpostaviti da su zakoni fizike naši zakoni a ne zakoni prirode. Fizičari neće verovati da je Njutnov zakon gravitacije kulturna kreacija. On drži da zakoni fizike "zaista postoje" da je naučnikov posao da ih otkriva a ne izmišlja.

Dejvis skreće pažnju na činjenicu da zakoni prirode ispod fenomena nisu pronađeni kroz direktno posmatranje nego izvedeni kroz eksperiment i matematičku teoriju. Zakoni su zapisani u kosmičkom kodu koji naučnici koraju da razbiju da bi otkrili poruku koja je "prorodina poruka, Božija poruka, uzmi svoj izbor ali ne našu poruku"

Goruće pitanje, on kaže, je trostruko:

Odakle su došli zakoni fizike?

Zašto imamo ove zakone umesto nekog drugog niza?

Kako to da imamo niz zakona koji dovode bezlične zakone u život, svest i inteligenciju?

Ovi zakoni "izgledaju skoro izmišljeni – fino podeseni, tvrdili su neki komentatori – da bi se život i svest mogli pojaviti." On zaključuje da je ova "izmišljena priroda fizičkog postojanja previše fantastična za mene da je prihvatim prosto kao 'datu'. Ona pokazuje na dublje skriveno značenje postojanja." Takve reči kao *svrha* i *dizajn*, kaže on, tek nesavršeno hvata oko čega je univerzum. "Ali da je oko nečega ja apsolutno nemam sumnje."

Džon Berou, u svom Templton govoru, promatra da su beskrajna složenost i izvanredna struktura univerzuma vođene od strane nekoliko prostih zakona koji su simetrični i razgovetni. Ustvari "postoje matematičke jednakosti, male (squiggles?) na listu papira koje nam govore kako se ceo univerzum ponaša." Kao i Dejvis on odbacuje ideju da je red u univerzumu nametnut od strane naših umova. Povrh toga „prirodna selekcija ne zahteva razumevanje kvarkova i crnih rupa za naš opstanak i razmnožavanje.“

Barou posmatra da se, u istoriji nauke, teorije protežu i prihvataju stare. Iako je Njutnova teorija mehanike i gravitacije bila nadmašena Ajnštajnovom i biće sleđena nekom drugom torijom u budućnosti, hiljadu godina od sada inženjeri će se i dalje oslanjati na Njutnove teorije. Isto tako, kaže on, religijska koncepcija univerzuma takođe koristi aproksimacije i analogije da pomogne u hvatanju konačnih stvari. „Oni nisu cela istina ali ovo ih ne zaustavlja da budu deo istine.“

BOŽANSKI ZAKONOTVORAC

Nekoliko filozofa je takođe pisalo o božanskoj provenenciji zakona prirode. U svojoj knjizi „Božanski zakonotvorac: predavanja o indukciji, zakonima prirode i postojanju Boga“ (The Divine Lawmaker: Lectures on Induction, Laws of Nature and the Existence of God), oxfordski filozof Džon Foster (John Foster) se bori da regularnosti u prirodi, kako god da ih opisujete, najbolje mogu biti objašnjene Božanskim Umom. Ako prihvatite činjenicu da postoje zakoni onda nešto mora da nametne tu regularnost u univerzumu. Koji agent (ili agenti) dovode ovo? On se bori da je teistička opcija jedina ozbiljna opcija kao izvor, tako da "mi trebamo da budemo racionalno garantovani u zaključivanju da je Bog – Bog teističkog opisa – onaj ko je stvorio zakone nametnuvši regularnosti svetu kao regularnosti." Čak i ako odbijate postojanje zakona, on argumentuje „postoji jak slučaj za objašnjavanje regularnosti apelovnjem agenciji Boga.“

Svinburn pravi srodnu poentu u odgovoru na Davkinsovu kritiku njegovih argumenata o dizajnu:

Šta je zakon prirode? (Ovo nije problem suočen ni sa jednom od mojih kritika.) Reći da je zakon prirode da se sva tela ponašaju na određeni način (npr. privlače jedna druga u skladu sa određenom formulom) je, predlažem, samo reći da se svako telo fizičke neophodnosti ponaša na taj način (npr. privlači svako telo na taj način). I jednostavnije je pretpostaviti da se ova ujednačenost pojavljuje od akcije jedne supstance koja ih sve uzrokuje da veruju na isti način,

draže nego pretpostaviti da je konačna brutalna činjenica da se sva tela ponašaju na isti ujednačeni način.

Svinburnov centralni argument je da lični Bog sa tradicionalnim svojstvima najbolje objašnjava operaciju zakona prirode.

Ričard Dawkins je odbio ovaj argument na temeljima da je Bog previše kompleksna solucija za objašnjavanje zakona univerzuma. Ovo me napada kao reći bizarnu stvar o konceptu svemoćnog duhovnog Bića. Šta je kompleks o odeji svemoćnog i sveznajućeg Duha, ideje tako proste koju su shvatili svi sledbenici triju monoteističkih religija – Judeizma, Hrišćanstva i Islama ? Komentarišući Davkinsa , Alvin Plantiga je nedavno istakao da je, po Davkinsovoj definiciji, Bog prost – ne kompleksan – jer je Bog duh, ne materjalni objekat, i da zato nema delove.

Vrateći se mojoj paraboli o satelitskom telefonu u prethodnom poglavlju, zakoni prirode postavljaju problem za ateiste jer su oni glas racionalnosti saslušan kroz mehanizme materije. „Nauka je bazirana na pretpostavkama da je univerzum temeljito racionalan i logičan na svim nivoima“ , piše Pol Dejvis zasigurno najuticajniji savremeni izlagač moderne nauke. „Ateisti tvrde da zakoni (prirode) postoje bezrazložno i da je univerzum konačno besmislen. Kao naučnik, nalazim da je ovo teško za prihvatiti. Mora da postoji neki nepromenljivi racionalni temelj u kome je logička, poslušna priroda univerzuma ukorenjena.“

Ti naučnici koji pokazuju na Božiji Um , tek oni ne napreduju serijama argumenata ili procesa silogističkog rezonovanja. Draže , oni iznose viziju realnosti koja proizilazi iz konceptualnog srca moderne nauke i nameće sebe u racionalnom umu. To je vizija za koju sam lično našao da je izuzetna i neoboriva.

DA LI JE UNIVERZUM ZNAO DA MI DOLAZIMO ?

Zamislite da ulazite u hotelsku sobu na vašem sledećem odmoru. CD plejer u krevetu lagano svira pesmu sa vašeg omiljenog snimka. Uramljena štampa iznad kreveta je identična slici koja visi iznad kamina kod kuće. Soba je namirisana vašim omiljenim mirisom. Vi vrtite glavom u čudu i spuštate torbe na pod.

Odjedared ste veoma pažljivi. Zakoračite u minibar, otvorite vrata i zurate u čudu u sadržaj. Vaša omiljena pića. Vaši omiljeni kolači I slatkiši. Čak I brend flaširane vode koju preferirate.

Okrenete se iz minibara I gledate po sobi. Primitite knjigu na stolu : to je zadnji volumn vašeg omiljenog autora. Bacite pogled u kupatilo, gde su lična nega I proizvodi za doterivanje poređani na pultu, svaki kao da je specijalno odabran za vas. Upalite televizor ; uključen je vaš omiljeni kanal.

Šanse su da ćete vi , sa svakim novim otkrićem vašeg novog gostoljubivog okruženja , biti manje skloni da mislite da je sve to bila stvar slučajnosti, zar ne ? Možete se pitati kako su hotelski menadžeri prikupili tako detaljne informacije o vama. Možete se čuditi njihovoj pedantnoj pripremi. Možete čak I ponovo proveriti koliko će sve ovo da vas košta. Ali ćete sigurno biti skloni da verujete da je neko znao da dolazite.

NAŠ FINO PODEŠENI UNIVERZUM

Taj scenario odmora je nespretna, ograničena paralela takozvanog argumenta finog podešavanja. Skorašnja popularnost ovog argumenta je osvetlila novu dimenziju zakona prirode. "što više ispitujem univerzum I proučavam detalje njegove arhitekture," piše fizičar Frimen Dajson (Freeman Dyson) , "to više dokaza pronalazim da je univerzum u nekom smislu znao da mi dolazimo". Drugim rečima , zakoni prirode izgledaju da su izrađeni tako da pokreću univerzum ka nastanku i izdržavanju života. Ovo je antropijski princip , popularizovan od strane takvih mislilaca kao što su Martin Ris , Džon Barou i Džon Lesli.

Hajde da uzmemo najosnovnije zakone fizike. Izračunato je da ako vrednost čak jedne od fundamentalnih konstanti – brzina svetlosti ili masa elektrona naprimer – promeni za najmanji stepen, onda nijedna planeta sposobna za omogućavanje evolucije ljudskog života nemože biti formirana .

Ovo fino podešavanje je bilo objašnjeno na dva načina. Neki naučnici su rekli da je fino podešavanje dokaz za božanski dizajn; mnogi drugi su špekulisali da je naš univerzum jedan od mnogostrukih drugih – "multivers (multiverse)" – sa razlikom da se naš dogodio da ima prave uslove za život. Zapravo nijedan veliki naučnik danas ne tvrdi da je fino podešavanje univerzuma bilo čisto rezultat faktora šanse na poslu u jednom univerzumu.

U svojoj knjizi "Beskonačni umovi" (Infinite Minds), Džon Lesli, vodeći antropijski teoretičar, argumentuje da je fino podešavanje najbolje objašnjeno božanskim dizajnom . On kaže da je impresioniran ne samo određenim argumentima za primere fno podešavanja nego I činjenicom da ovi argumenti postoje u takvom izobilju. "Ako su, onda, postojali aspekti delovanja prirode koji su se pojavili veoma povoljni ," on piše, "onda ovo može dobro biti viđeno kao dokaz specijalno sklonog verovanja u Boga." On citira primere takvih "povoljnih" I "fundamentalnih" aspekata delovanja prirode:

- 1 Princip specijalne relativnosti osigurava da sile kao elektromagnetizam imaju nepromenljiv efekat bez obzira da li one deluju na prave uglove u sistemskim pravcima putovanja. Ovo omogućuje genetskim kodovima da rade I planetama da se drže zajedno kada se okreću.
- 2 Kvantni zakoni sprečavaju elektrone od kretanja u spirali u atomskim jezgrima.
- 3 Elektromagnetizam ima jednosilnu snagu koja omogućava mnogostruke ključne procese da uzmu mesta: ona omogućava zvezdama da gore postojano bilionima godina; ona omogućava ugljenikovu sintezu u zvezdama; ona omogućava da leptoni (leptons) ne zamene kvarke (quarks) što bi atome učinilo nemogućim; ona je odgovorna da protoni ne raspadaju prebrzo ili suzbiju jedan drugi prejako, što bi napravilo hemiju nemogućom. Kako je moguće istoj jednosilnoj snazi da zadovolji toliko drugačijih zahteva, kada izgleda da bi bile potrebne drugačije snage za svaki od ovih procesa?

PREKO MULTIVERZUMA

Suprotna ideji božanskog dizajna je teorija multiverzuma. (ja ću međutim argumentovati da postojanje multiverzuma i dalje ne eliminiše pitanje božanskog Izvora.) Jedan od najistaknutijih predlagača multiverzuma je kosmolog Martin Ris. Ris promatra :

Bilo koji univerzum gostoprimitljiv za život – šta možemo zvati biofiličkim univerzumom (biophilic universe) - treba da bude "podešen" na određeni način. Preduslovi za bilo koji život koji

poznamo – dugoživeće stabilne zvezde, stabilni atomi takvi kao ugljenik, kiseonik i silikon, sposobni za kombinovanje, itd – su osetljivi na fizičke zakone i prema veličini, opsegu širenja i sadržajima univerzuma.

Ovo može biti objašnjeno, on kaže, hipotezom da postoje mnogi “univerzumi” sa drugačijim zakonima i fizičkim konstantama i naš se dogodio da bude jedan koji pripada podskupu univerzuma koji su sprovodljivi u pojavljivanju kompleksnosti i svesti. Ako je ovo slučaj onda fino podešavanje ne bi bilo iznenađujuće.

Ris spominje najuticajnije varijacije ideje multiverzuma. U “večnoj inflaciji” ideji kosmologa Andreja Linde (Andrei Linde) i Aleksa Vajlenkina (Alex Vilenkin), univerzumi proizilaze od pojedinačnih velikih praskova sa prostorno-vremenskim dimenzijama potpuno drugačijih od onih iz univerzuma koji poznamo. Teza crne rupe Alana Gutha (Alan Guth), Dejvida Harisona (David Harrison) i Lija Smolina (Lee Smolin) drži da se univerzumi materijalizuju iz crnih rupa u uzajamno nedostupnim prostorno-vremenskim domenima. Konačno Lisa Rendal (Lisa Randall) i Raman Sundrum (Raman Sundrum) iznose predlog da postoje univerzumi u drugačijim prostornim dimenzijama koji mogu ili nemogu međusobno delovati gravitacijski sa svakim drugim. Ris ističe da su ove ideje o multiverzumu “visoko špekulativne” i zahtevaju teoriju koja dosledno opisuje fiziku supervisoke gustine, konfiguracije struktura na posebnim dimenzijama, i tako dalje. On primećuje da samo jedna od njih može biti tačna. I, ustvari, on dodaje, “Sasvim verovatno nijedna nije: postoje alternativne teorije koje bi vodile samo do jednog univerzuma.”

BLUNDERBUSOVA (BLUNDERBUSS) TEORIJA

Obojica i Pol Dejvis i Ričard Svinburn su odbili ideju o multiverzumu. Dejvis, fizičar i kosmolog, piše da “je trivijalno tačno da, u beskonačnom univerzumu, sve što se može desiti desiće se.” Ali ovo uopšte nije objašnjenje. Ako pokušavamo da shvatimo zašto je univerzum bio-prijateljski (bio-friendly), nismo potpomognuti ako nam je rečeno da svi mogući univerzumi postoje. “Kao i blunderbusova (blunderbuss) teorija, to objašnjava sve i ništa.” pod ovim on misli da je to tupava tvrdnja. Ako kažemo da je svet i sve u njemu nastalo pre pet minuta zajedno sa našim secanjima življenja mnogo godina i dokaza o događajima koji su se dogodili hiljadama godina pre, onda naša tvrdnja nemože biti odbačena. Ona objašnjava sve a ipak ništa.

Pravo naučno objašnjenje je, kaže Dejvis, kao jedini dobro-naciljan metak. Ideja o multiverzumu zamenjuje racionalno uređen svet sa beskonačno složenom šaradom i celu ideju “objašnjenja” pravi besmislenom. Svinburn je jednako jak u svom preziru prema multiverzalnom objašnjavanju: “Ludo je postulirati trilion (uzročno nepovezanih) univerzuma za objašnjavanje svojstava jednog univerzuma, kada će postularisanje jednog entiteta (Boga) završiti posao.”

Tri stvari mogu biti rečene s obzirom na argumente o podešavanju. Prvo, to je tvrda činjenica da mi živimo u univerzumu sa sigurnim zakonima i konstantama i život ne bi bio moguć ako bi neki od ovih zakona ili konstanti bio drugačiji. Drugo, činjenica da postojeći zakoni i konstante dozvoljavaju opstanak života ne odgovara na pitanje o poreklu života. Ovo je veoma drugačije pitanje, kao što ću pokušati da pokažem; ovi uslovi su potrebni za život da se pojavi ali ne i dovoljni. Treće, činjenica da je logički moguće da postoje višestruki univerzumi sa svojim sopstvenim zakonima prirode ne pokazuje da takvi univerzumi i postoje. Ti ostaje špekulativna ideja.

Ono šta je ovde posebno važno je činjenica da postojanje multiverzuma ne objašnjava poreklo zakona prirode. Martin Ris predlaže da postojanje različitih univerzuma sa svojim sopstvenim zakonima pokreće pitanje o zakonima koji upravljaju celim multiverzumom, gradeće teorije koja upravlja celinom. “osnovni zakoni koji upravljaju celim multiverzumom mogu dozvoliti raznolikost među univerzumima” on piše. “Neki od kojih možemo nazvati ‘zakonima prirode’ mogu u ovo većoj perspektivi biti lokalni propisi, dosledni sa nekom gradećom teorijom koja vodi celinu, ali ne i jedinstveno određeni tom teorijom”

Pitati kako su nastali zakoni koji upravljaju multiverzum je isto pitanje kao i o poreklu zakona prirode uopšte. Pol Dejvis primećuje:

Predlagači multiverzuma su često nejasni o tome kako su izabrani parametri vrednosti kroz definisanu celinu. Ako postoje “zakoni zakona” koji opisuju kako su parametri vrednosti dodeljeni kao jedna omaška sa jednog univerzuma na sledeći, onda smo mi samo prebacili problem

kosmičke biofilitike na još jedan nivo. Zašto ? Prvo, zato što nam je potrebno da objasnimo odakle dolaze zakoni zakona.

Neki su rekli da su zakoni prirode prosto slučajni rezultati načina na koji se univerzum ohladio posle velikog praska. Ali ,kako je Ris istakao, čak i takve slučajnosti mogu biti smatrane kao sekundarne manifestacije dubljih zakona koji upravljaju celinom univerzuma. Opet, čak i evolucija zakona prirode i promene konstanti slede određene zakone. "Mi smo i dalje ostavljeni sa pitanjem kako su nastali ovi 'dublji' zakoni. Bez obzira koliko daleko gurate ova svojstva univerzuma kao na neki način u 'nastajanju' njihovo pravo nastajanje mora da sledi sigurne prethodne zakone. "

Tako multiverzum ili ne, mi i dalje dolazimo do termina sa poreklom zakona prirode. I jedino vitalno objašnjenje ovde je božanski Um.

KAKO JE ŽIVOT OŽIVEO ?

Kada su masovni mediji prvi put izvestili o mojoj promeni pogleda na svet, ja sam bio citiran kako sam govorio da su DNK istraživanja biologičara , skoro neverovatnom kompleksnošću uređenja potrebnom za proizvodnju života, pokazala da inteligencija mora biti umešana. Prethodno sam pisao da postoji prostor za novi argument dizajnu u objašnjavanju prvog nastanka života od nežive materije – posebno gde je ova prva živa materija već posedovala kapacitet da se genetički razmnožava . Zadržao sam da nije postojalo zadovoljavajuće naturalističko objašnjenje za takav fenomen.

Ove izjave su izazvale nadvikavanja od kritičara koji su tvrdili da ja nisam bio upoznat s zadnjim radom u abiogenezi. Ričard Davkins je tvrdio da sam se pozivao na "boga praznine." U svom novom uvodu izdanja iz 2005 "Bog i filozofija" rekao sam, "Ja sam se oduševio da budem uveren od strane prijatelja bioloških-naučnika da su protobiolozi sada dobro sposobni da proizvode teorije o evoluciji prve žive materije i da su nekoliko od ovih teorija dosledne sa svim do sada potvrđenim naučnim dokazima." Ali na ovo moram da dodam opomenu da zadnji rad koji sam video pokazuje da sadašnji pogled fizičara na starost univerzuma daje premalo vremena ovim teorijama abiogeneze da završe posao.

Daleko važnije razmatranje je filozofski izazov suočen ispred studija o poreklu života. Većina studija o poreklu života su iznešene od strane naučnika koji se retko pozabavljaju filozofskim dimenzijama svojih otkrića. Filozofi su, s druge strane , malo rekli o prirodi i poreklu života. Filozofsko pitanje koje u studijama o poreklu života nije bilo odgovoreno je ovo : Kako može univerzum bezumne materije proizvesti bića sa suštinskim krajevima, samo-replikacijskim sposobnostima i „kodiranom hemijom“ ? Ovde se ne suočavamo sa biologijom već sa potpuno drugačijom kategorijom problema.

SVRHOM VOĐENI ORGANIZAM

Dozvolite da prvo pogledamo na prirodu života sa filozofskog stanovišta. Živa materija poseduje urođeni cilj ili završno-centritanu organizaciju koja nigde nije prisutna u materiji koja joj prethodi. U jednom od nekoliko skorašnjih filozofskih dela o životu, Ričard Kameron (Richard Cameron) je predstavio korisnu analizu ovih usmerenosti živih bića.

Nešto što je živo, kaže Kameron, će takođe biti teleologijsko – odnosno posedovaće urođene krajeve, ciljeve ili svrhe. “Savremeni biolozi, filozofi biologije i radnici u polju 'umetničkog života'”, on piše, “imaju još da proizvedu zadovoljavajući izveštaj o tome šta je živo i ja branim pogled da nam Aristotel može pomoći da popunimo ovu prazninu... Aristotel nije držao život i teleologiju da budu istovremeni prosto šansom, nego je definisao život u teleologijskim terminima držeći da je teleologija esencijalna životu živih stvari.”

Poreklo samo-razmnožavanja je drugi ključni problem. Istaknuti filozof Džon Halden (John Haldane) primećuje da teorije o poreklu života “ne pružaju dovoljno objašnjenje od kada one pretpostavljaju postojanje u početnoj fazi samo-razmnožavanja i nije pokazano da se ovo može pojaviti od strane prirodnih sredstava iz materijalne osnove.”

Dejvid Konvej (David Conway) rezimira ove dve filozofske dileme u odgovaranju Dejvid Hjumovom uverenju da životno-održavajući red univerzuma nije bio dizajniran nikakvom formom inteligencije. Prvi izazov je prouzvesti materijalističko objašnjenje za “pravo prvo nastajanje žive materije od nežive materije. Postojeća živa (postojeća živa – in being alive ?), živa materija poseduje teleologijsku organizaciju koja je sasvim odsutna da svega što joj prethodi.” Drugi izazov je proizvesti jednako materijalističko objašnjenje za “nastajanje iz vrlo najranijih životnih formi koje su bile nesposobne da se razmnožavaju, ili životnih formi sa kapacitetom za razmnožavanje sebe. Bez postojanja takvog kapaciteta ne bi bilo moguće drugačijim vrstama da nastanu kroz nasumične mutacije i prirodnu selekciju. Prema tome takvi mehanizmi nemogu biti prizvani ni u jednom objašnjenju o tome kako su se životne forme sa ovim kapacitetom prvo 'razvile' od onih bez njega.” Konvej zaključuje da ovi biološki fenomeni “nam pružaju razlog za sumnju da je moguće objasniti postojanje životnih formi u čisto materijalističkim terminima i bez regresa dizajnu.”

DUBOKI KONCEPTUALNI IZAZOV

Treća filozofska dimenzija o poreklu života se odnosi na poreklo kodiranja i obradu informacija što je centralno svim životnim formama. Ovo je dobro opisano od strane matematičara Dejvida Berlinskog (David Berlinski) koji je istakao da postoji bogata pripovedna drama koja okružuje naše trenutno shvatanje ćelije.

Genetska poruka u DNK je duplicirana u replikaciji i onda kopirana iz DNK u RNK u prepisu. Sledeći ovo postoji prevod pomoću kog je poruka iz RNK preneti amino kiselinama i konačno amino kiseline okupljene u proteinima. Dve osnovno drugačije strukture informacijskog rukovodstva i hemijske aktivnosti ćelije su usklađene univerzalnim genetičkim kodom.

Zapanjujuća priroda ovog fenomena postaje očigledna kada osvetlimo reč *kod*. Berlinski piše :

Sam po sebi kod je dovoljno poznat, proizvoljno ucrtavanje na kartu ili sistem veza između dva zasebna kombinatorna objekta. Morzova azbuka, da uzmemo poznat primer, usklađuje povlake i tačke sa slovima alfabeta. Istaći da su kodovi proizvoljni je istaći razliku između koda i čisto fizičke konekcije između dva objekta. Istaći da kodovi uključuju ucrtavanja na kartu je uklopiti koncept koda u matematički jezik. Istaći da kodovi odražavaju vezu neke vrste je vratiti koncept koda njegovoj ljudskoj upotrebi.

Ovo redom vodi do velikog pitanja: “Može li poreklo sistema kodirane hemije biti objašnjeno na način koji ne pravi nikakav apel kojoj god vrsti činjenica koje mi inače prizivamo da objasnimo kodove i jezike, sisteme komunikacije, otiskivanje običnih reči na svet materije?”

Karl Voez (Carl Voese), predvodnik u studijama o poreklu života, skreće pažnju na filozofski zbnjujuću prirodu ovog fenomena. Pišući u časopisu RNK (eng.RNA) on kaže: "Kodiranje, mehanistički i evolucijski aspekti problema sada postaju odvojena pitanja. Ideja da je genetsko izražavanje, kao i genetska replikacija, bilo skriveno nekim fundamentalnim fizičkim principom je otišla." Ne samo da nepostoji skriveni princip nego i samo postojanje koda je misterija. "Pravila kodiranja (rečnik kodskog prenosa) su poznata. Ona tek ne pružaju trag što se tiče toga zašto kod postoji i zašto je mehanizam prevođenja to što jeste." On otvoreno priznaje da mi neznamo ništa o poreklu takvog sistema. "Poreklo prevođenja, odnosno pre nego što je postao pravi dešifrujući mehanizam, je sada izgubljen u mračnosti prošlosti i ja ne želim da se ovde uplićem u mašuce (mašuce,-hand-waving?) špekulacije što se tiče toga koji bi procesi polimerizacije mogli prethoditi i prouzrokovati ga ili da špekulišem o poreklu tRNK (tRNA), tRNK sistema punjenja ili genetskog koda."

Pol Devis ističe isti problem. On promatra da su se mnoge teorije o biogenezi koncentrisale na hemiju života ali "život je više od samo kompleksnih hemijskih reakcija. Čelija je takođe sistem skladištanja, obrade i kopiranja informacija. Mi trebamo da objasnimo poreklo ove informacije i način na koji je mašinerija obrade informacije došla u postojanje." On naglašava činjenicu da gen nije ništa nego set kodiranih instrukcija sa preciznim receptom za proizvodnju proteina. Najvažnije, ove genetske instrukcije nisu vrsta informacije koju nađete u termodinamici i statističkoj mehanici; štaviše oni sadrže semantičku informaciju. Drugim rečima oni imaju specifično značenje. Ove instrukcije mogu biti efektivne samo u molekularnom okruženju sposobnom za tumačenje značenja u genetskom kodu. Pitanje o poreklu se uzdiže na vrh u ovoj tački. "Problem o tome kako značajna ili semantička informacija može spontano nastati iz kolekcije bezumnih subjekata do slepih sila bez svrhe predstavlja dubok konceptualni izazov. "

KROZ TAMNO STAKLO

Tačno je da protobiolozi imaju teorije o evoluciji prve žive materije, ali se oni suočavaju sa drugačijom kategorijom problema. Oni se suočavaju sa interakcijom hemikalija, dok se naša pitanja bave time kako nešto može suštinski biti svrhom vođeno i kako se materija može voditi obradom simbola. Ali čak i na njihovom sopstvenom nivou, protobiolozi su još daleko od ikakvog definitivnog zaključka. Ovo je istaknuto od strane dva prominentna istraživača porekla života.

Endi Nol (Andy Knoll) , profesor biologije na Harvardu i autor knjige "Život na mladoj planeti: prvih tri biliona godina života" (Life on a Young Planet: The First Three Billion Years of Life), ističe:

Ako pokušamo da ukratko prikažemo samo reči šta, na kraju dana, znamo o dubokoj istoriji života na Zemlji, o njenom poreklu, o njenim formativnim fazama koje su dale povoda biologiji koju vidimo oko nas danas, moram da priznam da mi gledamo kroz tamno staklo danas. Mi neznamo tačno kada je počelo, mi neznamo pod kojim okolnostima.

Antonio Lacano (Antonio Lazcano) predsednik Internacionalnog društva za studije o poreklu života (International Society for the Study of the Origin of Life) izveštava: "jedna karakteristika života, premda, ostaje sigurna: Život nije evoluirao bez genetičkog mehanizma – jednim sposobnim da smešta, kopira i prenosi do svog podmladaka informacija koje se mogu menjati vremenom.... precizno kako se razvila prva genetska mašinerija takođe i dalje stoji kao nerešen problem." Ustvari , on kaže "Tačna putanja za poreklo života možda nikad neće biti poznata"

Što se tiče porekla razmnožavanja, Džon Medoks (John Maddox) isluženi urednik *Prirode* (Nature) piše, "Prvenstveno pitanje je kada (i onda kako) se razvila seksualna reprodukcija. Uprkos decenijama špekulacija, mi neznamo." Konačno naučnik Džerald Šroeder ističe da postojanje uslova povoljnih za život i dalje ne objašnjava kako se život razvio. Život je bio sposoban da opstane jedino zbog povoljnih uslova na našoj paneti. Ali nepostoji zakon prirode koji upućuje materiju da proizvodi krajnje-usmerene, samo-kopirajuće entitete.

Pa kako mi objašnjavamo poreklo života ? Nobelovac Džordž Vald (George Wald) ,fiziolog, jednom je poznato izjavio da "mi biramo da verujemo nemoguće: da je život nastao spontano šansom." U kasnijim godinama on je zaključio da je prepostojeći um, koji on uzima za matricu fizičke realnosti, sačinio fizički univerzum koji izgaja život:

Kako je to, sa toliko drugih očitih opcija, mi smo u univerzumu koji poseduje samo taj specifičan niz svojstava koji uzgaja život ? Meni se kasnije dogodilo – moram da priznam sa nekim šokom isprva prama mojim naučnim senzibilitetima – da su oba pitanja mogla biti doneta u neki stepen podudaranja. Ovo je sa pretpostavkom da je um, radije nego nastajanje kao kasnija prirodna posledica u evoluciji života, uvek postojao kao matrica, izvor i uslov fizičke realnosti – da stvari od kojih je fizička realnost izgrađena su umne stvari. Um je taj koji je sastavio fizički univerzum koji uzgaja život i tako eventualno razvija stvorenja koja poznaju i stvaraju: naučno-, umetničko-, i tehnološko-praveća stvorenja.

Ovo je takođe i moj zaključak. Jedino zadovoljavajuće objašnjenje za poreklo takvog “krajnje-usmerenog, samo-kopirajućeg” života koji vidimo na zemlji je beskonačno inteligentan Um.

DA LI JE NEŠTO DOŠLO NI IZ ČEGA ?

U kasnijoj sceni u filmu „Zvuk muzike“ (The sound of Music) Marija (Maria) koju je igrala Džuli Endrjus (Julie Andrews) i Kapetan von Trep (Capitan von Trapp) kog je igrao Kristofer Plamer (Christopher Plummer) konačno priznaju njihovu ljubav jedno drugom. Svaki izgleda zadivljen time da je voljen od strane drugog i oni se zajedno pitaju kako se njihova ljubav dogodila. Ali oni izgledaju ubeđeni da je došla odnekud. U tekstu Ričarda Rodžersa (Richard Rodgers) oni pevaju:

*Ništa ne dolazi niodčega,
Ništa nikada nije moglo !*

Ali da li je to tačno ? Ili nešto može doći ni iz čega ? I kako to pitanje utiče na naše razumevanje toga kako je univerzum došao u postojanje ?

Ovo je građa naučne discipline kosmologije i kosmoloških argumenata u filozofiji. U 'Pretpostavkama ateizma' ja sam branio kosmološke argumente kao jedne koji za svoju početnu tačku uzimaju tvrdnju da postoji univerzum. Pod univerzumom ja sam mislio na jedno ili više bića uzrokovanih da postoje nekim drugim bićem (ili su to mogli biti uzroci postojanja drugih bića).

KONAČNI UNIVERZUM

U 'Pretpostavkama ateizma' i drugim ateističkim pisanjima, ja sam argumentovao da mi moramo uzeti sam univerzum i njegove najosnovnije zakone kao konačne. Svaki sistem objašnjavanja mora početi negde i sama ova početna tačka nemože biti objašnjena sistemom. Tako , neizbežno, svi takvi sistemi uključuju najmanje neke osnove koje same nisu objšnjene. Ovo je posledica sleđenja iz esencijalne prirode objašnjenja o tome zašto nešto što je činjenica slučaja, jeste slučaj.

Pretpostavimo, na primer , da primetimo da se nova bela boja iznad naše plinske peći pretvorila u prljavo braon. Mi istražujemo. Otkrivamo da se ovo uvek dešava sa tom vtstom peći i tom vrstom boje.

Pritiskajući naše ispitivanje u drugi stadijum, mi učimo da će se ovaj fenomen objasniti određenim širim i dubljim regularnostima hemijske kombinacije: sumpor u gasnim isparenjima formira mešavinu sa nečim iz boje i to je ono što joj menja boju. Idući još dalje mi smo dovedeni do nečistoće u našoj kuhinji kao jedne od nebrojenih posledica istinitosti sveobuhvatne atomsko-molekularne teorije strukture materije. I tako to ide. Na svakom stadijumu objašnjenje mora da pretpostavi neke stvari kao brutalne činjenice; to je samo tako kako stvari jesu.

Debatujući sa onima koji su verovali u Boga pokazao sam da su se oni suočavali sa istom ovom neminovnošću. Što god drugo teisti mogu misliti da objasne osvrtom na postojanje i prirodu njihovog Boga, oni nemogu izbeći uzimanje činjenice kao konačne i izvan objašnjavanja. I nisam video kako išta unutar našeg univerzuma može biti ili poznato ili razumno pretpostavljeno (pretpostavljeno – conjectured ??) da nagoveštava neku transcendentálnu realnost iza, iznad ili izvan. Pa zašto ne uzeti univerzum i njegove najosnovnija oblička kao konačne činjenice?

Sada, većina mojih gornjih diskusija su bile nošene na nezavisnosti razvoja u modernoj kosmologiji. Ustvari moje dve glavne antiteološke knjige su obe bile napisane dugo pre razvića kosmologije velikog praska ili uvođenja argumenta finog podešavanja iz fizičkih konstanti. Ali od ranih 1980-ih počeo sam da preispitujem. Priznao sam u toj tački da ateisti moraju biti posramljeni kosmološkim konsenzusom, jer je izgledalo da su kosmolozi pružali naučni dokaz za šta se Sv. Tomas Akvinas (St.(sveti) Thomas Aquinas) borio da se nije moglo filozofski dokazati; naime da je univerzum imao početak.

U POČETKU

Kada sam prvi put sreo teoriju velikog praska kao ateista, izgledalo mi je da je teorija napravila veliku razliku zbog toga što je predlagala da je univerzum imao početak to da je prva rečenica u Postanju (Genesis) ("U početku, Bog je stvorio raj i zemlju") bila povezana sa jednim događajem u univerzumu. Sve dok univerzum može komotno biti smatran da je ne samo bez kraja nego i bez početka, ostaje lako videti njegovo postojanje (i njegova najosnovnija obeležja) kao brutalne činjenice. I ako nije bilo razloga za misliti da je univerzum imao početak, neće ni biti potrebe postulirati nešto drugo što je proizvelo celu stvar.

Ali teorija velikog praska je sve to promenila. Ako je univerzum imao početak, postaje potpuno razumno, skoro neizbežno pitati šta je proizvelo ovaj početak. Ovo je radikalno promenilo situaciju.

U isto vreme ja sam predvideo da su ateisti bili vezani da bi videli kosmologiju velikog praska kao potrebno fizičko objašnjenje – objašnjenje koje, doduše, može biti zauvek nedostupno ljudskim bićima. Ali sam priznao da vernici mogu, jednako razumno, srdačno dočekati kosmologiju velikog praska kao tendenciju da potvrde svoje prethodno verovanje da je "u početku" univerzum stvoren od strane Boga.

Moderni kosmolozi su izgledali uznemireni kao i ateisti o potencijalnim teološkim implikacijama njihovog rada. Dakle, oni su smislili uticajne pravce bega koje su tražili da bi sačuvali neteistički status quo (status quo). Ovi pravci uključili su ideju multiverzuma, brojnih univerzuma generisanih beskrajnim vakumsko fluktuacijskim događajima i zamisao Stivena Hovkinga o samodovoljnom univerzumu.

DOK SE POČETAK PRIDRUŽI

Kao što sam ranije spomenuo, ja nisam našao da je alternativa multiverzuma veoma korisna. Postulacija mnogostrukih univerzuma je, smatrao sam, odista očajna alternativa. Ako postojanje jednog univerzuma zahteva objašnjenje, višestruki univerzumi zahtevaju mnogo veće objašnjenje: problem je uvećan faktorom koji god da je ukupan broj univerzuma. To malo podseća na slučaj učenika čiji učitelj neveruje da mu je pas pojeo domači pa on zamenjuje prvu verziju sa pričom da je čopor pasa – pojeo njegov domači.

Stiven Hovking je uzeo drugačiji pristup u svojoj knjizi "Kratka istorija vremena". On piše: "Sve dok je univerzum imao početak mi možemo pretpostaviti da je imao Tvorca. Ali ako je univerzum zaista samo-sadržan, nema granica ili ivica, on ne bi imao početka ni kraja, on bi jednostavno bio. Kakvo je mesto onda za Tvorca?" u pregledavanju knjige kada je izašla, istakao sam da je predlog sadržan u tom

zaključivanju retoričkog pitanja nemože pomoći nego apelovati na bezbožne. Koliko god da je kongenijalan taj zaključak, dodao sam, svako ko nije teoretski fizičar je vezan da pokuša da odgovori, kao neki karakter od Demon Renjonovog Brodveja (Damon Runyon'd Broadway) : "Ako veliki prasak nije bio početak, dalje to će barem koristiti dok se početak ne pridruži." Hovking lično mora barem da ima neku simpatiju s takvim odgovorom, jer je rekao, "Šireci univerzum ne isključuje Tvorca ali stavlja granice na to kada je izvršio svoj posao! "

Hovking je takođe rekao, "Jedan može reći da je vreme imalo početak u velikom prasku, u smislu da ranija vremena prosto ne bi bila definisana." Zaključio sam iz ove diskusije da, čak i da je bilo dogovoreno da je univerzum kakvim ga poznajemo počeo velikim praskom , fizičari moraju ipak radikalno ostati agnostici: fizički je nemoguće otkriti šta, ako je išta, prouzrokovalo taj veliki prasak.

Svakako je otkrivenje univerzuma u toku za razliku od statičkog večnog entiteta napravilo razliku u diskusiji. Ali moral priče je bio da, konačno, problemi u pitanju su radije bili filozofski nego naučni. I ovo me je dovelo natrag do kosmološkog argumenta.

NEŠTO ZA NAUKU PREVELIKO DA OBJASNI

Glavni filozofski kritičar kosmološkog argumenta za Božije postojanje je bio Dejvid Hjum (David Hume). Iako sam prihvatio Hjumove argumente u svojim ranijim knjigama, počeo sam da izražavam bojazni o njegovoj metodologiji. Na primer , istakao sam u jednom eseju, u (festschrift?) za filozofa Terensa Peneljhuma , da su određene pretpostavke Hjumovog razmišljanja rezultovale kritične greške. Ovo je uključilo njegovu tezu da ono što zovemo "uzrocima" nisu ništa više nego stvar asocijacije ideja ili nedostatak takvih asocijacija. Rekao sam da poreklo – ili barem potvrda za – naših uzročnih koncepata, temelja na kojima naše uzročno znanje mora biti bazirano, leži u našem obilnom i uvek ponovljenom iskustvu aktivnosti kao stvorenja od mesa i krvi delujući u umno-nezavisnom svetu (naime iskustvo da se gurnu ili povuču stvari i uspevanja u guranju ili vučenju nekih ali ne drugih; iskustvo upitavanja "šta bi se desilo ako" eksperimentisanja i zato pronalaženja kroz eksperiment "šta se dešava kad"). To je kao agenti koje stičemo, primenjujemo i potvrđujemo ideju uzroka i efekta i njegove sastavne ideje onoga što je neophodno i šta je nemoguće. Zaključio sam da čista Hjumianska priča nemože odrediti utemeljena značenja "uzroka" i "zakona prirode."

Ali u Dejvid Konvojevoj (knjizi) "Reotkriće mudrosti" (The rediscovery of Wisdom) i Ričard Svinburnovoj "Postojanje Boga" (The Existence of God) izdanja iz 2004-te, pronašao sam posebno efektivne odgovore na Hjumiansku (i Kantajansku (Kantian)) kritiku kosmološkog argumenta. Konvej se sistematično obraća svakom od Hjumovih prigovora. Na primer, Hjum je držao da nepostoji uzrok postojanja bilo koje serije fizičkih bića izvan zbira svakog posebnog člana serije. Ako postoje bespočetne serije ne-nužnih postojanih bića , onda je ovo dovoljan prigovor za univerzum kao celinu. Konvej je odbacio ovaj prigovor na temeljima da "uzročna objašnjavanje delova bilo koje takve celine u terminima drugih delova se nemogu dodati na uzročno objašnjavanje celine ako su elementi pominjani kao uzroci jesu elementi čije sopstveno postojanje traje u potrebi (traje u potrebi – stands in need?) za uzročnim objašnjavanjem." Tako, na primer, razmotrite softverski virus sposoban za kopiranje sebe na kompjuterima povezanim na mreži. Činjenica da je milion kompjutera zaraženo virusom u sebi ne objašnjava postojanje samo-kopirajućeg virusa.

S obzirom na isti Hjumianski argument, Svinburn je rekao:

Cele beskonačne serije neće uopšte imati objašnjenje , jer tamo neće biti uzroka članova serija ležeći izvan serija. U tom slučaju, postojanje univerzuma izvan beskonačnog vremena će biti neobjašnjiva brutalna činjenica. Postojeće objašnjenje (u terminima zakona) o tome zašto, jednom postojano, ono nastavlja da postoji. Ali šta će biti neobjašnjivo je njegovo postojanje uopšte kroz beskrajno vreme. Postojanje složenog fizičkog univerzuma je "preveliko" za nauku da objasni.

POTREBA ZA KREATIVNIM FAKTOROM

Kada se jedanput sretne Hjumanska kritika, moguće je primeniti kosmološki argument u kontekstu moderne kosmologije. Svinburn argumentuje da mi možemo objasniti stanja stvari samo u terminima drugih stanja stvari. Zakoni po sebi nemogu objasniti ova stanja. "Nama su potrebna stanja stvari kao i zakoni da bi objasnili stvari," on piše. "i ako ih nemamo za početak univerzuma zato što ne postoje ranija stanja onda mi nemožemo objasniti početak univerzuma." Ako postoji zakon koji će biti uverljiv onda će on morati da kaže nešto poput "prazan prostor neophodno uzdiže do materije-energije." Ovde je "prazan prostor" ništa, nego radije "odrediva pojedinost" nešto što je ver tamo. Ovo pouzdanje u zakone da dobijemo da je univerzum počeo iz "praznog prostora" takođe podiže pitanje zašto je materija-energija proizvedena u t^o vremenu radije nego nekom drugom.

Filozof nauke Džon Lesli je pokazao da nijedna od današnjih modernih kosmoloških špekulacija ne isključuje mogućnost Tvorca. Nekoliko kosmologa je špekulisalo da je univerzum nastao iz "ničega." Edvard Trajon (Edward Tryon) je 1973-će teoretisao da je univerzum bio fluktuacija u vakuumu većeg prostora. On je argumentovao da je totalna energija univerzuma bila nula zato što je gravitacijska obavezujuća (-obavezujuća-binding?) energija univerzuma pokazana kao negativna količina u jednačinama fizičara. Koristeći drugačiji pristup, Džim Hertl (Jim Hartle), Stiven Hovking i Aleks Vajlenkin (Alex Vilenkin) su špekulisali da je univerzum kvantno-fuktuirao u postojanje "iz ničega". "Ništa" je u određenim primerima haotična prostorno-vremenska pena sa fantastično visokom gustinom energije. Druga sugestija (od Hovkinga) je da "vreme postaje sve više i više poput prostora u ranijim i ranijim momentima u velikom prasku".

Lesli nemisli da su ove špekulacije relevantne jer, on kaže :

Bez obzira kako opisujete univerzum – kao da je postojao oduvek ili da je nastao iz tačke izvan prostora i vremena ili druge u svemiru ali ne u vremenu ili kao pokrenutog kvantno-? (quantum-fuzzily?) da nije bilo određene tačke na kojoj je počeo ili kako je imao totalnu energiju koja je nula – ljudi koji vide problem u pukom postojanju Nečega Radije Nego Ničega će biti manje skloni da se slože da je problem rešen.

Ako ste imali jednačinu detaljisanja verovatnoće nastajanja nečega u vakuumu, i dalje će te se pitati zašto se ta jednačina primenjuje. Hovking je , ustvari , zapazio potrebu za kreativnim faktorom da udahne vatru u jednačine.

U jednom intervjuu ubrzo posle izdavanja 'Kratke istorije vremena', Hovking je priznao da ovaj model nije imao nikakve veze sa postojanjem Boga. U govorenju da su zakoni fizike determinisali kako je počeo univerzum mi samo govorimo da Bog nije birao "da postavi univerzum da ide u nekom proizvoljnom putu koji mi ne bi razumeli. To ne govori ništa o tome da li ili nepostoji Bog – samo to da On nije proizvoljan."

DOBAR C-INDUKTIVNI ARGUMENT

Stari pokušaj da se objasni univerzum osvrtno na beskonačne serije uzroka je prepravljen u jeziku moderne kosmologije. Ali Džon Lesli nalazi ovo nezadovoljavajućim. Neki ljudi, on primećuje, tvrde da postojanje univerzuma u bilo kom datom momentu može biti objašnjeno činjenicom da je postojao u nekom ranijem momentu i tako dalje ad infinitum (prev.-do beskonačnosti). Onda postoje fizičari koji veruju da je univerzum postojao tokom beskonačnog vremena bilo da je smatran beskonačnom serijom praskova i kvrckanja (kvrckanja- crunches?) ili kao deo jedne večno šireće realnosti koja proizvodi nove veliko-praskajuće univerzume. Drugi još kažu da je univerzum postojao od konačne prošlosti jednom vrstom merenja ali tokom beskonačnog vremena drugim merenjem.

U odgovoru na ove pristupe Lesli iznosi da "postojanje čak i beskonačne serije prošlih događaja nemogu biti samo-objašnjavajuće napravljene kroz svaku čak i da su objašnjene prethodnom." Ako postoji beskonačna serija knjiga o geometriji koje duguju svoj obrazac kopiranju od drugih knjiga, mi i dalje nemamo adekvatan odgovor zašto su knjige takve kakve su (npr. to je o geometriji) ili zašto knjige uopšte postoje. Cele serije trebaju objašnjenje. "Mislite o vremenskoj mašini" on piše, "koja putuje u prošlost tako

da niko nikada nije trebao da je dizajnira i proizvede. Njeno postojanje formira samo-objašnjavajuću vremensku petlju ! (petlje – loop?). Čak i da putovanje kroz vreme ima smisla, ovo bi svakako bilo besmislica. “

Ričard Svinburn ukratko pokazuje svoje izlaganje kosmološkog argumenta rekavši : “Postoji prilična šansa da će, ako postoji Bog, On napraviti nešto od finoće i kompleksnosti univerzuma. Vrlo je malo verovatno da bi univerzum postojao neprouzrokovan, nego draže verovatnije da bi Bog postojao neprouzrokovan. Stoga argument iz postojanja univerzuma postojanju Boga je dobar C-induktivni argument.“ U skorašnjoj diskusiji sa Svinburnom primetio sam da njegova verzija kosmološkog argumenta izgleda tačno na osnovni način. Neka njena svojstva bi mogla biti prepravljena ali univerzum je nešto što zahteva objašnjenje. Ričard Svinburnov kosmološki argument pruža veoma obećavajuće objašnjenje, možda konačno ono pravo.

NALAŽENJE MESTA ZA BOGA

To je Šekspirova (Shakespeare's) stvar. U provom činu Makbeta (Macbeth), jedne od Šekspirovih najpoznatijih komada, Makbet i Bankvo (Banquo), dva generala u kraljevoj vojsci susreću trio veštica. Veštice im govore i onda nestaju.

Začuđen Bankvo kaže, "Zemlja ima (ima-hath?) mehuriće kao što i voda ima i ovi su od njih. Gde su nestali?"

"U vazduh," odgovara Makbet. "I šta je izgledalo telesno istopilo se kao dah u vetru."

Ovo je pozorišna i sjajna literatura. Ali iako ideja o osobi koja može da se istopi "kao dah u vetru" retko predstavlja problem za fanove pozorišta i literature, ona je u prošlosti zadala prilično prepreka za ovog filozofa u traganju prema "sleđenju dokaza gde god oni vodili."

TAMO NEMA NIKOG

U 'Bog i filozofija' i kasnijim izdanjima, argumentovao sam da koncept Boga nije bio konherentan zato što je pretpostavljao ideju netelesnog sveprisutnog Duha. Moja argumentacija je bila otvorena. Kako mi razumemo u običnim značenjima i odgovarajućim upotrebama, osoba je stvorenje od mesa i krvi. U ovom obziru, izraz "osoba bez tela" izgleda besmisleno, kao mala rima posvećena (posvećena - credited to?) Hjudžesu Mernsu (Hudgets Mearns):

Dok sam hodao uz stepenice
Sreo sam čoveka koji nije bio tamo.
On nije bio tamo danas ponovo.
O kako želim da je otišao.

(As i was walking up the stair
I met a man who wasn't there.
He wasn't there again today.
Oh, how i wish he'd go away.)

Reći "osoba bez tela" je veoma slično reći "neko ko nije tamo." Ako želimo da pričamo o "osobi bez tela", mi trebamo pružiti neka odgovarajuća značenja identifikovanja i reidentifikovanja osobe u nekom novom smislu reći "osoba."

Kasniji filozofi kao Peter Strouson (Peter Strawson) i Bedi Randl (Bede Rundle) su nastavili da razvijaju ovu kritiku. Nedavno, mi smo našli verziju ovog argumenta u delu Džona Geskina (John Gaskin), profesora filozofije i član koledža Trojstva (Trinity College), Dablin. On piše: "Odsutnost tela je zato ne samo činjenična osnova za sumnju da li osoba postoji (tamo nema nikog!). To su takođe temelji za sumnju da li bi takav netelesni entitet verovatno mogao biti agent."

Iako moćna, ova kritika je verodostojno bila adresirana od strane teista. Za vreme 1980-ih i 1990-ih postojala je renesansa teizma između analitičkih filozofa. Mnogi od ovih mislilaca su uradili opsežne studije o atributima pripisanih Bogu i takvim konceptima kao večnosti. Dva takva mislioca, Tomas Trejsi (Thomas Tracy) i Brajan Leftou (Brian Leftow) su sistematično odgovorili izazovu branjenja konherencije ideje "netelesnog sveprisutnog Duha." Dok se Trejsi obraća pitanju kako bestelesni agent može biti identifikovan, Leftou pokušava da pokaže da oba načina božanskog bića mogu delovati u univerzumu.

SAVRŠENSTVO AGENCIJE

U svojoj knjizi "Bog, akcija i utelotvorenje" (God, Action and Embodiement) i "Bog Koji deluje" (God Who Acts) , Trejsi je opširno odgovorio na moja pitanja o tome kako je moguće da postoji osoba bez tela i kako takva osoba može biti identifikovana. Trejsi smatra osobu (ljudsku i božansku) agentima koji mogu da deluju namerno. On vidi ljudsku osobu kao agenta organizma, telo sposobno namerne akcije. Ali iako svi utelotvoreni agenti (takvi kao ljudske osobe) moraju biti psiho-fizičke jedinice (i ne umovi plus tela), svi agenti nemoraju biti utelotvoreni. Nijedan antidualistički argument ne pokazuje da je telo neophodni uslov da bi se bilo agent, odkad je uslov da bi se bilo agent prosto biti sposoban za namernu akciju. Bog je agent, on uočava , čija svaka aktivnost je namerna akcija. Govoriti o Bogu kao ličnom biću je govoriti o Njemu kao o agentu namernih akcija. Božije sile akcija su jedinstvene i akcije pripisane Bogu u principu nemogu biti pripisane drugim agentima. Na primer, Bog je, kroz svoju namernu agenciju, agent koji dovodi u postojanje sva druga bića.

Trejsi posmatra da Bog može biti identifikovan kroz jedinstveni način u kom deluje. "Ako zamislimo Boga kao savršenstvo agencije, onda ćemo reći da je Bog radikalno samo-kreativni agent čiji život prikazuje savršeno jedinstvo namera i koji je svemoćni kreator svih stvari." Reći da je Bog voleći je reći da Bog voli na konkretne načine pokazane u Njegovim akcijama i da ove akcije predstavljaju njegov identitet kao agenta. Ali Bog je agent čiji su način života i siline akcija osnovno drugačiji od naših. Budući da je "okvir i sadržaj Božijih akcija jedinstven, onda će takođe biti i karakter Njegove ljubavi ili strpljenja ili mudrosti." Takvo shvatanje akcija može pomoći da se da sadržaj našim opisivanjima Boga kao volećeg ili mudrog, ali mi i dalje moramo da priznamo da je naše razumevanje radikalno ograničeno.

PRAVI NAMEŠTAJ SVETA

Brajan Leftou trenutno Nolot (Nolloth) profesor na Oksfordu, tretira ove teme u svojoj knjizi "Vreme i vecnost" (Time and Eternity). U mojoj raspravi s njim, Leftou ističe da je ideja Božanskog bića izvan vremena dosledna sa teorijom specijalne relativnosti. "Postoji mnoštvo drugačijih argumenata koje možete dati da pokušate i pokažete da je Bog izvan vremena," uočio je. "Jedan koji me malo impresionira je prosto da ako uzmete specijalnu teoriju relativnosti veoma ozbiljno , vi verujete da sve što se nalazi u vremenu je takođe i u prostoru. To je samo četvorodimenzionalni kontinuum. Nijedan teista nije nikada pomislio da je Bog doslovno bio tamo u prostoru. Ako On nije u prostoru i što god je u vremenu je i u prostoru, onda On nije u vremenu. Pitanje onda postaje : Koji smisao možete izvući iz postojanja personalnog bića izvan vremena?"

Leftou je nastavio :

Dakle, očigledno, mnoštvo ličnih tvrdnji se neće primeniti. On nemože zaboraviti. Vi možete jedino zaboraviti šta je u vašoj prošlosti. On nemože obustaviti da uradi nešto. Vi možete jedino obustaviti da uradite nešto što je preko vaše prošlosti. Ali postoje druge lične tvrdnje koje izgleda da neprave esencijalni osvrt vremenu – stvari kao poznavanje, koje može samo biti dispozicionalno stanje bez vremenskog osvrta. I , ja ću argumentovati, nameravajući takođe. Imati nameru takođe može biti dispozicionalno stanje takvo da ako bi se desile određene stvari vi bi ste uradili nešto. Tako sam ja sklon da mislim da je Bog izvan vremena. I da takođe možemo izvući neki smisao koji nas ne vodi u misterioznu zbrku.

Drugo pitanje koje je uputio je bilo kako to ima smisla govoriti o delovnju sveprisutnog Duha u prostoru ili svetu :

Ako je Bog bezvremen onda sve što radi On radi, tako da kažem, On radi sve odjednom , u jednom aktu. On nemože uraditi prvo jednu stvar pa zatim drugu nakon toga. Ali taj jedan akt može imati

efekte u drugačijim vremenima. On bi mogao u jednoj volji da odluči da sunce izlazi danas i da izlazi sutra i ovo ima efekte danas i sutra. Ovo međutim nije najosnovnije pitanje.

Najosnovnije pitanje je : Kako može postojati uzročna veza između bezprostornog, bezvremenskog bića i ukupnosti prostor-vremena ? Da li možete izvući smisao od toga veoma zavisi na čemu (se zasniva) je vaša teorija uzrokovanosti. Ako mislite da koncept uzroka uključuje esencijalni vremenski osvrt (i.e. taj uzrok je vezan za vreme) – na primer, uzrok je događaj koji prethodi drugi događaj i njegove druge određene odnose prema njemu – onda će to biti isključeno. Ali postoje analize uzorka koje ne uključuju taj esencijalni vremenski osvrt. Ja lično sam sklon pogledu da koncept uzroka nema zaista analizu – to je samo primitivni koncept i to uzrokovanje samo je primitivno odnos. To je deo pravog nameštaja sveta. Ako koncept uzroka nema analizu onda ne postoji ništa što ćete izvući iz njega načinom analize koji će izključiti primitivnu uzročnu vezu između nevremenskog Boga i celine vremena.

KOHERENTNA MOGUĆNOST

Studije Trejsija i Leftoua su barem pokazale da ideja sveprisutnog Duha nije suštinski nekoherentna ako vidimo takvog Duha kao agenta izvan prostora i vremena koji jedinstveno izvršava svoje namere u prostorno-vremenskom kontinuumu. Piranjeda li takav Duh postoji, kako smo videli, leži u srcu argumenata za Božije postojanje.

Što se tiče valjanosti ovih argumenata, slažem se sa Konvejevim zaključkom :

Ako je rezonovanje prethodnog poglavlja bilo zvučno, ne postoje filozofski argumenti za poricanje Boga da bude objašnjenje univerzuma i forme reda koji on ispoljava. Ovo je biće tako, ne postoji dobar razlog za filozofe da se još jednom ne vrate na klasičnu koncepciju njihovog subjekta, pružilo da ne postoji bolji načini za zadobijanje mudrosti.

OTVOREN ZA SVEMOGUĆNOST

Nauka u svojstvu nauke (science qua science?) nemože nabaviti argument za Božije postojanje. Ali tri elementa dokaza koje smo razmatrali u ovom volumenu – zakoni prirode , život sa njegovim teleološkom organizacijom i postojanje univerzuma – mogu jedino biti objašnjeni u svetlu Inteligencije koja objašnjava oba i njihovo postojanje i ono (postojanje) sveta. Takvo otkriće Božanskog ne dolazi kroz eksperimente i jednačine nego kroz razumevanje struktura koje one otkrivaju i ocrtavaju.

Sada , sve ovo može da zvuči abstraktno i bezlično. Može biti pitano kako ja kao osoba odgovaram na otkriće krajnje Realnosti koja je sveprisutni i sveznajući Duh ? moram ponovo da kažem da je putovanje do mog otkrića Božanskog dotle bilo hodočašće razloga. Sledio sam argumente gde god da su me odveli. I doveli su me do prihvatanja postojanja samo-postojanog, nepromenljivog, nematerjalnog, svemoćnog i sveznajućeg Bića.

Svakako postojanje zla i patnje mora biti suočeno. Međutim , filozofski govoreći, ovo je odvojeni problem od pitanja o Božijem postojanju. Od postojanja prirode , mi stižemo do temelja nNjegovog postojanja. Priroda možda ima svojih nesavršenosti ali ovo ne govori ništa o tome da li je imala krajnji Izvor. Dakle postojanje Boga ne zavisi o postojanju garantovanog ili negarantovanog zla.

S obzirom na objašnjavanje prisutnosti zla, postoje dva alternativna objašnjenja za one koji prihvataju postojanje Božanskog. Prvo je to - Aristotelovog Boga koji ne interveniše u svetu. Drugo je odbrana slobodne volje, ideja da je zlo uvek mogućnost ako su ljudska bića istinski slobodna. U Aristotelovoj građi, kada je posao stvaranja jedanput završen, Bog ostavlja univerzumske subjekte zakonima prirode, iako možda ponekad pruži draže udaljena i odvojena odobrenja osnovnih principa pravde. Odbrana slobodne volje zavisi od ranijeg prihvatanja građe božanskog otkrovenja, ideje da je Bog otkrio sebe.

OTVOREN ZA JOŠ UČENJA

Kuda idem nadalje ? Na prvom mestu ja sam potpuno otvoren za još učenja o bizanskoj Realnosti, posebno u svetlu toga šta znamo o istoriji prirode. Drugo, pitanje da li se Božanstvo samo otkrilo u ljudskoj istoriji ostaje valjana tema diskusije. Vi nemožete ograničiti mogućnosti svemogućnosti osim da proizvedete logički nemoguće. Sve ostalo je otvoreno za svemogućnost.

Dodatak B u ovom volumenu je izveštaj mog dijaloga na ovu kasniju temu sa biblijskim učenjakom i Anglikanskim biskupom N.T. Vrajtom (N.T.Wright) , sa naročitim osvrtom na Hrišćansku tvrdnju da je Bog postao čovek u ličnosti Isusa Hrista. Kao što sam rekao više od jedanput , nijedna druga religija ne uživa ni u čemu sličnom kombinaciju harizmatične figure kao Isusa i prvoklasnog intelektualca kao Sv. Pavla. Ako želite da svemogućnost postavi religiju, čini mi se da je ovo ona koja nadmašuje !

SPREMAN DA SE POVEŽEM

Želim da se vratim sada paraboli sa kojom sam počeo ovaj deo. Govorili smo o satelitskom telefonu otkrivenom od strane ostrvskog plemena i pokušajima da se objasni njegova priroda. Parabola se završila sa plemenskim mudracem koji je bio ismejan i ignorisan od strane naučnika. Ali hajde da zamislimo da se završila drugačije. Naučnici su usvojili kao radeću hiptezu mudracovu sugestiju da je telefon medijum kontakta sa drugim ljudima. Nakon daljih studija, oni potvrđuju zaključak da je telefon povezan na mrežu koja transmituje glasove stvarnih ljudi. Oni sada prihvataju teoriju da inteligentna bića postoje "tamo negde".

Neki od neustrašenijih naučnika idu čak i dalje. Oni rade da dešifruju zvukove koje čuju na telefonu. Oni prepoznaju uzorke i ritmove koji im omogućuju da razumeju šta je rečeno. Ceo njihov svet se menja. Znaju da nisu sami. I određenoj tački oni prave kontakt.

Analogija je laka za primenu. Otkrivanje fenomena kao što su zakona prirode – komunikacijska mreža parabole – je vodilo naučnike, filozofe i druge da prihvate postojanje beskonačno inteligentnog Uma. Neki tvrde da su uspostavili kontakt sa ovim Umom. Ja nisam – još uvek. Ali ko zna šta može da se dogodi sledeće ?

Jednog dana mogao bih da čujem Glas koji kaže, "Možeš li da me čujes sada?"

DODACI

U ovoj knjizi ja sam podvukao argumente koji su me doveli do promene mog mišljenja o postojanju Boga. Kao što ste приметили ranije , Dejvid Konvejevo 'Reotkriće mudrosti' je igralo važnu ulogu u toj promeni.druga knjiga koju sam preporučio na drugim forumima je "Čuda sveta" (The Wonder of the World) od Roja Abrahama Vargezea (Roy Abraham Varghese). U mom novom uvodu u 'Bog i filozofja' rekao sam da bi bilo koji naslednik 'Boga i filozofije' "trebao da uzme u obzir" 'Čuda sveta', "koja pruža ekstremno opširan argument induktivnog argumenta iz reda prirode." Odkad je Vargeze sarađivao samnom u izdavanju sadašnje knjige , upitao sam ga da dopuni moje odraze sa analizama i procenom argumenata trenutne generacije ateista. Njegov papit nazvan " 'Novi ateizam' : kritička procena Davkinsa, Deneta, Volperta, Harisa i Stendžera" sačinjava dodatak A.

Dodatak B se tiče tvrdnje da postoji samootkrovenje Boga u ljudskoj istoriji u ličnosti Isusa Hrista. Tvrdnja je odbranjena od strane jednog od današnjih najviših Novo Zavetnih školaraca, Biskupa N.T. Vrajta. U mom pogledu Vrajtovi odgovori na moje pređašnje kritike božanskog samootkrovenja, obe u sadašnjem volumenu i u njegovim knjigama, sadrže najmoćniji slučaj za Hrišćanstvo koje sam ikada video.

U ovoj knjizi sam uključio oba dodatka zato što su oba primeri vrste rezonovanja koje me je vodilo do promene mišljenja o Božijem postojanju. Osećao sam da je prikladno da ih uključim u njihovoj potpunosti zato što su originalni doprinosi koji značajno unapređuju diskusiju dok takođe daju čitaocima neki uvid u pravac mog neprekidnog putovanja. Kada se uzmu zajedno s Delom II , "Moje otkriće Božanskog" , oni čine organsku celinu koja pruža moćnu novu viziju filozofije religije.

DODATAK A

**"NOVI ATEIZAM" : KRITIČKA PROCENA DAVKINSA, DENETA, VOLPERTA,
HARISA I STENDŽERA**

Roj Abraham Vargeze

U osnovi "novog ateizma" je verovanje da nepostoji Bog, da nema večnog i beskrajnog Izvora svega postojećeg. To je ključno verovanje koje treba da bude utvrđeno u većinu argumenata da bi radili. Moje je uverenje ovde da "novi ateisti", Ričard Davkins, Daniel Denet, Levis Volpert, Sem Haris i Viktor Stendžer (Victor Stenger) ne samo da nisu uspeli da naprave slučaj za ovo verovanje nego oni ignorišu prave fenomene koji su naročito relevantni po pitanju da li postoji Bog.

Kako ja to vidim, pet fenomena su očigledni u našem neposrednom iskustvu koje jedino može biti objašnjeno u terminima postojanja Boga. Ovi su, prvo, racionalno implicitni u svom našem iskustvu fizičkog sveta; drugo, život, kapacitet da se autonomno deluje; treće, svest, sposobnost da se bude svestan; četvrto, konceptualna misao, moć artikulisanja i razumevanja značajnih simbola takvih kao što su ugrađeni u jeziku; i, peto, ljudi sami, "centar" svesti, misli i akcije.

Tri stvari trebaju biti rečene o ovim fenomenima i njihovoj primeni na postojanje Boga. Prvo, mi smo naviknuti na slušanje o argumentima i dokazima za Božije postojanje. U mom pogledu, takvi argumenti su korisni u artikulisanju određenih fundamentalnih uvida, ali nemogu biti smatrani "dokazima" čija formalna valjanost determiniše da li postoji Bog. Radije, svaki od fenomena navedenih ovde, na svoj sopstveni način, pretpostavlja postojanje beskonačnog, večnog Uma. Bog je uslov koji je temelj svega što je očigledno u našem iskustvu. Drugo, kao što bi trebalo da bude očigledno iz prethodne tačke, mi ne govorimo o verovatnoćama i hipotezama, nego o suočavanju sa fundamentalnim realnostima koje nemogu biti opovrgnute bez samo-kontradikcije. Drugim rečima, mi ne primenjujemo verovatnoću teorema na određene setove podataka, nego razmatramo daleko osnovnije pitanje o tome kako je moguće proceniti podatke uopšte. Jednako, to nije stvar dedukcije Boga iz postojanja određenih složenih fenomena. Radije, Božije postojanje je pretpostavljeno svim fenomenima. Treće, ateisti, novi i stari, su se žalili da ne postoje dokazi za Božije postojanje, i neki teisti su odgovorili da naša slobodna volja može biti sačuvana jedina ako su takvi dokazi neprisilni. Pristup ovde uzet je da mi imamo sve dokaze koji su nam potrebni u našem neposrednom iskustvu i da jedino je namerno odbijanje da se "pogleda" odgovorno za ateizam bilo koje vrste.

U razmatranju našeg neposrednog iskustva, izvedimo misaoni eksperiment. Zamislite na minut mermerni sto ispred vas. Da li mislite da bi, kroz dat trilion godina ili beskonačno vreme, ovaj sto mogao odjednom ili postepeno da postane svestan, svestan svojih okruženja, svestan svog identiteta na način na koji ste vi? Prosto je nezamislivo da bi ovo moglo da se desi. I isto važi za bilo koju vrstu materije. Kada jednom razumete prirodu materije, mase-energije, vi shvatate da njenom samom sustinom ona nikada ne bi mogla postati "svesna", nikada "misliti", nikada reći "ja." Ali ateistička pozicija je da, u nekoj tački istorije univerzuma, nemoguće i nezamislivo uzima mesto. Nepromenljiva materija (ovde uključujemo i energiju) u nekoj tački, postaje "živa", zatim svesna, zatim konceptualno sposobna, zatim jedno "ja". Ali vrateći se našem stolu mi vidimo zašto je ovo prosto smešno. Sto nema nijedno od svojstava da bude svestan i za dato beskonačno vreme on nemože "steći" takva svojstva. Čak i da jedan pribeleži to mukom postignutim scenariom o poreklu života, jedan bi morao da se rastane sa nečijim mišljenjem da predlaže da, u datim određenim uslovima, parče mermera može da proizvede koncepte. I na podatomskom nivou, što važi za sto važi i za sve druge materije u univerzumu.

Tokom zadnjih trista godina, empirijski naučnici su otkrili nemerljivo više podataka o fizičkom svetu nego što je ikada bilo zamišljeno od strane naših predaka. Ovo uključuje opsežno razumevanje genetike i neuronskih mreža koje su osnov života, svesti, misli i sebe. Ali iza kazivanja da ova četiri fenomena rade sa fizičkom infrastrukturom koja je bolje shvaćena nego ikada pre, nauka nemože reći ništa o prirodi ili poreklu samih fenomena. Iako su pojedini naučnici pokušali da ih objasne kao manifestacije materije ne postoji mogući način da se pokaže da je moje razumevanje ove rečenice ništa više od specifične nervne transakcije. Sigurno, postoje nervne transakcije koje prate moje misli – i moderna neuronauka je tačno odredila regije mozga koje podržavaju drugačije vrste mentalnih aktivnosti. Ali reći da je data misao jedan specifični set nervnih transakcija je jednako glupavo kao predlagati da ideja pravde nije ništa više od određene oznake mastilom na papiru. Nekoherentno je onda predlagati da su svest i misao prosto i samo fizičke transakcije.

Datim ograničenim prostorom ovde, ja predstavljam ekstremno sažet pregled pet osnovnih fenomena koji su temelj našeg iskustva sveta i koji nemogu biti objašnjeni unutar građe "novog ateizma". Detaljnija studija se može naći u mojoj predstojećoj knjizi "Nedostajuća spojnica" (The Missing Link).

RACIONALNOST

Davkins i drugi su upitali, "Ko je stvorio Boga?". Sada se, očito, teisti i ateisti mogu složiti oko jedne stvari: ako išta uopšte postoji, mora postojati nešto što mu prethodi, što je oduvek postojalo. Kako je ova večno postojeća realnost došla u postojanje? Odgovor je da nikada nije došla u postojanje. Oduvek je postojala. Odaberite: Bog ili univerzum. Nešto je oduvek postojalo.

Upravo se u ovoj tački tema racionalnosti vraća u prvi red. Suprotno tvrdnjama ateista postoji značajna razlika između onoga što teisti i ateisti tvrde da oduvek postoji. Ateisti kažu da je objašnjenje univerzuma prosto da je večno postojeći ali mi nemožemo objasniti kako je ovo večno postojeće stanje stvari došlo u postojanje. To je neshvatljivo i mora biti prihvaćeno kao takvo. Teisti su međutim nepokolebljivi u isticanju da je Bog nešto što nije krajnje neshvatljivo: Božije postojanje je neshvatljivo nama ali ne i Bogu.

Mi možemo videti da Božije postojanje mora imati svoju sopstvenu unutrašnju logiku zato što racionalnost može postojati u univerzumu jedino ako je utemeljena na krajnjoj racionalnosti. Drugim rečima, takve pojedine činjenice kao naš kapacitet da znamo i objašnjavamo istine, uzajaman odnos između delovanja prirode i našeg abstraktnog opisivanja ovih delovanja (šta je fizičar Judžin Vajgner (Eugene Wigner) nazvao nerazumna efektivnost matematike), i uloga takvih kodova (sistema simbola koji deluju u fizičkom svetu) kao genetičkih i nervnih u najosnovnijim nivoima života samim svojim postojanjem manifestuju osnivačku i prodornu (prodornu – allpervasive?) prirodu racionalnosti. Šta je ova unutrašnja logika mi nemožemo videti iako tradicionalne ideje o prirodi Boga svakako daju neke nagoveštaje. Na primer, Eleonor Stamp (Eleonore Stump) i Norman Krecman (Norman Kretzmann) su argumentovali da božanski atributi apsolutne jednostavnosti, kada su potpuno shvaćeni, pomažu da se pokaže zašto Bog nemože da nepostoji. Alvin Plantiga ističe da Bog shvaćen kao neophodno Biće postoji u svim mogućim svetovima.

Ateisti mogu odgovoriti na dva načina: univerzum je može da ima unutrašnju logiku za svoje postojanje, koju mi nemožemo da vidimo; i / ili mi nemoramo da verujemo da je moralo da postoji Biće (Bog) sa svojom sopstvenom unutrašnjom logikom za postojanje. U prvoj tački, teisti će reći da nepostoji takva stvar kao što je "univerzum" koji postoji izvan zbira ukupnih stvari koje ga sačinjavaju, i mi znamo za činjenicu da nijedna od stvari u univerzumu nema ikakvu unutrašnju logiku beskonačnog postojanja. U drugoj teisti prosto ističu da postojanje racionalnosti koju mi nepogrešivo doživljavamo – krećući se od zakona prirode do našeg kapaciteta za racionalno razmišljanje – nemože biti objašnjeno ako nema krajnji osnov koji može biti ništa manje nego beskonačni Um. "Svet je racionalan," primetio je veliki matematičar Kurt Gudel (Kurt Gödel). Relevantnost ove racionalnosti je da "red sveta odražava red vrhovnog Uma koji ga vodi." Realnost racionalnosti nemože biti izbegnuta ikakvim pozivanjem na prirodnu selekciju. Prirodna selekcija pretpostavlja postojanje fizičkih entiteta koji međusobno deluju u skladu sa specifičnim zakonima i koda koji upravlja procesima života. I govoriti o prirodnoj selekciji je pretpostaviti da postoji neka logika onoga što se desava u prirodi (prilagođavanje) i da smo mi u stanju da shvatimo ovu logiku.

Vraćajući se na raniji primer mermernog stola, mi govorimo da sama prava racionalnost koja je osnov našeg razmišljanja i koju mi susrećemo u našoj studiji o matematički preciznom univerzumu nemože biti generisana od strane kamena. Bog nije krajnja brutalna činjenica, nego krajnja Racionalnost koja je ugrađena u svakoj dimenziji postojanja.

Novi, iako nemogući, okret pitanju o poreklu fizičke realnosti je Danijel Denetova tvrdnja da univerzum "sam sebe stvara *ex nihilo* ili barem izvan nečega što je dobro tek uz nerazlučivo iz ničega uopšte." Ova ideja je bila najjasnije predstavljena od strane drugog novog ateiste, fizičara Viktora Stendžera koji je predstavio svoje sopstveno rešenje porekla univerzuma i zakona prirode u "Ne dizajnom: Poreklo univerzuma" (Not by Design: Origin of the Universe), "Da li je nauka pronašla Boga?" (Has Science Found God?) "Razumljivi kosmos" (The Comprehensible Cosmos) "Bog: Propala hipoteza." (God: The Failed Hypothesis).

Između ostalih stvari, Stendžer nudi novu kritiku ideje o zakonima prirode i njihovim navodnim implikacijama. U "Razumljivom kosmosu", on drži da ovi takozvani zakoni nisu preneti odozgo niti ugrađena ograničenja u ponašanje materije. Oni su prosto ograničenja putem kojih fizičari mogu da formulišu njihove matematičke tvrdnje o opažanjima. Stendžerov slučaj je izgrađen na njegovoj interpretaciji ključne ideje u modernoj fizici, simetriji. Prema većini izveštaja moderne fizike *simetrija* je bilo

koja vrsta transformacije koja dopušta zakone prirode koji primenjuju na sistem nepromenjeno. (prev.- ovu rečenicu nisam znao kako da postavim..). Ideja je inicijalno bila primenjena na diferencijalne jednačine klasične mehanike i elektromagnetizam a zatim primenjena na nove načine na specijalnoj relativnosti i pobleme kvantne mehanike. Stendžer daje svojim čitaocima pregled ovog moćnog koncepta ali onda nastavlja da izvlači dva nekoherentna zaključka. Jedan je da principi simetrije eliminišu ideju zakona prirode i drugi da ništa može proizvesti nešto zato što je "ništa" nestabilno !

Začuđujuće "Strašljiva simetrija" (Fearful Symmetry), knjiga Entonija Zia (Anthony Zee), vodećeg autoriteta o simetriji, koristi iste činjenice koje je naveo Stendžer da bi dostigao veoma drugačiji zaključak :

Simetrija je sve više igrala centralnu ulogu u razumevanju fizičkog sveta...Fundamentalni fizičari su uzdržani verom da je krajnji dizajn preplavljen simetrijama. Savremena fizika ne bi bila moguća bez simetrije da nas vodi...Kako se fizika kreće podalje od svakidašnjeg iskustva i bliže umu Krajnjeg Dizajnera , naši umovi su dalje istrenirani od svojih poznatih sidrenja... ja volim da mislim o Krajnjem Dizajneru drfinisanim od strane Simetrije, Deus Congruentiae .

Stendžer argumentuje da "ništa" nije savršeno simetrično zato što ne postoji apsolutna pozicija, vreme, brzina ili ubrzanje u praznini. Odgovor pitanju "Odakle su došle simetrije ?" kaže on da su one tačno simetrije praznine zato što su zakoni prirode samo ono što bi bilo očekivano da budu ako su došli ni iz čega.

Stendžerova osnovna zabluda je jedna stara : to je greška tretiranja "ničega" kao vrstu "nečega." Vekovima , mislioci koji su razmatrali koncept "ničega" su pažljivo naglašavali tačku da "ništa" nije vrsta nečega. Apsolutno ništavilo znači nikakvi zakoni, nikakvi vakuumi, nikakva polja, nikakve strukture, nikakvi fizički mentalni entiteti bilo koje vrste – i nikakve "simetrije." Ona nema svojstva ili potencijalnosti. Apsolutno ništavilo nemože proizvesti nešto dato beskrajnim vremenom – ustvari nemože biti vremena u apsolutnom ništavilu.

Šta je sa Stendžerovom idejom , fundamentalnom u njegovoj knjizi 'Bog : Propala hipoteza', da se nastajanje univerzuma iz "ničega" ne krši principe fizike zato što je energija univerzuma nula ? Ovo je ideja prvo osnovana od strane fizičara Edvarda Tajrona (Edward Tyron) koji je rekao da je pokazao da je mrežna energija univerzuma skoro nula i da zato ne postoji kontradikcija u govorenju da je došla ni iz čega otkada je ništa. Ako saberete vezivnu (privlačnu) energiju gravitacionalne privlačnosti, koja je negativna, i ostatak sve mase univerzuma , koja je pozitivna, dobijate skoro nulu. Nikakva bi energija onda bila potrebna da se stvori univerzum i zato Tvorac nije potreban.

Prema ovoj i sličnim tvrdnjama, ateistički filozof J.J.C. Smart (J.J.C.Smart) ističe da postulacija univerzuma sa nultom energijom i dalje ne odgovara na pitanje zašto bi uopšte nešto trebalo da postoji. Smart primećuje da hipoteza i njene moderne formulacije i dalje pretpostavljaju strukturalno prostor-vreme, kvantno polje i zakone prirode. Dakle, oni se ne obraćaju pitanju zašto postojeće stvari postoje niti se suočavaju sa pitanjem da li postoji avremenski uzrok prostorno-vremenskog univerzuma.

Očigledno je iz ove analize da Stendžer ostavlja dva fundamentalna pitanja neodgovorena : Zašto postoji nešto a ne apsolutno ništavilo ? I zašto se nešto što postoji usklađuje sa simetrijom ili formira složene strukture ?

Zi postavlja iste činjenice simetrije navedene od strane Stendžera da dostigne zaključak da je izvor simetrije Um krajnjeg Dizajnera. Zakoni prirode, ustvari, reliktuju skrivene simetrije u prirodi. I to je simetrija koja, ne prosto zakoni prirode, pokazuje ka racionalnosti i inteligentnosti kosmosa – racionalnosti ukorenjene u Umu Boga.

ŽIVOT

Sledeći fenomen za razmatranje je život. U pogledu Toni Fluovog tretiranja materije u ovom volumenu, nije potrebno mnogo reći o pitanju o poreklu života. Trebao bih istaći, međutim, da trenutne diskusije o pitanju čak ne izgledaju svesno o ključnim pitanjima. Postoje četiri dimenzije živih bića. Takva

bića su agenti, tragači cilja, i samo-replikatori i četvrto oni su semiotički vođeni (semiotički vođeni-semiotically driven??)(njihovo postojanje zavisi od uzajamnog delovanja između kodova i hemije). Svako i sva živa bića deluju ili su sposobna za delovanje. I svako takvo biće je sjedinjeni izvor i centar svih njegovih akcija. Od kada su ovi agenti sposobni za preživljavanje i nezavisno delovanje, njihove akcije su u nekom obliku vođene ciljevima (ishrana) i oni se mogu reprodukovati; oni su zato ciljno-tražeći, samo-replicirajući agenti. Osim toga, kako H. H. Pattee (Howard H. Pattee) ističe, vi nalazite u živim bićima interakciju semiotičkih procesa (pravila, kodovi, jezici, informacija, kontrola) i fizičkih sistema (zakoni, dinamika, energija, sile, materija).

Od knjiga pod proučavanjem ovde samo se Davkins obraća pitanju o poreklu života. Volpert je prilično iskren o stanju polja : "Ovo nije reći da su sva naučna pitanja vezana za evoluciju rešena. Naprotiv, poreklo samog života, evolucija čudesne ćelije od koje su sve žive stvari razvile, je i dalje slabo shvaćena." Denet je u pređašnjim radovima prosto uzeo za gotovo da neki materijalistički prikaz mora biti tačan.

Nažalost, čak i na fizičko-hemijskom nivou, Davkinsov pristup je očigledno neadekvatan ili gore. "Ali kako je život počeo?" pita on. "Poreklo života je bio hemijski događaj ili serija događaja pomoću kojih su vitalni uslovi za prirodnu selekciju prvo se ostvarili...Jednom kada je vitalni sastojak – neka vrsta genetičkog molekula – na mestu, prava Darwinova prirodna selekcija može da sledi." "Kako se ovo desilo?" "Naučnici se pozivaju na magiju velikih brojeva...Lepota antropičkog principa je da nam on govori, protiv sve intuicije, da hemijski model treba samo da predvidi da će se život razviti na planeti za milijardu milijardi da nam da dobro i potpuno zadovoljavajuće objašnjenje za prisutnost života ovde."

Dat ovaj tip rezonovanja, koji je bolje opisan kao bezočno vežbanje u sujeverju, bilo šta što želimo treba da postoji negde ako se mi samo "pozovemo na magiju velikih brojeva." Jednorozni ili eliksir mladosti, čak i ako "staggeringly?" neverovatno" će se obavezno desiti "protiv sve intuicije." Jedini uslov je "hemijski model" koji "samo treba da predvidi" ova dešavanja "na planeti za milijardu milijardi."

SVEST

Na sreću, stvari nisu sasvim tako loše u studijama svesti. Danas postoji rastuća svesnost o svesnosti.

Mi smo svesni, i svesni da smo svesni. Niko nemože da porekne ovo bez samo-kontradikcije – iako neki ustraju u ovome. Problem postaje nerešiv kada shvatite prirodu neurona. Pre svega neuroni ne pokazuju sličnost sa našim svesnim životom. Drugo i važnije, njihova fizička svojstva ni na jedan način ne daju razloga za verovanje da oni mogu ili da će proizvesti svest. Svest je povezana sa određenim regijama mozga ali kad su isti sistemi neurona prisutni u moždanoj osnovi ne postoji "proizvodnja" svesti. U stvari, kako fizičar Džerald Šroeder ističe, ne postoji esencijalna razlika u krajnjim fizičkim sastavnim delovima gomile peska i Ajnštajnovog mozga. Samo slepa i neosnovana vera u materiju leži iza tvrdnje da određeni delići materije mogu odjedanput "stvoriti" novu realnost koja ne uključuje nikakvu sličnost sa materijom.

Iako središnje telo-um studije danas priznaju realnost i proizilazeću misteriju svesti, Daniel Denet je jedan od preostalih filozofa koji nastavlja da izbegava očigledno. On kaže da pitanje da li je nešto "zaista svesno" nije interesantno ili odgovorljivo i tvrdi da mašine mogu biti svesne zato što smo mi mašine koje su svesne !

Funkcionalizam, Denetovo "objašnjenje" za svest, kaže da mi ne bi trebali da budemo zabrinuti sa tim šta pravi takozvani mentalni fenomen. Radije mi bi trebali da istražujemo funkcije izvođene ovim fenomenom. Bol je nešto što stvara izbegavanje reakcije; misao je vežba u rešavanju problema. Niti treba da bude smatran kao privatni događaj koji se odigrava na nekom privatnom mestu. Isto tako sa svim navodnim mentalnim fenomenima. Biti svestan znači izvoditi ove funkcije. Budući da ove funkcije mogu biti kopirane neživim sistemima (npr. Kompjuter rešava probleme), ne postoji ništa misteriozno o "svesti". I sigurno ne postoji razlog za ići iza fizičkog.

Ali ono šta ovaj izveštaj izostavlja je činjenica da su sve mentalne akcije praćene svesnim stanjima, stanjima u kojima smo svesni onoga što radimo. Ni u kom pogledu funkcionalizam ne objašnjava

ili tvrdi da objašnjava stanje svesnosti, ili biti svestan, znanja o čemu razmišljamo (kompjuteri "neznaju" šta rade). Još manje nam kazuje ko je svestan, svestan i misli. Denet, zabavno, kaže da je osnova njegove filozofije "apsolutizam trećeg lica" koji ga ostavlja u poziciji potvrđivanja. "Ja ne verujem u 'ja'".

Interesantno, neki od najjačih kritičara Deneta i funkcionalizma su i sami fizikalisti – Dejvid Papineau (David Papineau), Džon Sarl (John Searle) i drugi. Džon Sarl je posebno oštar: "Ako ste iskušavani funkcionalizmom verujem da vam nije potrebno opovrgavanje, vama je potrebna pomoć."

U kontrast Denetu, Sem Haris je strogo branio suprafizičku (supraphysical) stvarnost svesti. "Problem je međutim da ništa o mozgu, razmatranim kao fizički sistem, ga ne deklariše da bude barijera te specifične, unutrašnje dimenzije koju svako od nas doživljava kao svest u svom slučaju." Rezultat je zapanjujuć: "Svest može biti daleko više rudimentarni fenomen nego živa bića i njihovi mozgovi. I onde se čini da ne postoji očigledan način da se isključi takva teza eksperimentalno."

Na svoj račun, Davkins priznaje realnost i svesti i jezika i problema koji ovo nameće. "Ni Stiv Pinker (Steve Pinker) niti ja možemo da objasnimo ljudsku subjektivnu svest – šta filozofi zovu kvalia (qualia)" rekao je on jedanput. "U 'Kako um funkcionise' Stiv elegantno postavlja problem subjektivne svesti i pita odakle je došla i koje je objašnjenje. Onda je on dooljno iskren da kaže 'Izbiha je Boga iz mene.' To je poštena stvar reći i ja je ponavljam. Mi neznamo. Mi je ne razumemo." Volpert namerno izbegava ceo problem svesti – "Namerno sam izbegavao svaku raspravu o svesti."

MISLI

Izvan svesti, postoji fenomen misli, razumevanja viđenog značenja. Svaka upotreba jezika otkriva red bića koje je urođeno neshvatljivo. Na osnivanju sveg našeg razmišljanja i upotrebe jezika je čudesna moć. To je moć nikakvih razlika i sličnosti i generalizovanja i univerzalizovanja – šta filozofi zovu konceptima, univerzalama i slično. To je prirodno ljudima, jedinstveno i prosto mistificirano. Kako to da, od detinjstva, vi možete lako da mislite o svom psu Cezaru i psima uopšte? Možete misliti o crvenilu bez razmišljanja o specifičnoj crvenoj stvari (naravno crvenilo ne postoji nezavisno, nego samo u crvenim stvarima). Vi izdvajate, razlikujete i sjedinjujete bez davanja drugog razmišljanja vašoj sposobnosti da uradi ove stvari. I vi čak i premišljate stvari koje nemaju fizičke karakteristike, takve kao ideja o slobodi ili aktivnosti anđela. Ova moć razmišljanja u konceptima je nešto što svojom sopstvenom prirodom transcendentuje materiju.

Ako postoje neki koji osporavaju išta od ovog, doslednost zahteva da oni prestanu da pričaju i misle. Svaki put kada upotrebe jezik oni ilustruju sve-preovladavajuću ulogu značenja, koncepata, namera i razloga u našim životima. I prosto je nerazumno govoriti da intelekcija (intellection-intelekcija?) ima fizičke dopunski deo (counterpart-dopunski deo?) (ne postoji poreklo koje izvodi razumevanje), iako, naravno, podaci pružani čulima pružaju nešto sirovine upotrebljene od strane misli. Kada jednom mislite o tome na četiri ili pet minuta, vi ćete odmah znati da će ideja da su vaše misli o nečemu u svakom smislu fizička biti viđena kao nezamislivi absurd. Recimo da mislite o izletu koji planirate sa svojom porodicom i prijateljima. Vi mislite o drugačijim mogućim lokacijama, ljudima koje želite da pozovete, stvarima koje želite da ponesete, vozilo koje ćete koristiti, i slično. Koherentno je pretpostaviti da je bilo koja od ovih misli u svakom smislu fizički sastavljena?

Poenta ovde je da, strogo govoreći, vaš mozak ne razume. Vi razumete. Vaš mozak vam omogućava da razumete ali ne zato što vaše misli uzimaju mesta u mozgu ili zato što "vi" uzrokuje određene neurone da se pale. Radije, vaš čin razumevanja koji eliminiše siromaštvo je dobra stvar, da uzmemo za primer, u holističkom je procesu koji je suprafizički u suštini (značenju) i fizički u izvršenju (rečima i neuronima). Čin nemože biti podeljen na suprafizički i fizički zato što je to nedeljiv čin agenta koji je suštinski suprafizički i fizički. Postoji struktura i prema fizičkom i suprafizičkom ali njihova integracija je tako totalna da nema smisla pitati ako su vaši činovi fizički ili suprafizički ili čak hibrid ova dva. Oni u činovi osobe koja je neizbežno i utelotvorena i "dušo-udahnuta."

Mnoga pogrešna shvatanja o prirodi misli su proizišla iz pogrešnih shvatanja o kompjuterima. Ali hajde da kažemo da se suočavamo sa superkompjuterom kao što je Plavi gen (Blue Gene) koji radi preko dve stotine triliona kalkulacija u sekundi. Naša prva greška je pretpostaviti da je Plavi gen "to" kao i bakterija ili bumbar. U slučaju bakterije ili bumbara mi se suočavamo sa agentom, centrom akcije koji je organski sjedinjena celina, organizam. Sve njegove akcije su vođene ciljevima održavanja sebe u

postojanje i repliciranje. Plavi gen je svežanj delova koji zajednički ili odvojeno izvode funkcije "ugrađene" i usmerene od strane kreatora kolekcije.

Drugo, svežanj delova ne zna šta "on" radi kada "on" izvodi transakcije. Superkompjuterove kalkulacije mrežne transakcije izvođene u odgovoru na podatke i instrukcije su čisto i prosto stvar električnih impulsa, strujnih krugova i tranzistora. Iste kalkulacije i transakcije izvođene od strane ljudske osobe, naravno, uključuju mašineriju mozga ali su one izvođene centrom svesti koji je svestan o čemu se radi, razume šta je urađeno i namerno ih izvodi. Ne postoji svesnost, razumevanje, značenje, namera ili osoba uključena kada kompjuter izvodi iste akcije čak i kada kompjuter ima više procesora koji deluju pri nadljudskim brzinama. Proizvod kompjutera ima "značenje" za nas (vremenska prognoza za sutra ili vaš bankovni saldo) ali sve dok se svežanj delova nazvan kompjuterom tiče binarnih brojeva, 0 i 1, koji imaju određene mehaničke aktivnosti. Predložiti da kompjuter "razume" šta se dešava je slično reći da strujna linija (power line-strujna linija?) može da meditira na pitanju slobodne volje i determinizma ili da hemikalije u epruveti mogu primenjivati principe nekontradikcije u rešavanju problema ili da DVD plejer razume i uziva u muzici koju pušta.

LIČNOST

Paradoksalno najvažniji propust novih ateista je najočigledniji podatak svega: oni sami. Krajnja suprafizička / fizička realnost da mi znamo iz našeg iskustva je sam doživljavač, naime, mi sami. Jednom kada priznamo činjenicu da postoji perspektiva prvog lica, "ja" "mene" "moje" i slično mi se susrećemo sa najvećom i još uvek najveselijom misterijom od svih. Ja postojim. suprotno Dekartu, "Jesam, zato mislim, opažam, nameravam, značim, delujem." Ko je to "ja"? "Gde" je? Kako je došlo u postojanje? Vaša ličnost očigledno nije samo nešto fizičko kao što nije ni nešto samo suprafizičko. To je telesna ličnost, duševno telo; "vi" osobito niste u određenoj moždanoj ćeliji ili u nekom delu vašeg tela. Ćelije u vašem telu nastavljaju da se menjaju pa ipak "vi" ostajete isti. Ako budete proučavali vaše neurone naći ćete da nijedan od njih nema svojstva za postojanje jednog "ja". Naravno, vaše telo je celovito prema onome što ste vi ali ono je "telo" zato što je sačinjeno kao takvo od strane ličnosti. Biti čovek je biti utelotvoren i dušo-udahnut.

U poznatom odlomku u svojoj knjizi "Rasprava o ljudskoj prirodi" (A Treatise of Human Nature) Hjum izjavljuje, "Kada najintimnije uđem u ono šta zovem sebe samim...nikada nemogu da uhvatim sebe, u bilo kom vremenu, bez percepcije i nikada nemogu da posmatram išta nego percepciju." Ovde Hjum poriče postojanje ličnosti prosto argumentovajući da on (mислеći "ja"!) nemože pronaći "sebe samog." Ali šta je to što ujedinjuje njegova raznolika iskustva, što mu omogućava da bude svestan spoljašnjeg sveta i što ostaje potpuno isto? Ko postavlja ova pitanja? On pretpostavlja da je "sebe sam" u uočljivom stanju poput njegovih misli i osećanja. Ali ličnost nije nešto što može biti tako posmatrano. To je konstantna činjenica iskustva i, istvari, temelj svih iskustava.

Zaista, od svih istina dostupnih nama, ličnost je u isto vreme naj očiglednija i neosvojiva i naj ubojitija za sve forme fizikalizma. Kao prvo mora biti rečeno da poricanje ličnosti nemože čak ni biti tvrđeno bez kontradikcije. Na pitanje "Kako znam da postojim?" profesor je slavno odgovorio "A ko pita?" Ličnost je ono što smo a ne ono što imamo. To je "ja" iz koga nastaje naša perspektiva prvog lica. Mi nemožemo analizirati ličnost zato što to nije mentalno stanje koje može biti posmatrano ili opisano.

Naj osnovnija realnost koje smo svi svesni, onda, je u ljudskoj ličnosti i razumevanje ličnosti neizbežno proliva uvide u sva pitanja o poreklu i pravi smisao realnosti kao celine. Mi shvatamo da ličnost nemože biti opisana, a kamoli objašnjena u terminima fizike ili hemije: nauka ne otkriva ličnost; ličnost otkriva nauku. Mi shvatamo da nijedan izveštaj o istoriji univerzuma nije koherentan ako nemože da objasni postojanje ličnosti.

POREKLO SUPRAFIZIČKOG

Pa kako su život, svest, misao i ličnost došli u postojanje ? Istorija sveta pokazuje da iznenadno nastajanje ovih fenomena – pojavljivanje života ubrzo posle hlađenja planete zemlje, svesti misteriozno manifestujući sebe posle Kambrijanske eksplozije , jezika nastalog u “simboličkim vrstama“ bez evolucijskog preteče. Fenomeni se u pitanju kreću od koda i simbol-obrađivčkih sistema i ciljno-tragajućih, namerno-manifestujućih agenata s jedne strane do subjektivne svesnosti, konceptualne misli i ljudske ličnosti s druge. Jedini koherentan način da se opišu ovi fenomeni je reći da su oni drugačije dimenzije postojanja, da su suprafizički u jednom ili drugom smeru. Oni su skroz sastavljeni u celinu sa fizičkim pa ipak radikalno “novi“. Mi ne govorimo ovde o duhovima u mašinama, nego o agentima drugačijih vrsta , nekih koji su svesni, drugih koji su svesni i misle. U svakom slučaju ne postoji vitalizam ili dualizam nego integracija koja je totalna, holizam koji pripaja fizičko i mentalno.

Iako novi ateisti nisu uspeali da se dohvate s prirodom ili izvorom života, svesti, misli i ličnosti, odgovor na pitanje o poreklu suprafizičkog izgleda očigledan: suprafizičko može jedino da nastane u suprafizičkom izvoru. Život , svest , um i razmišljanje. Ako smo mi centri svesti i misli koji smo sposobni da znamo i volimo i nameravamo i izvršavamo, ja nemogu da vidim kako takvi centri mogu doći u postojanje iz nečega što je samo nesposobno za ovakve aktivnosti. Iako su prosti fizički procesi mogli da naprave složene fizičke fenomene, mi nismo zabrinuti ovde sa odnosom prostog i složenog nego sa poreklom “centara.“ Prosto je nezamislivo da bilo koja matrica polja može da generiše agente koji misle i deluju. Materija nemože da proizvede koncepcije i percepcije. Polje sile ne planira ili misli. Pa na nivou razloga i svakodnevnog iskustva mi postajemo neposredno svesni da svet živih, svesnih mislećih bića mora da nastane u živom Izvoru, Umu.

DODATAK B

SAMOOKROVENJE BOGA U LJUDSKOJ ISTORIJI: DIJALOG O ISUSU SA N.T. VRAJATOM

ENTONI FLU:
PITANJA O BOŽANSKOM OTKROVENJU

Ja sam dosad raspravljao o podacima koji su me vodili do prihvatanja postojanja Božanskog Uma. Oni koji čuju ove argumente skoro neizbežno pitaju šta mislim o tvrdnjama o božanskom otkrovenju. U obe moje antiteološke knjige i razne debate, ja sam uzeo problem sa mnogim od tvrdnji o božanskom otkrovenju ili intervenciji.

Moja trenutna pozicija, međutim, je otvorenija barem prema nekim od ovih tvrdnji. U smeru činjenice ja mislim da je hrišćanska religija jedna religija koja najjasnije zaslužuje da bude počastvovana i postovana bez obzira da li ili ne tvrdi da je Božansko otkrovenje tačno. Ne postoji ništa slično kao kombinacija harizmatične figure poput Isusa i prvoklasnog intelektualca poput Sv. Pavla. Virtuelno svi argumenti o sadržaju religije su bili proizvedni od strane Sv. Pavla koji je imao brilijantan filozofski um i mogao i da govori i piše na svim relevantnim jezicima. Ako želite da Svemogućnost postavi religiju, ovo je jedna koja nadmašuje.

U ranijim izdanjima 'Bog i filozofija' ja sam se obraćao tvrdnjama Hrišćanstva donekle. Argumentovao sam da su veliki napredci napravljeni u kritičkim studijama Novog Zaveta i drugih izvora istorje o poreklima Hrišćanstva značili da ne postoji "mesto za skrivanje" za one koji prave široke i velike istorijske tvrdnje. Drugo, dešavanje čuda nemože biti poznato iz istorijskih dokaza i ovo diskredituje tvrdnju da vaskrsenje može biti poznato kao istorijska tvrdnja.

U svojim raznovrsnim debatama o vaskrsenju Hrista napravio sam nekoliko dodatnih tački. Prvo najsveziji dokumenti za navodni događaj su pisani trideset ili više godina nakon njega. Ne postoji savremeni dokaz – samo dokumenti pisani godinama kasnije. Drugo mi nemamo način da proverimo da li se uzdignuti Isus zapravo pojavljivao grupama, budući da imamo samo dokument koji navodi da su se ovi neobični događaji odigrali. Konačno dokaz za vaskrsenje je veoma ograničen. Ustvari prvi Novo Zaveni

dokumenti o vaskrsenju su bila pisma Pavla a ne Jevanđelja, i ova pisama imaju veoma malo fizičkih detalja o vaskrsenju.

Danas , ja bih rekao da je tvrdnja o vaskrsenju impresivnija nego bilo koja od strane religiozne konkurencije. I dalje verujem da kada kada istoričari posmatraju dokaze, njima je sigurno potrebno mnogo više od onoga što je dostupno. Njima je potreban dokaz drugačije vrste.

Mislim da tvrdnja da je Bog bio utelotvoren u Isusu Hristu jedinstvena. Teško je, mislim , shvatiti kako ćete proceniti ovo drugačije nego verujući ili ne verujući. Nemogu sasvim da vidim da postoje generalni principi koji vas vode u ovo.

U kontekstu moje nove perspektive, upustio sam se u dijalog o Isusu sa dobro poznatim savremenim tumačem istorijskog Hrišćanstva, Biskupom N.T. Vrajtom od Durhema (Durham) , oksfordski Novo Zavtni učenik. Ispod su njegovi odgovori na neka od pitanja koje sam uzdizao u svojim pisanjima.

N.T. VRAJT: ODGOVOR

Kako mi znamo da je Isus postojao ?

Prilično je teško znati gde početi zato što su dokazi za Isusa tako masivni da, kao istoričar, želim reći da mi imamo tako dobre dokaze za Isusa kao za skoro bilo kog u drevnom svetu. Očigledno postoje neki karakteri iz drevnog sveta za koje imamo statue i inskripcije (gravure). U drugu ruku imamo statue bogova i boginja takođe u drevnom svetu i tako vi nemožete biti sasvim sigurni. Ali u Isusovom slučaju dokazi svi čvrsto pokazuju nazad na postojanje ove velike figure u 20-im do oko 30-ih prvog veka. I dokazi se tako dobro uklapaju sa onime što znamo za Judaizam tog vremena (iako je mnogo toga konačno zapisano generaciju kasnije) da mislim da teško da postoje bilo koji istoričari danas, u stvari ne znam ni za jednog istoričara danas, koji sumnja u postojanje Isusa. Postoje jedan ili dva. Čovek nazvan [G.A.] Vels ([G.A.] Wells) je jedini koji je skoro napravio mnogo toga . S vremena na vreme imate nekog poput J.M. Alegra (J.M. Allegro), koji je pre generaciju napisao knjigu na bazi pergamenata (pergamenata-scrolls??) mrtvog mora govoreći da je Hrišćanstvo svo bilo kult svetih pečuraka. Ni jevrejski, hrišćanski, ateistički, ili agnostički učenici nisu nikada uzeli to ozbiljno otada. Prilično je jasno da je ustvari Isus veoma, veoma dobro dokumentovan karakter realne istorije. Pa mislim da pitanje može biti ostavljeno na miru.

Koje osnove postoje za tvrđenje, iz tekstova, da je Isus utelotvoreni Bog ?

Moja vera u Isusa kao utelotvorenog Sina Božijeg ne leži na stihovima Jevanđelja koji ovo tvrde. Ona ide mnogo dublje, ustvari mnogo nazad do veoma važnog pitanja o tome kako su prvo-vekovni jevreji razumeli Boga i Božije delovanje u svetu. I naravno kako su se jevreji vratili Psalmima, Isaiji, deuteronomiji (deuteronomiji-deuteronomy??), Postanku i tako dalje. I možemo da vidimo , u jevrejskoj tradiciji Isusa danas, kako oni ovo interpretiraju. Oni govore o jdnom Bogu koji je stvorio svet, koji je takođe Bog Izraela i oni govore o ovom Bogu kao aktivnim unutar sveta, prisutnim i da čini stvari unutar sveta i unutar Izraela. I oni govore o ovome na pet načina (nema veze sa Akvinasovih Pet načina !) .

Oni govore o Reči Božijoj: Bog je rekao i bilo je urađeno; Bog je rekao “Neka bude svetlost“ i bila je svetlost. Reč Božija je živa i aktivna i u Isaiji mi imamo veoma moćnu sliku Reči koja se spušta kao kiša ili sneg i čini stvari u svetu.

Oni govore o Božijoj Mudrosti. Vidimo ovo u Poslovicama (Proverbs), naravno, delimično ali i u nekoliko drugih pasusa takođe. Mudrost postaje skoro personifikacija, ako želite, Božije “druge ličnosti.“ Mudrost je aktivna u svetu, boravi u Izraelu i čini stvari koje pomažu ljudskim bićima da i sama budu mudra.

Oni govore o slavi Boga koji boravi u Hramu. Mi nikada nesmemo zaboraviti da je za jevreje u prvom veku Hram bio, tako govoreći, inkarnacijski simbol – oni su zaista verovali da je Tvorac univerzuma obećao da će doći i napraviti svoj dom u ovoj zgradi baš dole niz put u Jerusalimu. Sve dok zapravo ne odete do Jerusalima i mislite o tome, vi ti zbilja ne shvatate. Ali to je sasvim neobično.

Onda , naravno, oni govore o Božijem zakonu, koji je savršen i oživljava dušu (kao u Psalmu 19). Zakon, kao i mudrost, nije samo pisani zakon. To je ontološki postojeća sila i prisutnost kroz koju Bog pravi sebe poznatim.

I onda , konačno, oni govore o Božijem Duhu. Božiji Duh hrli na Samsona u knjizi o Sudijama; Božiji Duh omogućava prorocima da budu proroci; Božiji Duh ispunjava ljude pa oni mogu da rade neobične stvari za Božiju slavu.

Ova pet načina govorenja o Božijem delovanju u svetu su bili svi načini na kojima su prvo-vekovni jevreji izražavali svoje verovanje da je Onaj koga su poznavali kao Večnog Boga, Tvorca sveta, bio prisutan i aktivan unutar sveta i delimično unutar Izraela. I možete videti ovo svuda, ne samo u Starom Zavetu nego i u otisku stopala koji Stari Zavet ostavlja u prvovekovnom Judaizmu, rabinima (rabinima-rabbis??) i u Pergamentima mrtvog mora i sličnim tekstovima.

Sada kada dolazimo do Jevanđelja sa onih pet načina govorenja u našim rukama, mi otkrivamo Isusovo ponašanje – ne samo govorenje, nego ponašanje – kao da se nekako onih pet načina obistinjuju na nov način u onome šta On radi. Naročito mi vidimo ovo u paraboli sejača. Sejač je zasejao Reč, i Reč radi svoj sopstveni posao. Ali čekajte minut, ko ide oko i radi ovo učenje ? To je Isus lično.

I onda isto tako Isus na razne načine govori o mudrosti: mudrost Boga kaže “Ja radim ovo, Ja radim ono.” I vi možete da pratite tradicije mudrosti Starog Zaveta ne samo u individualnom govorenju Isusa, nego na način na koji je išao naokolo radeći šta je radio. Njegovi izazovi o mudrom čoveku koji je izgradio svoju kuću na steni i budalastom čoveku koji je izgradio svoju kuću na pesku – to je tipična bit učenja mudrosti. Ali čekajte minut, mudar čovek je “onaj koji čuje ove *moje* reči i tvori ih”. Tako mudrost i Isus su veoma blisko povezani.

I onda , naročito , Hram. Isus se ponaša kao da je on Hram u osobi. Kada On kaže “Vaši gresi su oprošteni” to je pravi šok, zato što je oprostaj grehova normalno proglašen kada odete u Hram i ponudite žrtvu. Pa ipak Isus kaže da ga možete imati baš ovde izvan na ulici. Kada ste s Isusom, to je kao da ste u Hramu, zureći u Božiju slavu.

Kada dolazimo do jevrejskog zakona, mi otkrivamo nešto fascinantno. Jedan od velikih jevrejskih učenjaka naših dana, Jakob Nojsner (Jacob Neusner), koji je napisao nekoliko velikih knjiga o Judaizmu, napisao je knjigu o Isusu. U njoj je rekao da kada čita da je Isus rekao stvari kao “Čuli ste da je to bilo rečeno tako i tako, ali ja vam kažem to i to i to” on kaže, “Želim da kažem ovom Isusu: Ko ti mislis da si? Bog ?” Isus zapravo daje novi zakon, radikalno svežu interpretaciju zakona i tvrdi, u određenim poštovanjima, da odbaci način na koji je zakon bio razumljen i interpretiran. I onda konačno Duh. Isus kaže : “Ako ja Božijim Duhom isterujem demone, onda je Kraljevstvo Božije došlo preko tebe”.

Pa ono što vidimo nije da je Isus toliko išao oko govoreći “Ja sam Druga Osoba Trojstva. Verovali ili ne.” To zaista nije način da se čitaju Jevanđelja. Radije, njihovo čitanje kao prvovekovnih istoričara, možemo da vidimo da se Isus ponaša na načine koji zajedno kažu: cela ova velika priča o Bogu koji dolazi da bude sa svojim narodom se zapravo dešava. Samo ona nije kroz Reč i mudrost i ostalo. Ona je u i kao osoba. Stvar koja sve ove skuplja zajedno (izrazio sam ovo u pretposlednjem poglavlju moje knjige “Isus i Božija pobjeda”(Jesus and the Victory if God)) je da mnogi su jevreji Isusovih dana verovali će se jednog dana Jehova, Bog izraela, vratiti u osobi da živi unutar Hrama. Vi nalazite to da u Jezeckiji, Isaiji, Zahariju i nekoliko od kasnijih postbiblijskih tekstova.

Tako oni se nadaju da će se jednog dana Bog vratiti. Zato što, naravno, kada se Bog vrati, onda će on najuriti Rimljane. On će obnoviti Hram valjano – ne na način na koji je Herod to radio i tako dalje. Postoji niz očekivanja povezanih sa Božijim povratkom. I onda nalazimo u Jevanđeljima ovu neobičnu sliku Isusa praveći konačno putovanje u Jerusolim, *pričajući priče o kralju koji se vraća*.

Argumentovao sam, kao što su i drugi, da je Isus, u pričanju onih priča o kralju koji se vraća svom narodu, gospodaru koji se vraća svojim slugama, nije govorenje o nekom načinu Drugog Dolaska u budućnosti. Učenici nisu bili za to. Oni nisu čak ni znali da će on biti razapet. On govori priče o značajnosti svog puta u Jerusolim i On poziva one koje imaju uši da čuju da uzmu ovu Staro Zavetnu sliku Jehove koji se vraća Sionu i da zadrže to u svojim glavama kako ga oni vide kao mladog proroka koji jaše u Jerusolim na magarcu.

Mislim da je Isus uložio svoj život – sasvim bukvalno ! – na svom verovanju da je bio pozvan da utelotvori povratak Jehove u Sion. Sada, embodi (ebg. embody; - utelotvorenje) je engleska reč. Latinski ekvivalent je inkarnacija (eng. incarnation) naravno. Ali ja više volim da kažem embodi (utelotvorenje) zato što, barem na mestima gde propovedam , ljudi mogu bolje da povežu ovo sa tehničkim latinskim terminom. Ali to znači istu stvar.

Ja zaista verujem da je Isus verovao da je bio pozvan da deluje po toj pretpostavci. I mislim da je bilo veoma zastrašujuće za Isusa. Mislim da je znao da je mogao zapravo da pogreši. Nakon svega, neki ljudi koji su verovali da su stvari nekako mogle da se ispostave da budu kao čovek koji veruje da je lonac čaja. Mislim da je Isus znao da je to bilo njegovo zvanje, da je morao da čini na taj način, da živi i čini na osnovi tog zvanja da utelotvori, inkarnira, da vrati Izraelskog Boga ljudima. Zbog toga ću reći da je Isus, veoma brzo nakon svoje smrti i vaskrsnuća (to je sasvim druga priča; doći ćemo do nje uskoro), bio prepoznat od strane svojih sledbenika kao biće, uzduž, otelotvorenje Izraelskog Boga. Suočeni sa uskrsnućem, oni su onda vratili u svoje umove sve stvari koje su videli, čuli i znali o Isusu i , kako je to bilo, ošamarili sebe sa strane svojih glava i rekli "Da li shvatate s kim smo bili sve vreme? Bili smo s Onim koji utelotvoruje Izraelskog Boga". I oni su onda pričali i prepričavali priče o Isusu sa strahopoštovanjem i čudom kao što su, sa neoprežnošću, odražavali šta se dešavalo uzduž.

Ovo je velika neobična ideja. Ipak ona pravi dubok i istorijski ukorenjen smisao da je Isus trebao tako da misli o sebi. Sada će naravno biti savršeno otvoreno za svakog da mi kaže : "Pa možda si upravo. Možda je Isus zaista verovao u to o sebi. Možda su učenici zaista mislili na taj način takođe. Ali očitno mora da je Isus pogrešio, da li zbog toga što mi znamo prioritet (prioritet – priori ??) da ako postoji Bog on nikada ne bi mogao da postane čovek ili zato što mi znamo prioritet da bilo ko ko misli na taj način o sebi mora da je zaista lud, poremećen, obmanjen."

Na ovo bih rekao : uredu, lepo, ali odoli tim prioritetima (eng.prioris) na trenutak, drži pse na zalivu. I samo zadrži u svojoj glavi sliku prvovekovnog jevreja koji veruje i radi sve ono što sam rekao. I onda postavi pitanje o vaskrsenju. I onda postavi sva druga pitanja o tome šta mi mislimo pod rečju Bog uostalom. Zato što su, naravno, rani Hrišćani najnaglašenije rekli da reč Bog ostaje sistematički neodređena i da samo kada pogledamo u Isusa kog nalazimo ona dolazi u fokus. Jovan kaže : "Niko nikada nije video Boga ni u koje vreme; ali jedino (begotten?) Sin, koji živi u nedrima Oca, On ga je načinio poznatim." Grci u ovoj tački misle, bukvalno, "On je pružio eksegezu Njega, on nam je pokazao ko Bog zaista jeste."

To je dugačak odgovor na vitalno pitanje ali ja nemislim da mogu da ga nešto skratim. Većina ljudi , iz mog iskustva, ne misli po pitanju Isusa i Boga na ovaj način. Ali ovo je kako su , ja mislim, Isus lično, najraniji Hrišćani i oni koji su pisali Jevanđelja mislili i mi dobro radimo da tome približimo svoje umove.

Koji dokazi postoje za vaskrsenje Hristovo ?

Dozvolite mi da skratim ovo koliko mogu. Moj otac je čitao moju dugačku knjigu "Vaskrsenje Sina Božijeg" (The Resurrection of the Son of God) kada je imao osamdeset i tri. Trebalo mu je tri dana da pročita sedamsto strana. On je čitao pravo kroz nju; ništa drugo nije radio. Pozvao me je telefonom i rekao "Završio sam je." I ja sam rekao "Ti si šta ?", On: "Da. Zaista sam počeo da uživam negde posle 600-te strane." Mislio sam da je to bio prelepo dvosmislen kompliment. Moj otac se bavio poslom s drvima. Rekao sam : "Tata moraš da znaš da su prvih pet stotina ili tako koren sistema. I ako drvo nema koren sistema neće biti sposobno da stoji i neće rađati ikakvo voće." A on je rekao: "Da to sam nekako shvatio. Ali ja lično uvek preferiram više grane."

Pa moram malo da prekopam u koren sistema. Jedna od stvari u kojoj sam zaista uživao dok sam pisao tu knjigu je bilo vraćanje mojim klasičnim (stomping?) osnovama i istraživanjima drevnih verovanja o životu posle smrti, Grčkim Rimskim i Egipćanskim verovanjima o životu posle smrti. I postoji veliki niz verovanja o životu posle smrti , ali se "vaskrsenje" ne prikazuje u Grčko-Rimskom svetu. Ustvari Plini (Pliny), Ahil (Aeschylus), Homer (Homer) Ciceron (Cicero) i sve vrste ranih pisaca kažu "Naravno, mi znamo da se vaskrsenje nije dogodilo." Sada u isto vreme jevreji su razvili sasvim specifičnu teologiju o vaskrsenju: da će Božiji ljudi biti telesno podignuti iz mrtvih na kraju vremena. Element vremena je veoma bitan zato što većina Hrišćana u Zapadnom svetu koriste reč *vaskrsenje* kao neodređenu reč da znači "život posle smrti" što se nije radilo u drevnom svetu. Drugim rečima, prvo umirete, mrtvi ste i ne telesno živi, i onda ste "vaskrsnuti", što znači da počinjete novi telesni život, novi život *nakon* od čega god se "život posle smrti" sastojao.

Mi možemo pratiti način na koji se verovanje u *vaskrsenje* pojavljuje u Judaizmu. Vaskrsenje dvostepeni sled: odmah nakon što umrete vi ste neposredno u ovom držećem obrascu čekajućeg stanja; i onda vi imate ovaj potpuno novi život nazvan *vaskrsenje*. Sada, ja sam se u knjizi veoma završavao crtajući mapu jevrejskog verovanja u život posle smrti na dužu mapu drevnih verovanja u život posle smrti uopšteno. I unutar samog Judaizma postoje dodatne varijacije. Fariseji su verovali u vaskrsenje i ovo

izgleda da je većinsko verovanje u palestinskom Judaizmu u vreme Isusa. Seduci nisu verovali u život posle smrti uopšte, svakako ne u vaskrsenje. I ljudi poput Filoa (Philo) i možda Esena (Essenes) (iako je to kontroveržno) su verovali u jedno-stadijumsku rastavljenu od tela besmrtnost, u kojoj nakon smrti vi prosto idete gde god da idete i ostajete tamo, umesto doživljavanja sledećeg vaskrsenja.

Sada sve ovo je interesantnije zato što u svim društvima koja su bila proučavana u ovom obziru, verovanja u život posle smrti su veoma konzervativna. Suočeni sa smrću ljudi imaju sklonost da se nagnu verovanjima i praksama koje poznaju, tome odakle su došli, tome kakva im je tradicija, familija, selo i tako dalje, uvek je činilo pogrebne običaje. Pa zaista je izvanredno da su svi rani Hrišćani nama poznati, pravo kroz do kasnog drugog veka kada su Gnostici počeli da upotrebljavaju reč *vaskrsenje* u sasvim drugačijem smislu (ali ostavićemo to sa strane) – svi rani Hrišćani nama poznati u prvih četiri ili pet generacija verovali u buduće telesno vaskrsenje čak iako je većina njih došla iz paganskog sveta gde je bila smatrana kao kompletna i potpuna glupost.

Moderni mit koji trenutno kruži kaže da smo jedino mi koji imamo savremenu post-prosvetiteljsku nauku oni koji smo otkrili da mrtvi ljudi ne ustaju. Oni ljudi nazad su onda, siromašne stvari, su bili ne prosvetljeni pa su verovali u sva ova luda čuda. Ali to je prosto netačno. Divni citat C.S. Levisa se odnosi na ovo. On govori o devičanskoj koncepciji Isusa i kaže da razlog zbog kog je Jozef bio zabrinut zbog Marijine trudnoće nije zato što nije znao odakle bebe dolaze nego zato što je znao. Isto je i sa Isusovim vaskrsenjem. Ljudi u drevnom svetu su bili skeptični kada su bili suočeni sa Hrišćanskim tvrdnjama zato što su savršeno dobro znali da kada ljudi umru oni ostaju mrtvi.

I šta mi onda nalazimo – i ovo je za mene krajnje fascinantno- da možemo pratiti, u ranom Hrišćanstvu, nekoliko modifikacija u klasičnom jevrejskom verovanju o vaskrsenju. Prvo umesto da je vaskrsenje nešto što je prosto trebalo da se desi svim Božijim ljudima na kraju, rani hrišćani su rekli da se to desilo jednoj osobi unapred. Sada, nijedan prvovekovni jevrej, koliko znamo, nije verovao da će biti jedna osoba podignuta ispred svih drugih. Pa to je radikalna inovacija ali oni su svi verovali u to.

Drugo oni su verovali da će vaskrsenje isključiti *transformaciju* fizičkog tela. Oni jevreji koji su verovali u vaskrsenje izgleda da su otišli u jedan ili dva pravca. Neki su rekli da će da se proizvede fizičko telo tačno poput ovog iznova a drugi da će to biti blistavo telo, jedno sijajuće poput zvezde. Rani hrišćani nisu rekli nijednu od tih stvari. Oni su govorili o novoj sorti fizikalnosti – ovo je veoma jasno u Pavlu ali ne samo u Pavlu – novim tipom utelotvorenja koje je definitivno telesno u smislu da je čvrsto i značajno, ali izgleda da je transformisano tako da sada nije podložno bolu patnji ili smrti. I ovo je sasvim novo. Ta slika vaskrsenja nije u Judaizmu.

Treće naravno, oni su verovali da je Mesija lično ustao iz mrtvih, što nijedan jevrej drugog Hrama (Second Temple Jew – jevrej drugog hrama ?) nije verovao zato što, prema Judaizmu drugog Hrama Mesija nikada nije trebao da bude ubijen. Tako da je to bilo inovativno.

Četvrto, oni su koristili ideju “vaskrsenja” na sasvim novim načinima. U Judaizmu ideja je bila korišćena kao metafora za “povratak iz progonstva” kao što nalazimo u Jezekiji 37. Ali unutar ranog Hrišćanstva – i mislim vrlo ranog Hrišćanstva, na primer, Pavla – nalazimo da je bila upotrebljena u povezanosti sa baptizmom, svetosti i raznim drugim aspektima hrišćanskog života koja nije bila u umovima unuta Judaizma i njegove upotrebe reči “vaskrsenje”. Ovo ponovo pokazuje sasvim radikalnu inovaciju, mutaciju iz svoje forme u jevrejskom gledištu.

Peto, nalazimo da je za najranije hrišćane “vaskrsenje” smatrano nečim što zapravo Božiji ljudi u sadašnjosti doprinose. Hrišćani su pozvani da rade zajedno s Bogom da ispune ono što je bilo pokrenuto na Uskrs i da tako očekuju novi svet koji će Bog konačno napraviti. Ovo je takođe sasvim novo ali jedino objašnjivo kao mutacija unutar Judaizma.

Šesto, mi nalazimo da je u ranom Hrišćanstvu “vaskrsenje” pomeren iz jedne doktrine između mnogih drugih – važnih ali ne tako važnih – koje je gde je u Judaizmu, da postane centar svega. Oduzmite ga od Pavla, recimo, ili Petra, Otkrovenja ili velikih očeva drugog veka i vi će te uništiti celu njihovu građu. Imamo da zaključimo da je nešto moralo da se desi da uvede “vaskrsenje” iz periferije u centar, u fokusnu tačku.

Sedmo, i konačno, mi nalazimo da u ranom Hrišćanstvu praktično nije postojao spektar verovanja o tome šta se dešava nakon smrti. U Judaizmu je postojalo nekoliko drugačijih gledišta i u paganskom svetu je postojala velika većina ali u ranom Hrišćanstvu je postojalo samo jedno: vaskrsenje samo. Dopuštajući kako je većina ljudi konzervativna u svojim pogledima o životu i smrti, ovo je zaista izvanredno. Ono zaista izgleda kao da su najraniji hrišćani imali dobar razlog da preispitaju čak i ovu najličniju i najvažniju tačku verovanja. I kada gledamo na spektar ranog Hrišćanstva, vidimo da se rani hrišćani nisu slagali oko podosta stvari ali su izvanredno jednoglasni u svom pogledu ne samo vaskrsenja

kao njihovog verovanja nego i kako se vaskrsenje odigrava i kako deluje. Sve ovo je tačno objašnjeno u mojoj knjizi u brojnim detaljima.

Sve nas ovo kao istoričare primorava da upitamo veoma prosto pitanje: Zašto su svi rani hrišćani poznati nama, iz najranijih vremena za koja imamo dokaze, imali ovaj veoma novi ali izvanredno složni pogled vaskrsenja ? Ovo je iskreno zanimljivo istorijsko pitanje u svom sopstvenom pravu. Naravno svi rani hrišćani nama poznati bi rekli , “Mi imamo ovaj pogled o vaskrsenju zbog naše vere u Isusa.” Sada, ukoliko je ideja da je Isus ustao iz mrtvih jedino pokrenuta da iznikne nakon dvadeset ili trideset godina Hrišćanstva, kako su mnogi skeptični učenjaci pretpostavili, vi biste našli mnoštvo niti ranog Hrišćanstva u kojima zaista nije bilo mesta za vaskrsenje – ili ako ste našli vaskrsenje, ono je moglo da ima drugačiji oblik od veoma specifičnog kakvo je bilo u ranom Hrišćanstvu. Stoga, razgranjenost i jednoglasnost ranog Hrišćanskog verovanja u vaskrsenje nas tera da kažemo da se nešto definitivno *desilo* , skroz nazad rano, što je oblikovalo i obojilo ceo rani Hrišćanski pokret.

U toj tački mi miramo da kažemo, “Uredu onda, šta je sa pričanjima Jevanđelja ?” Šta sa Matejom 28, tim kratkim pričanjem u Marku 16 i dužim u Luki 24 i mnogo dužim u Jovanu 20-21 ? I naravno, ja praktično poput svih učenika Jevanđelja, verujem da da su ona bila zapisana mnogo kasnije. Ja zapravo neznam kada su Jevanđelja bila zapisana. Niko to nezna, iako nam učenjaci nastavljaju da govore da znaju. Ona su mogla biti zapisana već 50-ih prvog veka; neki bi rekli i ranije. Ona su mogla biti zapisana tek 70-ih ili 80-ih; neki bi rekli čak 90-ih. Ali za moj argument trenutno ovo uopšte nije važno.

Poenta je: Jevanđeljska pričanja vaskrsenju (i srodni materijal na početku Delovanja) imaju određene prikaze, zajedničke svima četirima, koji demonstriraju istorijski da iako su ona bila zapisana kasnije ona se vraćaju nazad na način koj nije bio promenjen mnogo uopšte, blago uređena ali ne značajno promenjena, prema veoma ranom usmenom predanju. Ovo je očigledno od velike važnosti.

Prvi prikaz je portret Isusa u pričanjima o vaskrsenju. Nanovo i nanovo je rečeno da je (i kada sam istraživao veliku knjigu veoma sam se umorio od čitanja kako učenjaci govore ovo) (1) Marko zapisao prvi i on teško ima šta o vaskrsenju; (2) Mateja dolazi sledeći i tu nema ništa mnogo više; i onda (3) prema kraju veka mi imamo Luku i Jovana i tada i jedino tada mi nalazimo priče o Isusu koji jede pečenu ribu, kuva doručak kod obale, poziva Tomu da ga dodirne i tako dalje. Prema teoriji onda, postojali su Hrišćani prema kraju veka koji su počeli da veruju da Isus nije bio pravi čovek i tako Luka i Jovan izmišljaju ove priče u toj fazi da bi rekli da, on je zaista bio čovek, uzdignuti Isus je zaista imao telesnu formu i tako dalje.

Problem sa tom teorijom – koja je , kako bih rekao, bila veoma popularna – je da ta pričanja (o Isusu koji kuva doručak kod obale, lomi hleb kod Emausa (Emmaus), poziva Toma da ga dodirne i tako dalje) imaju ovog istog Isusa koji dolazi i odlazi kroz zaključana vrata, nekada je prepoznat nekada nije, pojavljuje se i nestaje po želji i konačno se uspinje u raj. Dozvolite da je postavim ovako. Da sam ja izmišljao pričanje, recimo 95-te n.e (n.e – nove ere) zato što sam znao da su neki iz mog naroda nesigurni po pitanju da li je Isus zaista bio čvrsto ljudsko biće, ja ne bih stavljao sav materijal unutra. To je vrsta “autogola.”

Iz drugog gledišta, ako ste bili prvovekovni jevrej koji želi da izmisli priču o Isusu koji je vaskrsao iz mrtvih, prirodan biblijski izvor da crtate bio bi Danijel 12, koji je jedan od velikih tekstova o vaskrsenju za Judaizam Drugog Hrama. Danijel 12 kaže da će pravedni sijati kao zvezda u kraljevstvu njihovog Oca. Ustvari Isus to citira u ranijem pasusu u Mateju 13. To je zato još fascinantnije da nijedno od pričanja o vaskrsenju nema Isusa da sija kao zvezda. On bi trebao da su oni to izmišljali iz teksta.

Zato, iz ove dve tačke gledišta, portret Isusa u pričanjima o vaskrsenju je veoma, veoma neobičan. To nije ono što bi ste očekivali. Ne postoji portret poput onog u jevrejskim pričanjima o vremenu. I još, izvanredno, ono je sadržano kroz Mateja i Luku i Jovana. (Marko je prekratak za nas da bi znali šta bi još mogao da kaže da je nastavio dalje.) Pa nešto veoma neobično se dogodilo. To zvuči kao da Jevanđelisti pokušavaju da nam kažu, “Znam da ćeš naći da je veoma teško da bi verovao, ali ovo je zapravo ono šta se dogodilo.” Nešto posebno se dogodilo što je ostavilo svoje otiske stopala u pričanjima. Ljudi ne bi ovo izmislili izvan vrhova svojih glava. Svako ko bi pisao izmišljene izveštaje o Uskrsu bi napravio Isusa još prepoznatljivijim.

Dozvolite da kažem nešto ovde sa strane. Ako uzmete priče o vaskrsenju u Mateju, Marku, Luki i Jovanu u originalnom grčkom i uporedite ih uporedo, one su sasvim drugačije – čak i kada govore o istom deliću priče o ženi koja ide na grob i tako dalje. Oni koriste drugačije reči iznova i iznova. Pa to izgleda kao da je oni nisu prosto kopirali od svake druge.

Druga stvar je da postoji gotovo potpuno odsustvo eha i aluzije Starog Zaveta i pričanjima o vaskrsenju. U pričanjima o raspeću je jasno da je priča o Isusovoj smrti pričana iznova i iznova od strane

rane hrišćanske zajednice i ona je satkala Psalm 22, Isaiju 53, Zaharija i druge Staro Zavetne aluzije u pričanjima o raspeću, čak i u pričanju o pogrebu. Ali onda okrenete stranu o pričanju o vaskrsenju i ne nalazite ovo u Mateju, Marku, Luki i Jovanu. (I mi podsećamo sebe da je Pavle već rekao u Korićanima 15 da je Hrist ustao iz mrtvih "prema Svetim Pismima," – Pavle je već u ranim 50-im imao bogat arsenal tekstova Starog Zaveta s kojima da interpretira vaskrsenje.) Bilo bi veoma lako za Mateja, koji voli da nam govori o ispunjenju Svetih Pisama, da kaže, "Ovo se dogodilo da bi Sveta Pisma mogla da se ispune da kažu..." Ali Matej nije to uradio. Slično Jovan kaže da kada su učenici otišli na grob oni još nisu znali Pismo da je on morao biti uzdignut iz mrtvih. Ali on zapravo nije citirao Pismo ili nam rekao koje je to bilo. Na putu za Emanus, Luka ima Isusa koji tumači Sveta Pisma – ali opet, Luka nam nikada nije rekao koje Pismo ili šta je Isus rekao o njima.

Ovo je veoma neobično. Bilo da moramo reći da je rana crkva pisala priče o vaskrsenju ispunjenom sa refleksijom na Stari Testament i da su Matej, Marko, Luka i Jovan prošli nezavisno i izveli te reference, ili da moramo da kažemo da se ove priče znatno vraćaju ranom usmenom predanju koje prethodi teološku i egzegetsku refleksiju. U mom sudu drugo od ovih je daleko od očiglednijeg.

Treći fascinirajući prikaz pričanja je mesto žene. (Ovo je dobro poznato; poenta meni nije originalna.) U drevnom svetu, jevrejskom i paganskom, žene nisu bile verodostojni svedoci u sudu. I već kod vremena Pavle citira javnu tradiciju o Isusu u Korićanima 15, on govori: "Evo priče na način na koji smo je pričali. On je bio razapet za naše grehe, prema Svetim Pismima, uzdignut na treći dan, prema Svetim Pismima, i onda je viđen od strane..." onda on ima listu ljudi – "Cefasa (Cephas), Jakova, drugih ranih učenika, od strane pet stotina odjednom, zadnjeg od svih mene." Mi dižemo svoje ruke i kažemo, "Izvinite Pavle gde su žene?" Odgovor je da je, već u ranim 50-im, javna tradicija (airbrushed?) žene izvan računanja zato što je javna tradicija znala da će one biti u nevolji. Vidimo nevolju koju su imale kada čitamo Celzusa (Celsus), koji vek kasnije istriše prezir na vaskrsenje rekavši, "Ova vera je jedino osnovana na svedočenju neke histerične žene."

Pa fascinirajuće je da u Mateju, Marku, Luki i Jovanu imamo Mariju Magdalenu, druge Marije i druge žene. I Marija Magdalena od svih ljudi (znamo da je imala veoma iskockanu karijeru u prošlosti), je izabrana kao primaran svedok: ima je u četiri izveštaja. Kao istoričari mi smo obavezni da komentarišemo da ako su ove priče izmišljene pet godina kasnije, a kamoli trideset, četrdeset ili pedeset godina kasnije one nikada ne bi imale Mariju Magdalenu u svojim ulogama. Staviti Mariju tamo je, sa tačke gledišta hrišćanskih apologeta koji žele da objasne skeptičnoj publici da je Isus zaista ustao iz mrtvih poput osramoćenja (shooting themselves in the foot-osramoćenje??). Ali za nas kao istoričare ova vrsta stvari je zlatni prah. *Rani hrišćani ne bi nikad, nikad ovo izmislili.* Priče – o ženi koja nalazi prazan grob i onda sreće podignutog Isusa – mora biti smatrana kao čvrsto istorijska.

Pa prema četvrtom i konačno fascinirajućem prikazu izveštaja. Ovde ja govorim kao propovednik koji je propovedao veoma mnogo svakog Uskrsa u zadnjih trideset i pet godina. Propovednici u zapadnjačkoj tradiciji koji, na Uskrs, propovedaju o Isusu koji ustaje iz mrtvih imaju tendenciju da pričaju o našem sopstvenom budućem životu, našem vaskrsenju ili našem sopstvenom odlasku u raj. Ali u pričanjima o vaskrsenju u Mateju, Marku, Luki i Jovanu nema ničega o našem budućem životu. Naprotiv, skoro svaki put kada Pavle pominje vaskrsenje, on iznosi tvrdnju o našem budućem životu takođe. U Hebrejima (Hebrews) nam je rečeno o Isusovom vaskrsenju i našem budućem vaskrsenju; u knjizi Otkrovenja, opet, nalazimo vezu između našeg vaskrsenja i Isusovog vaskrsenja. Džastin Martut (Justin Martyr), Ignjatius od Antioha (Ignatius of Antioch) i Ireneus (Irenaeus), pravo preko tradicije, se svi slažu: "Mi mislimo o Isusovom vaskrsenju da bi se reflektovalo na naše sopstveno."

Ali Matej, Marko, Luka i Jovan ne kažu "Isus je ustao, zato ćemo i mi biti uzdignuti jednog dana." Oni kažu – i ovo često dolazi kao iznenađenje ljudima: "Isus je ustao – zato je on zaista bio Mesija. Božije novo stvaranje je počelo. Mi imamo posla da radimo. I, šta više, nalazimo sebe kako se približavamo obožavanju ovog Isusa, zato što nalazimo da je On utelotvorio Izraelskog Boga, tvorca univerzuma." Drugim rečima, one priče, kako ih nalazimo u Jevanđeljima, se vraćaju na primitivan način pričanja priče koja još nije zaobišla govoreći, "Hrist je uzdignut, zato ćemo i mi biti uzdignuti", kako nalazimo to čvrsto u Pavlu pravo kroz od kasnih 40-ih. Pa mi moramo da zaključimo da se ova pričanja vraćaju nazad mnogo iza Pavla u vreme kada vidimo veom, veoma ranu crkvu kako se tetura u šoku od ovog totalno neočekivanog događaja vaskrsenja i shvatanja šta on znači.

Iz svega ovoga ja dopirem do izvesnih zaključaka. Da bih objasnio uspon ranog Hrišćanstva, da bih objasnio postojanje onih četiri izveštaja o vaskrsenju plus delića i delova u Delovanjima (Acts) u Pavlu, mi moramo reći da je veoma rana crkva zaista verovala da je Isus bio telesno uzdignut iz mrtvih. Mi nemamo

dokaze o bilo kojim veoma ranim hrišćanima koji su verovali bilo šta drugo. Ali kako možemo to da objasnimo kao istoričari ?

Očigledno, kao hrišćanin vi možete da skratite ovaj argument u bilo kojoj tački. Mnogi hrišćani su to uradili, što je sramota, zapravo, zato što su propustili vitalni smisao. Ljudi često kažu, "Naravno, on je bio Sin Božiji. On je mogao da uradi bilo šta. Jasno je, zar ne ?"

Ali ja neželim to da radim. Želim da budem veran samim tekstovima, koji to nekažu. Mi moramo da upitamo: Kako objašnjavamo ovaj neobični fenomen, činjenicu da rano Hrišćanstvo koje nastaje prvenstveno , uzima svoj veoma specifični oblik i priča veoma specifične priče da je ono učinilo ? Ja otkrivam, kako tražim istorijska objašnjenja, da dve naročite stvari mora da su se desile: (1) mora da je postojao prazan grob koji je bio poznat kao tačan grob; nije mogla da bude greška; (2) mora da su postojala pojavljivanja uzdignutog isusa. Oba od ovih mora da su se desila.

Zašto ? Zato što ako je postojao prazan grob i ne pojavljivanja, svako bi u drevnom svetu podvuko očigledan zaključak (očigledno za njih čak i ako ne za naš): zamena (snatchers-zamena?) tela. Grobovi su redovno bili pljačkani, posebno ako su ljudi bili bogati ili poznati; moglo je biti nakita tamo, moglo je biti nečeg vrednog krađe. Pa oni bi rekli šta je Marija rekla: "Oni su odneli telo. Neznam šta mu se desilo." Oni ne bi nikad ikad govorili o vaskrsenju, ako je sve što je se desilo prazan grob.

Jednako, vi ne možete da objasnite istorijski podatak koji smo pogledali prosto rekavši da učenici morali da imaju neku vrstu iskustva koje su uzeli da je susret sa Isusom. Oni su znali da je Isus bio ubijen. Ali oni su svi znali o halucinacijama i duhovima i vizijama. Drevna literatura – jevrejska i paganska jednako – je puna takvih stvari. To se vraća do Homera to je u Virgilu (Virgil); to je posvuda. Nedavno su neki ljudi pokušali da kažu, na način argumentujući da se vaskrsenje nije dogodilo, nešto ovako: "Ah , dobro, kada oni koje volite umru, ponekad će te imati iskustvo sa njima u sobi sa vama; i onda će oni opet nestati. Možda se to desilo ovim učenicima." i to je tačno; čitao sam neku literaturu o tome. To je dobro dokumentovan fenomen kao deo procesa žalosti, i možete ga objasniti kako želite. Ali caka (crunch-caka ?) je u tome što su *rani hrišćani znali o fenomenu poput tog takođe*. Oni su perfektno dobro znali da su postojale takve stvari kao vizije, halucinacije, snovi, duhovi i tako dalje. Drugim rečima, ako su imali iskustvo, koliko god živopisno da je ono izgledalo, da su bili sa Isusom, ali da grob nije bio prazan, oni bi rekli, "O Bože, ovo je bilo vemo moćno, i sasvim utešno na način; ali On nije ustao iz mrtvih, naravno, zato što mrtvi ljudi ne ustaju (dok svi mrtvi ne ustanu na kraju) – i bilo kako bilo eto njegovog tela u grobu."

U ovoj tački mi treba da se podsetimo na način na koji su jevreji sahranjivali ljude u tim danima. Većina jevrejskih sahrana u Palestini u vreme su bile rađene u dvo-faznom metodu. Prvo, umotate telo u tkaninu, sa dosta začina o stavite ga na izbočinu kamena ili možda čak u podrum kuće. Vi ne "sahranjujete" ljude na način na koji to ljudi rade u zapadnom svetu, u kopano grobu u zemlji i onda popunjenom, zato što kada bi se vratili da jednom pokupite kosti svo meso se raspalo. (To je zašto imate začine, zbog mirisa raspadanja; vi ne biste išli neugodnosti i trosku začina ako ste stavili telo pod zemljom.) onda kada se svo meso raspalo, vi bi ste sakupili kosti, sklopili ih i onda ih stavili u kosturnicu, kutiju sa kostima, koju bi smestili u lokulus (eng. loculus) (malo udubljenje sa zadnje strane groba) ili na nekom drugom pogodnom mestu. Arheolozi nastavljaju da otkopavaju u Jerusalimu – tuceta njih – svaki put kada je novi put, novi Hilton hotel ili novo stambeno naselje izgrađeno. Arheolozi imaju stotine, čak hiljade njih.

Poenta je ova. Da je Isusovo telo i dalje bilo u grobu, učenici bi to lako saznali. Onda bi oni rekli , "Koliko god da su jake ove halucinacije koje smo imali, on nije uzdignut iz mrtvih." Pa mi kao istoričari moramo da kažemo da je zaista morao da postoji prazan grob i da je zaista moralo da bude viđenja ili, ako želite, susreta sa nekim otkrivenim da je Isus, iako je on izgledao da je neobično transformisan na načine koje nisu očekivali i načine koje mi kao čitaoci nalazimo sasvim zbunjujućim.

Mi dolazimo barem do zadnjeg pokreta u šahovskoj igri. Kako, kao istoričar, ja objašnjavam ove dve činjenice, kako ih uzimam da budu: prazan grob i pojavljivanja i vizije Isusa. Najlakše objašnjenje do sada je da su se ove stvari desile zato što je Isus zaista uzdignut iz mrtvih, i da su se učenici zaista susreli s njim, iako je njegovo telo bilo obnovljeno i transformisano tako da je sada izgledalo da je sposobno da živi u dve dimenzije odjedanput. (To je zaista možda najbolji način da se razume fenomen: Isus je bio sada živi (bio sada živi – was now living?) u Božijoj dimenziji i našoj, ili ako volite, raj u zemlji, istovremeno.)

Vaskrsenje Isusa ustvari pruža *dovoljno* objašnjenje za prazan grob i susrete sa Isusom. Pregledavajući sve druge moguće hipoteze čitao sam svuda u literaturi, mislim da je to takođe *neophodno* objašnjenje.

ENTONI FLU: ZAKLJUČNI ODRAZI

Veoma sam impresioniran biskup Vrajtovim dodatkom, koji je apsolutno svež. On predstavlja slučaj za Hrišćanstvo kao nešto novo po prvi put. Ovo je enormno važno, posebno u Ujedinjenom Kraljevstvu gde je hrišćanska religija praktično nestala. To je apsolutno predivno, apsolutno radikalno i veoma moćno.

Da li je moguće da je bilo ili da može biti Božanskog otkrovenja ? Kao što sam rekao, vi nemožete ograničiti mogućnosti svemogućnosti osim da proizvedete logički nemoguće. Sve drugo je otvoreno za svemogućnost.